

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI
PEDAGOGICKÁ FAKULTA
Ústav pedagogiky a sociálních studií

Diplomová práce

Bc. Ludka Ferstlová

Folklór jako součást volnočasových aktivit mládeže

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci vypracovala samostatně a že jsem použila jen uvedení pramenů a literatury.

V Olomouci dne 16. dubna 2018

.....

Ráda bych poděkovala vedoucí práce Mgr. Pavle Vyhnálkové, Ph.D. za pomoc a cenné rady při zpracovávání diplomové práce.

OBSAH

Úvod	6
1 Volný čas a životní styl	7
1.1 Definice volného času	7
1.2 Funkce volného času	8
1.3 Životní styl	8
2 Adolescence a časná dospělost	11
2.1 Adolescence	11
2.2 Časná dospělost	12
2.3 Sociální vývoj v adolescenci a časné dospělosti	13
3 Přirozená prostředí a volný čas	16
3.1 Vliv rodiny na trávení volného času	16
3.2 Vrstevnická skupina	17
3.3 Lokální prostředí	18
4 Teorie motivace	19
4.1 Psychické potřeby	19
4.2 Motivace	20
4.3 Zájmy	20
5 Folklór	22
5.1 Region Podluží	22
5.2 Ostatní obce mimo region Podluží	24
5.3 Chasa	28
5.4 Folklórní akce	30
5.5 Volnočasové aktivity související s folklórem	36
6 Průzkum	39
6.1 Pilotáž	39
6.2 Metoda průzkumu	40
6.3 Cíl průzkumu	42
6.4 Průběh průzkumu	43
6.5 Soubor respondentů	43
6.6 Výsledky průzkumu	46
6.7 Shrnutí	100

ZÁVĚR	103
SEZNAM LITERATURY A PRAMENŮ	104
SEZNAM PŘÍLOH	110
SEZNAM GRAFŮ	
SEZNAM ZKRATEK	

Úvod

Volný čas hraje důležitou roli v každé životní etapě člověka. Domnívám se však, že zvláštního významu nabývá zejména v době adolescence a následně rané dospělosti, která ještě není zatížena povinnostmi ve vztahu k prokreční rodině.

Právě tato věková kategorie vymezuje okruh lidí se stejným zájmem, kterým se ve své diplomové práci budu věnovat. Tímto zájmem je folklór. Skutečnost, že v našem regionu tvoří folklór součást volného času spoustě mladých lidí, mě natolik inspirovala, že jsem si vybrala právě toto téma diplomové práce - „Folklór jako součást volnočasových aktivit mládeže.“

V teoretické části se budu věnovat stěžejním tématům, jako jsou volný čas, motivace a zájmy. Z hlediska vývojové psychologie popíšu dospívání, konkrétně pozdní adolescenci, a časnou dospělost. V souvislosti s obdobím dospívání neopomenu zmínit sociální vývoj, životní styl a vrstevnickou skupinu. Nedílnou součástí mojí diplomové práce budou také teoretické poznatky o folklóru čerpané z literatury doplněné o vlastní text. Cílem teoretické části bude nejen definovat a popsat základní témata. Mojí snahou bude zejména aplikovat získané teoretické poznatky na cílovou skupinu mojí diplomové práce. Praktická část diplomové práce bude zaměřena na realizovaný pedagogický průzkum.

Hlavním cílem mojí diplomové práce je prostřednictvím průzkumného šetření popsat a zhodnotit význam folklóru jako součásti volnočasových aktivit mládeže na jižní Moravě. Dílčím cílem diplomové práce v empirické rovině je analyzovat vztah a motivaci respondentů k folklóru. Dílčím cílem práce v teoretické rovině je vymezit a charakterizovat klíčové pojmy související s tématem práce – volný čas, motivace, věková skupina a folklór.

Jsem přesvědčena, že ani v současné moderní době plné pokroku nesmíme zapomenout na odkazy našich předků. Ať už hovoříme o lidových písních, krojích či lidových tancích. Díky mladým lidem, pro které folklór tolik znamená, zůstanou tradice a zvyky zachovány pro další generaci. Proto věřím, že si zaslouží, aby se o nich psalo.

1 Volný čas a životní styl

„Volný čas je nejdůležitější součástí našeho života.“

Denis Diderot

1.1 Definice volného času

Jak je uvedeno v citátu od slavného francouzského filozofa, volný čas je pro člověka velmi významný. Neslouží pouze k odpočinku a načerpání nových sil. Osobně jej vnímám zejména jako prostor pro seberealizaci.

Nejprve uvádím definici volného času dle Pedagogického slovníku.

„Volný čas je čas, s kterým člověk může nakládat podle svého uvážení a na základě svých zájmů. Volný čas je doba, která zůstane z 24 hodin běžného dne po odečtení času věnovaného práci, péči o rodinu a domácnost, péči o vlastní fyzické potřeby (včetně spánku).“ (Mareš a kol., 2001, s. 274)

Tématu volného času a jeho výchovného ovlivňování se věnuje pedagogika volného času. Teoretické poznatky jsem čerpala z odborných publikací mnoha autorů.

Hofbauer (2004, s. 13) charakterizuje volný čas jako činnost, do níž člověk vstupuje s očekáváními, účastní se jí na základě svého svobodného rozhodnutí, a která mu přináší příjemné zážitky a uspokojení.

Zaujalo mne, že značné množství autorů navazuje na slova Denise Diderota a zdůrazňují tak význam volného času.

„Volný čas je nesmírně cennou a zároveň nezbytnou součástí života člověka.“ (Vyhnálková in Kantorová, 2010, s. 159)

Na význam volného času upozorňuje také Vážanský (2001, s. 51): *„Stále se zvyšující množství lidí přikládá rostoucí důležitost realizaci vlastních životních zájmů; volnému času připisuje ústřední postavení.“*

Pro moji diplomovou práci je základem literatura od autorů, kteří v souvislosti s volným časem, zaměřují svoji pozornost na mladé lidi.

„Někteří mladí lidé žijí a rozvíjejí se v těsném kontaktu a v souladu se svým prostředím, k jehož rozvoji začínají sami přispívat.“ (Hofbauer, 2004, s. 116)

Domnívám se, že výše uvedený text od Hofbauera zcela vystihuje krojovanou mládež v lokálním prostředí. Oběma tématům se budu věnovat v následujících kapitolách.

1.2 Funkce volného času

Považuji za důležité v této kapitole zmínit také funkce volného času.

Kratochvílová (2004, s. 87) zmiňuje pět funkcí volného času: **zdravotně-hygienická funkce** (z psychohygienického hlediska je důležitá samotná existence volného času), **seberealizační funkce** (umožňuje aktivní přístup k uspokojování a rozvíjení svých potřeb, zájmů, sklonů, individuálních předpokladů, schopností v zajímavé činnosti, v aktivitách podle vlastního výběru a volby), **formativně-výchovná funkce** (základním smyslem je vytvářet vhodné podmínky na seberealizaci a rozvoj osobnosti ve volném čase), **socializační - resp. společenská funkce** (vytváření podmínek na navazování širších vrstevnických a dalších sociálních kontaktů a vztahů ve společnosti) a **preventivní funkce** (umožňuje předcházet sociálně patologickým jevům).

Jsem přesvědčena, že folklór všechny výše uvedené funkce volného času splňuje. Uvádím tedy konkrétní příklady k jednotlivým funkcím. Dle mého názoru, základem jsou zdravotně-hygienická funkce a preventivní funkce. Zdravotně-hygienickou funkci plní folklór prostřednictvím pohybových aktivit, tedy tance. Seberealizační funkce se uplatňuje zejména při přípravě muzik, plesů a folklórních akcí a díky realizaci tvůrčích námětů je splněna také formativně-výchovná funkce. Formativně-výchovnou funkci také představuje seznámení s historií folklóru. Socializační - resp. společenská funkce je založena na navazování sociálních kontaktů a vztahů, a to nejen s vrstevníky.

1.3 Životní styl

Myslím si, že mládež, která se ve svém volném čase intenzivně věnuje folklóru, reprezentuje určitý životní styl.

Životní styl člověka se projevuje ve třech oblastech: ve způsobu využívání materiálních i sociálních podmínek, v hodnotové orientaci jedince a ve způsobu jednání, v aktivitě člověka.

Rovněž jedním z ukazatelů životního stylu je způsob využívání volného času. (Hájek a kol., 2003, s. 23)

Uvádím tedy konkrétní příklady, jak se - dle mého názoru, ve výše uvedených třech oblastech projevuje životní styl mladého člověka zaměřeného na folklór. Způsob využívání materiálních podmínek neznamena pouze finanční prostředky vynaložené na folklór, ale také využití materiálních podmínek v podobě kroje. Neboť, v mnoha rodinách na jižní Moravě se kroj uchovává a předává se z generace na generaci. Domnívám se, že sociální podmínky tvoří postoj orientační rodiny k folklóru. Sociální podmínky jsou příznivé, jestliže lze vztah rodiny - a to zejména rodičů, označit za pozitivní. Hodnotová orientace jedince představuje úctu k tradicím a v ní se odráží způsob jednání mladého člověka. Způsob využívání volného času považuji za hlavní ukazatel životního stylu zaměřeného na folklór.

Integrovanou kategorií sociálního zrání je životní styl, do kterého se promítají všechny ostatní prvky a procesy sociálního zrání. Je individualizovaný a specifický pro daného jedince. Ačkoliv je životní styl typický pro danou životní etapu, obsahuje základy celoživotního stylu, který se podle jednotlivých etap dále modifikuje. (Sak, 2000, s. 4)

Na základě výše uvedeného textu si dovoluji konstatovat, že životní styl typický pro adolescenci a časnou dospělost, skutečně považuji za základ celoživotního stylu. Moje tvrzení vychází nejen ze zkušenosti, ale potvrzuje se také prostřednictvím komentářů značného množství respondentů z mého průzkumu - jejich odpovědi na položku „Jak si představujete Vaši budoucnost v souvislosti s folklórem?“¹.

Životní styl souvisí s hodnotami a ideály, které by člověk rád v životě uskutečňoval. (Kraus, Poláčková et al., 2001, s. 153)

Jako ideál, který by mladý člověk rád v životě uskutečňoval, se mi jeví snaha o dosažení významného postavení v dané oblasti. Myslím si, že v oblasti folklóru lze za takový ideál považovat například titul Stárka Podluží².

„Volný čas a činnosti s ním spojené tvoří další zásadní oblast v našem životě. Právě tyto aktivity dávají našemu životnímu způsobu širší rozměr ve smyslu pestrosti a jeho bohatosti.“ (Kraus, Poláčková et al., 2001, s. 161)

¹ viz kapitola Výsledky průzkumu - položka č. 11

² soutěž, která je každoročně vyhlašována během konání kulturní akce „Podluží v písni a tanci Tvrdonice“

Uvedený teoretický poznatek lze aplikovat také na folklór - folklór jako součást volnočasových aktivit mládeže skutečně dává jejímu životnímu způsobu širší rozměr.

Kraus (2001, s. 154) rozlišuje tři typy životního stylu. **Pracovně orientovaný životní styl** - profesionální činnost je vnímána jako ústřední smysl života a volný čas je zde chápán jako zbytková kategorie, která slouží především k tělesnému odpočinku, rekreaci a zotavení. **Hedonistický životní styl** se vyznačuje evidentním přesunem životních zájmů do oblasti volného času, rodiny a soukromí - práce je nutná k užívání vlastního volného času. **Celistvý životní styl** se snaží omezit oddělení životních oblastí práce a volného času.

Kraus (2001, s. 157) dále dodává, že životní styl lze nejlépe charakterizovat, když vyjdeme ze struktury každodenních činností, které můžeme utřídít do několika základních kategorií.

V méj diplomové práci se zaměřím na aktivity v oblasti zájmové: „*Aktivity v oblasti zájmové – vyhraňování vlastních zájmů, jejich pěstování a rozvoj, někdy hledání kompromisů se zájmy ostatních příslušníků rodiny, odpočinek, zábava, relaxace.*“ (Kraus, Poláčková et al., 2001, s. 157)

2 Adolescence a časná dospělost

Diplomová práce je zaměřena na mládež. Mareš a kol. (2001, s. 125) uvádí definici mládeže: „*Sociální skupina tvořená lidmi ve věku přibližně od 15 do 25 let, kteří již ve společnosti neplní role dětí, avšak společnost jim ještě nepřiznává role dospělých. Má charakteristický způsob chování a myšlení, jiný systém vzorů, norem a hodnot. Každá generace mládeže reprodukuje některé kulturní hodnoty dané společnosti, jiné odmítá a vytváří hodnoty nové.*“

V souvislosti s folklórem se často užívá pojem **krojovaná mládež**.

V rámci pedagogického průzkumu jsem si stanovila věkovou skupinu 15 - 28 let. Z hlediska vývojové psychologie hovoříme o dvou obdobích - dospívání a dospělosti.

2.1 Adolescence

Období dospívání - někteří autoři uvádí pojem adolescence, se věnuje tato kapitola.

V základním - biologickém smyslu lze období vymezit široce jako životní úsek ohraničený na jedné straně prvními známkami pohlavního zrání a více nebo méně vyznačenou akcelerací růstu, na druhé straně dovršením plné pohlavní zralosti a dokončením tělesného růstu. Současně s biologickým zráním probíhá řada významných a nápadných psychických změn. Tělesné, psychické a sociální změny probíhají do jisté míry souběžně a navzájem závisle. (Langmeier, Krejčířová, 2006, s. 142)

V adolescenci dochází k celkové proměně dítěte v dospělého jedince. Důležitou výzvou je utváření dospělé identity a budování sebeúcty. (Blatný, 2016, s. 99)

V souvislosti s adolescencí Macek (2003, s. 22) poukazuje na vztahy mezi adolescenty: Adolescence dává vzniknout mnoha nejrůznějším skupinám a seskupením. Vztahy mezi adolescenty mají řadu unikátních aspektů. Ve velké míře jsou tyto vztahy prostředkem, ne cílem adolescentního chování.

Domnívám se, že téma mojí diplomové práce vystihuje níže uvedený teoretický poznatek od Řehulky.

Obsah volného času a způsoby jeho trávení ukazují u adolescentů jejich individuální společenskou hodnotu v rámci daného hodnotového společenského systému. (Řehulka in Spousta et al., 1994, s. 32)

Řehulka (in Spousta et al., 1994, s. 35) charakterizuje rozvoj osobnosti jako sledování dílčích cílů: fyzického a psychického zdraví, aktivního sociálního přizpůsobení, seberealizace, tvořivosti a adekvátní sebekontroly.

V diplomové práci se zajímám o konkrétní zájmy adolescentů a vycházím z této teorie: „*Zájmy i zájmové činnosti vypovídají mnohé o osobnosti a hodnotové orientaci adolescenta a často přetrvávají až do dospělosti.*“ (Vyhnálková in Kantorová, 2010, s. 164)

Jak jsem již uvedla, skupina zkoumaných osob mojí práce - z hlediska vývojové psychologie, patří do období pozdní adolescence a časně dospělosti. Uvádím proto také několik teoretických poznatků o **pozdní adolescenci**.

„*Na konci adolescence vrcholí fyzická zdatnost, resp. biologická vyspělost jedince. U naprosté většiny lidí se také dovršuje úroveň jejich psychické vyspělosti; vytvořené postoje a zájmy se u většiny lidí po období adolescence už podstatně nemění a také jejich intelektový a citový vývoj dosáhl svého vrcholu a relativní stabilizace.*“ (Nakonečný, 2011, s. 682)

„*Hlavním vývojovým úkolem adolescenta je vytvořit si pocit vlastní identity, přijmout normy společnosti, vytvořit si vědomí vlastní hodnoty, přijmout za své morální principy dané společnosti, postupně se stát nezávislým na rodičovské autoritě a vytvářet heterosexuální vztahy.*“ (Šimíčková-Čížková, 2010, s. 125)

2.2 Časná dospělost

Hranici mezi dospíváním a dospělostí lze určit zejména věkově, tedy na základě poznatků z vývojové psychologie. Pro diplomovou práci jsem se však rozhodla vycházet z teorie Bednaříkové, která se pojmu dospělost věnuje z andragogického hlediska.

Bednaříková (2012, s. 17) uvádí jako základní znaky dospělosti: biologická zralost (schopnost plodit děti), citová zralost (odpoutání se od citové závislosti na rodičích), mentální zralost (schopnost přijímat odpovědnost za výkon rolí), sociologická zralost (schopnost

identifikovat a uspokojovat své individuální sociální potřeby) a sociální zralost (ekonomická nezávislost).

Langmeier a Krejčířová (2006, s. 167) dělí věk dospělosti do čtyř etap: časná dospělost, střední dospělost, pozdní dospělost a stáří.

V mojí práci se budu věnovat první etapě dospělosti – časně dospělosti, která označuje věk zhruba od dvaceti do pětadvaceti až třiceti let.

Časná dospělost je dobou, kdy se otevírají možnosti a prostor k intenzivnímu psychickému dospívání. Fyzický a kognitivní vývoj je prakticky ukončen. Mladý člověk se nachází na vrcholu svých fyzických, sexuálních a v některých ohledech i kognitivních schopností. Těší se nejlepšímu zdraví a je ve vrcholné fyzické formě. (Thorová, 2015, s. 440)

„Mladý člověk je otevřen všemu novému, i přijetí nových rolí, které chápe jako předpoklad získání nezbytných zkušeností i sebepotvrzení. Nové role jsou důkazem splnění určité sociální normy, ale stejně tak mohou uspokojovat individuální potřeby jedince.“ (Vágnerová, 2000, s. 304)

Vyhánková (in Kantorová, 2010, s. 164) uvádí, že v dospělosti je volný čas výrazně ovlivňován rodinným a profesním životem člověka.

Ve své diplomové práci se však zaměřuji na dospělé jedince, jejichž volný čas je dosud ovlivňován pouze profesním životem. Rodinný život - myšleno v souvislosti s prokreací rodinou, se chasy³ nedotýká.

2.3 Sociální vývoj v adolescenci a časně dospělosti

S obdobím pozdní adolescence úzce souvisí sociální vývoj, o kterém se v této kapitole také chci zmínit.

„Někteří autoři toto období charakterizují jako období extraverze, kdy je značná touha být členem různých skupin, pohybovat se co nejčastěji ve společenských situacích.“ (Šimíčková-Čížková, 2010, s. 129)

³ charakteristika chasy je uvedena v kapitole „Folklór“

Již samotné členství v chase, coby neformální sociální skupině, přináší nepřeborné množství společenských situací a jedinec tak přichází do sociálního kontaktu nejen se svými vrstevníky.

Chasu budu specifikovat v kapitole věnované folklóru. Zde však pozornost zaměřím na svůj výrok, že chasa je sociální skupina. Proto považuji za důležité seznámení se základními znaky sociální skupiny, které chasa splňuje. Zdrojem se pro mne stala odborná publikace od Urbanovské.

„O sociální skupině hovoříme, má-li tyto základní znaky: interakce mezi lidmi trvá delší dobu, nikoliv pouhých několik minut; členové vnímají skupinu jako skupinu a sebe jako její členy; skupina si vytváří své vlastní normy, systém hodnot a systém sankcí proti těm, kteří se nepřizpůsobí; skupina má vědomí společného cíle či vlastního účelu; členové mají motivaci setrvávat ve skupině a skupina uspokojuje jejich potřeby; členové skupiny jsou ve vzájemných vztazích a mají určitou pozici a roli.“ (Urbanovská, 2006, s. 35)

Na základě výše uvedené charakteristiky sociální skupiny si lze vytvořit ucelenou představu o chase jako sociální skupině.

Domnívám se, že členství v chase značně posiluje sociální vývoj jedince, neboť pravidelně dochází k sociálním interakcím.

„Volný čas je úzce spjat i se sociálními kontakty a vztahy člověka.“ (Vyhnálková in Kantorová, 2010, s. 165)

Prostřednictvím účasti na přespolních folklórních akcích dochází k navazování sociálních kontaktů a seznamování s lidmi stejných zájmů, které mnohdy přerůstá v přátelství. Dle vyprávění mojí babičky, někdy taková přátelství vydrží do konce života.

Zkušenost mojí babičky potvrzuje teoretický poznatek od Melgosa (2000, s. 82) *„Přátelská pouta bývají v tomto věku velice pevná. Zkušenosti ukazují, že přátelské vztahy, které vzniknou v mládí, trvají obvykle po celý život.“*

Jako v každé sociální skupině, také v chase dochází ke všem druhům sociální interakce - dle Urbanovské (2006, s. 23 - 24): kooperaci (spolupráci), kompetici (soutěžení, soupeření), transformaci (výměna činností) i konfliktu (rozpor, neshoda).

„V procesu sociálního zrání si jedinec osvojuje a vytváří hodnotový systém.“ (Sak, 2000, s. 38)

Vytváření hodnotového systému v procesu sociálního zrání považuji za velmi důležité a odvažuji se tvrdit, že je značně ovlivňováno nejen prostředím, ale také výchovou.

„Jedna dimenze sociálního zrání je osvojování společenských rolí. Společenská role je soubor společenských očekávání na chování jedince v určité sociální pozici. Tyto pozice a jim adekvátní role jsou dány např. místem v sociální struktuře, členstvím ve skupině, profesí, věkem.“ (Sak, 2000, s. 44)

Dle mého názoru, pozice člena ve skupině je do jisté míry ovlivněna jeho věkem.

Langmeier a Krejčířová (2006, s. 170) uvádí, že obecný znak zralosti můžeme spatřovat v plném v plném rozvinutí a vyrovnanosti práce a ostatních činností realizovaných ve volném čase.

3 Přirozená prostředí a volný čas

Domnívám se, že folklór se může stát součástí volnočasových aktivit mládeže za tři předpokladů, které popíšu v následujících podkapitolách.

3.1 Vliv rodiny na trávení volného času

Vyhnálková (in Kantorová, 2010, s. 165) upozorňuje na význam rodiny v souvislosti s volným časem. Dále dodává, že u dětí a dospívajících jsou to zejména jejich rodiče.

Rodina představuje vnější faktor ovlivňující trávení volného času. Pokud se tedy v rodině dodržuje tradice tzv. „chození v kroji“ a s tím spojené nadšení pro folklór, je velmi pravděpodobné, že zůstane - alespoň částečně, zachována, ba dokonce bude předávána dalším potomkům.

Rodina zprostředkovává první zkušenosti s volným časem. Je místem, kde se utvářejí a hluboce zakořeňují volnočasové návyky a postoje člověka. (Vyhnálková in Kantorová, 2010, s. 173)

Dovolím si zde zmínit volnočasové aktivity související s folklórem⁴, jejichž výběr je ovlivněn rodinou, zejména tedy rodiči. Jedná se například o hraní na dechové nástroje (jsou i takové cimbálové muziky, jejichž všichni členové jsou v příbuzenském vztahu) či členství ve folklórním kroužku.

Střelec (in Spousta et al., 1994, s. 110 – 111) uvádí, že rodina ovlivňuje volný čas svých členů třemi aspekty. Prvním aspektem jsou materiální (ekonomické) faktory rodinného prostředí. Příkladem je individuální spotřeba rodiny jako součást životního způsobu rodiny a z toho plynoucí výchovné aspekty. Dalším aspektem jsou psychologické podmínky rodinného prostředí, které zahrnují například vnitřní stabilitu rodiny jako základ emocionální atmosféry rodinného prostředí. Jako poslední aspekt zmiňuje kulturní stránku rodinného prostředí – odráží se zde především hodnotová orientace a vzdělání rodičů.

V souvislosti s folklórem považuji za důležité v této podkapitole zmínit, že podpora ze strany rodiny je velmi důležitá. Pokud rodina kroj nevlastní - to znamená, že ani rodiče a ani prarodiče v kroji nechodili, záleží především na rodičích, jaký postoj k projevenému zájmu

⁴ volnočasové aktivity související s folklórem jsou blíže specifikovány v kapitole „Folklór“

svého dítěte zaujmou. Pořízení nového kroje je totiž obvykle finančně nákladné. Také péče o kroj a jeho údržba je náročná nejen časově. Bohužel, nikoliv veškerou přípravu krojových součástí lze zajistit vlastními silami či za pomoci rodiny. Někdy je nezbytné obrátit se na odborníky. Jedná se například o opravu čížem⁵, namalování mašlí či vyžehlení spodniček. Neméně významná je samozřejmě také všeobecná podpora rodiny.

3.2 Vrstevnická skupina

„Skupina je místem sdílení určité životní zkušenosti, ale i generačního stylu života, ideálů, hodnot a způsobů řešení problémů.“ (Vágnerová, 2012, s. 338)

Rozhodnutí adolescenta pro výběr folklóru jako součásti jeho volného času je do jisté míry ovlivněn také vrstevnickou skupinou. Hovořím o věku, ve kterém dochází k ukončení povinné školní docházky, tedy patnácti až šestnácti let. Právě v tomto věku jsou obvykle nově přichozí členové chasy.

„Velká potřeba sdružování do skupin napomáhá k sebeoceňování adolescenta.“ (Šimíčková-Čížková a kol., 2010, s. 129)

Ovšem zdůrazňuji, že věk není podmínkou. Členem chasy se může stát i později - například proto, že ho motivuje okolí či konkrétní lidé, se kterými je jedinec v kontaktu⁶.

Vrstevnická skupina je přirozeným prostředím výchovy, které významně ovlivňuje volný čas mládeže. (Vyhnálková in Kantorová, 2010, s. 174)

V souvislosti s vrstevnickou skupinou zde hrají zásadní roli spolužáci. Osobně si myslím, že k tomu rozhodnutí značně přispěje počet spolužáků, kteří mají o folklór zájem. Podstatný je však vztah jedince k těmto lidem. Pokud se jedná o kamaráda, je - dle mého názoru, vyšší pravděpodobnost společného zapojení do chasy.

„Za normálních okolností si jedinec vytváří bezproblémový vztah k vrstevnické skupině. Vybírá si takovou skupinu, která ho akceptuje a jejíž hodnoty uznává.“ (Plevová, 2006, s. 45)

Jak jsem již uvedla, chasa je neformální sociální skupina. Skutečnost, že se jedná o neformální vrstevnickou skupinu, potvrzuje níže uvedený text od Hofbauera.

⁵ čížmy - krojová obuv

⁶ Na tuto možnost se zaměřuji v praktické části diplomové práce. V rámci průzkumu se ni respondentů dotazuji v položce č. 7.

Neformální vrstevnickou skupinu vytvářejí mladí lidé blízkého věku a obdobného zájmu, často také téhož pohlaví a blízkého sociálního statusu. Tyto skupiny v minulosti byly a dodnes jsou výrazem potřeby člověka navazovat neformální mezilidské kontakty. (Hofbauer, 2004, s. 99)

V souvislosti se skutečností, že v rámci vrstevnické skupiny vznikají přátelství, mě zaujal text od Vágnerové (2012, s. 431): „V období dospívání je velmi silná potřeba přátelství. Pubescenti se snaží získat mezi svými vrstevníky někoho, s kým by mohli sdílet své vnitřní pocity a komu by mohli důvěřovat.“

Pro volný čas je velmi důležitá síť přátel a známých, u mládeže zejména vrstevníků. (Vyhnálková in Kantorová, 2010, s. 167)

3.3 Lokální prostředí

Němec (2002, s. 118) uvádí, že z řady důvodů je velmi žádoucí, aby obce lpěly na tradicích. Dále dodává, že například v jihomoravské oblasti probíhají tradiční hodové svátky se spoustou zvyků, některé vesnice mají i své taneční, hudební a pěvecké soubory.

Podporu nejen chasy, ale všeobecně folklóru, ze strany obce považují za velmi důležitou. Nezmiňuji se výhradně o obcích jižní Moravy, ale o jakékoliv obci, ve které zůstávají tradice a folklórní slavnosti zachovány. Podpora v podobě financí je jistě významným přínosem, ale jako nemalou podporu shledávám také propagaci folklóru na oficiálních internetových stránkách obce, a to například prostřednictvím umístěním fotografií mládeže ve svátečních krojích či pozvánek na různé folklórní akce.

Na bližší popis konkrétních lokálních prostředí respondentů z mého průzkumu jsem se zaměřila v kapitole o folklóru.

4 Teorie motivace

Teoretické poznatky jsem rozdělila na tři základní podkapitoly: psychické potřeby, motivace a zájmy.

4.1 Psychické potřeby

Potřeba vyjadřuje stav nějakého nedostatku člověka, jako přírodní a biologické bytosti, v jeho biologickém a společenském bytí. Rozlišujeme dva druhy potřeb: biogenní potřeby vycházející z fyziologických změn v organismu a sociogenní potřeby vycházející z ustálených tendencí a změn sociálního bytí jedince - jako je například potřeba kontaktu s druhými lidmi. (Nakonečný, 2015, s. 395 – 400)

Vágnerová (2016, s. 345 – 351) rozděluje nejvýznamnější **psychické potřeby** do tří skupin: základní psychické potřeby (např. potřeba jistoty a bezpečí), potřeby související se vztahem k jiným lidem a potřeby, které souvisí s vlastním rozvojem a uplatněním (potřeba seberozvoje, seberealizace a naplnění vlastního vnitřního potenciálu).

V této práci se zaměřím na potřeby související se vztahem k jiným lidem, mezi které mj. patří potřeba sociálního kontaktu (základ) a potřeba sounáležitosti a akceptace jinými lidmi (Vágnerová, 2016, s. 347)

Z potřeby sociálního kontaktu vyplývá individuálně rozdílná preference jejich četnosti a intenzity. Důležité je, jaké vztahy považuje daný jedinec za žádoucí, zda mu jde víc o jejich množství nebo o jejich hloubku a stabilitu. Potřeba sounáležitosti a akceptace jinými lidmi, tj. potřeba žít v přátelských vztazích a být součástí nějaké sociální skupiny, je důležitá pro většinu lidí. Lidé potřebují vědět, že někam patří a že jsou součástí nějakého společenství, což ovlivňuje jejich vztah k němu a ochotu respektovat pravidla, která si stanoví, i pro toto společenství něco dělat. (Vágnerová, 2016, s. 347)

4.2 Motivace

Z kapitoly Teorie motivace považuji téma samotné motivace za nejdůležitější, neboť tvoří dvě položky⁷ v dotazníku mého průzkumu.

„Motivace je proces, který determinuje zaměření chování na dosažení určitých cílů, jeho intenzitu a trvání (zaměření, intenzita a trvání alimentárního chování); výchozím stavem motivace je potřeba.“ (Nakonečný, 2015, s. 395)

Lidské jednání iniciuje nějaká vnitřní pohnutka, resp. nějaká vnější pobídka, která může být motivující, jen když aktivuje nějakou vnitřní pohnutku. Tento vnitřní psychický důvod či tuto vnitřní příčinu jednání tvoří **motiv**, tj. zážitek nebo způsob jednání, přinášející nějaké uspokojení. (Nakonečný, 2014, s. 15)

„Do motivační složky osobnosti patří široká oblast zájmů, které jsou pro způsob trávení volného času člověka zcela určující.“ (Vyhnálková in Kantorová, 2010, s. 165)

Vágnerová (2016, s. 329) definuje motivy jako podněty k aktivitě zaměřené na nějaký cíl, která je spojena s určitým očekáváním, jež se k tomuto cíli vztahuje, a s emočním prožitkem signalizujícím aktuální potřebu i míru jejího uspokojení.

„Motivace volného času závisí na životních situacích a označují procesy, které spouštějí jednotlivé vzorce chování a usměřňují je k určitému cíli.“ (Vážanský, 2001, s. 40)

Motivace k tomu, aby se adolescent začal věnovat folklóru, může mít různou podobu. Možnosti těchto motivů jsem získala v rámci realizované pilotáže.

4.3 Zájmy

Říčan (2007, s. 104) definuje zájmy jako zvláštní druh motivů; odvozenou potřebu, která se uspokojuje prováděním určité činnosti. To je pro zájem charakteristické.

Nakonečný (2015, s. 405) označuje zájmy jako komplex potřeb kolem snahy po seberealizaci. Dále uvádí, že zájmy se vyznačují tím, že s každým uspokojením jejich intenzita spíše narůstá.

⁷ Co Vás namotivovalo začít se věnovat folklóru? Co Vás motivuje k tomu, že se dosud věnujete folklóru?

„Zájmy představují tu část (aspekt) struktury osobnosti, kterou lze nejsnadněji ovlivnit. Lze je zesílovat, zeslabovat i vytvářet záměrným působením, a to daleko spíše než hlubší primární potřeby nebo vše pronikající hodnotové orientace.“ (Říčan, 2007, s. 105)

V souvislosti s adolescenty Nakonečný (2011, s. 683) dodává, že u obojího pohlaví se objevuje zájmová vyhraněnost, která se může projevit vynikajícími výkony.

„Každý člověk má zájmy související s jeho orientacemi, preferencemi a motivy.“ (Šmahaj, Cakirpaloglu, 2015, s. 23)

Zájmy ve volném čase zpravidla vypovídají nejen o kognitivní, ale i o emocionální sféře osobnosti. Pro zájmy existují obdobné určující faktory jako pro volnočasové aktivity. (Vážanský, 2001, s. 36)

„Zájmy zahrnují a aktivizují celou osobnost – její složku kognitivní, emocionální i konativní.“ (Vyhnálková in Kantorová, 2010, s. 171)

„Pojem zájmová činnost znamená aktivitu, jež směřuje k uspokojení individuálních zájmů jedince.“ (Vyhnálková in Kantorová, 2010, s. 172)

Kratochvílová (2004, s. 199) uvádí následující dělení zájmové činnosti: **pravidelná zájmová činnost; příležitostná (nepravidelná) zájmová činnost a spontánní, neorganizovaná zájmová činnost.**

Zájmovou činnost, na kterou jsem se v diplomové práci zaměřila, považuji za příležitostní (nepravidelnou) zájmovou činnost. Organizuje se ve formách jednorázových nebo nepravidelně se opakujících společenských akcí.

5 Folklór

„*Ta jižní Morava je jistě krásná zem.*“ Tak zní úryvek z jedné písničky - pro všechny Moravany tak známé. Nezbyvá mi, než s jejími slovy souhlasit. Jižní Morava, odkud pocházím, je nádherná krajina. Její malebnost ovšem netvoří jenom vinohrady, lesy či proslulý Lednicko-valtický areál. Domnívám se, že teprve folklór dotváří kouzlo tohoto kousku naší země. Folklór na jižní Moravě - to nejsou jenom kroje a hody. Ačkoliv se odvažuji dodat, že právě tato dvě slova jsou jeho základem. Neboť aktivity související s folklórem, směřují právě zejména k nim. Je však nutné zmínit, že i v dnešní době je jejich škála široká a pestrá. Jak se následně přesvědčíme, význam slova folklór neznamená jenom „lidové tradice“.

V současnosti se život folklóru a folklór sám obohacuje o nový rozměr - stává se součástí masově šířené kultury. (Josef Jančář, 2000, s. 248)

Níže uvádím charakteristiku folklóru podle Beneše.

Beneš (1980, s. 36) popisuje funkci folklóru jako působení folklórních jevů na vnímatele a současně na interpreta, který je zprostředkovává. Toto působení je historicko-společensky determinováno a jeho psychickým důsledkem je vzbuzení libých či nelibých pocitů – jedná se o **estetickou funkci**. Vzbuzení společenských, regionálních a ideologických představ je **mimoestetickou funkcí**. Nejvýraznější složkou mimoestetických funkcí je **funkce společenská** - tedy zejména zábava.

Folklór jižní Moravy spočívá také v nepřeberném množství dechových hudeb a cimbálových muzik. Mezi nejoblíbenější dechové kapely patří DH Tůfaranka a DH Mistríňanka. Z cimbálových muzik se velké oblibě těší CM Grajcar z Dolních Bojanovic.

V následujících podkapitolách popíšu základní témata, která se úzce dotýkají praktické části méj diplomové práce.

5.1 Region Podluží

Více než polovina respondentů z mého průzkumu pochází z regionu Podluží, proto považuji za nezbytné se o této malebné oblasti zmínit.

Region je sociálně-geografický prostor vymezený na základě relativně uzavřených prostorových vztahů. (Hofbauer, 2004, s. 117)

„Každý region vedle svých specifických přírodních podmínek má svou kulturu (památky, tradice, zvyky, vzdělávací a kulturní instituce), analogicky jako v lokálním prostředí i své společenské poměry a uspřádání a nachází se v jistém vývojovém stupni.“ (Kraus, Poláčková et al., 2001, s. 128)

„Podluží nemá krásu hor, ale jeho rozvinutý a úrodný kraj má něco podmanivého ve svých krojích, písních a zvycích, což působí na nitro každého, kdo tento kraj navštívil a poznal.“ (Kružík, 1982, s. 5)

Josef Jančář s kolektivem (2000, s. 20) stručně k historii Podluží uvádí, že zmínka o Podlužácích je datována rokem 1708, zatímco o Podluží je zmínka z roku 1740.

Jméno daly této oblasti vodní plochy zvané luže. Hlavními diferenačními znaky Podlužáků i Podluží se staly některé specifické rysy jazyka a lidové hmotné i duchovní kultury, především ostře červené nohavice mužského kroje a některé prvky kroje ženského. (Josef Jančář a kol., 2000, s. 21)

Region Podluží je svazek obcí se sídlem v Lanžhotě. Účastníky svazu obcí jsou obce: Dolní Bojanovice, Hrušky, Josefov, Kostice, Ladná, Lanžhot, Lužice, Mikulčice, Moravská Nová Ves, Moravský Žižkov, Nový Poddvorov, Prušánky, Starý Poddvorov, Tvrdonice a Týnec.

http://jiznislovacko.cz/images/dokumenty_podluzi/zakladni-dokumenty/Stanovy_2014

Jedinečnost polohy této jihomoravské oblasti spočívá nejen v úrodnosti zdejších půd, ale i v blízkém sousedství Podluží s Rakouskem a Slovenskou republikou. Podluží se vyznačuje rovinnou krajinou a teplým podnebím. Lidové tradice jižní Moravy jsou pestré a bohaté a jejich projevy jsou patrné na každém kroku. Vinařství a vinařská kultura prostupuje všemi obcemi Podluží. (<http://jiznislovacko.cz/podluzi/region-podluzi>)

5.2 Ostatní obce mimo region Podluží

V této podkapitole popíšu jednotlivé obce, které nepatří do regionu Podluží. Neboť také z těchto obcí pochází respondenti z mého průzkumu. Text bude zaměřen zejména na folklór v každé zmíněné obci.

Břeclav

Podluží s přirozeným centrem Břeclavi je jednou z částí národopisné oblasti Slovácko. Lidové zvyky a tradice mají v nejjihnějším cípu Moravy své nezastupitelné místo. Typické kroje, stavění máje a krojové hody, besedy u cimbálu, fašanky - to vše je nedílnou součástí života Břeclavanů. (<http://breclav.eu/kultura/kultura/folklor>)

Dále je na internetových stránkách města Břeclav (<http://breclav.eu/kultura/kultura/folklor>) uvedeno, že zde působí řada spolků a souborů: Národopisný soubor BŘECLAVAN, Mužský a ženský sbor SLOVÁCKÝ KRÚŽEK STARÁ BŘECLAV, Mužský a ženský sbor SLOVÁCKÝ KRÚŽEK CHARVATČANÉ, Mužský a ženský sbor SLOVÁCKÝ KRÚŽEK POŠTORNÁ - KOŇARÉ, Pěvecký sbor a taneční skupina OLD STARS BŘECLAV, Cimbálová muzika VRZGŇA - LIDOVÁ HUDBA, Cimbálová muzika REBEND, Cimbálová muzika VERGARIOVCI, dětský soubor a cimbálová muzika BŘECLAVÁNEK, Dětský slovácký krúžek z Charvátské Nové Vsi CHARVATČÁNEK, Dětský slovácký krúžek z Poštorné KOŇÁRCI a CIMBÁLOVÁ MUZIKA NOTEČKA.

Z uvedeného textu vyplývá, že počet zájemců o folklór má v Břeclavi hojné zastoupení.

Charvátská Nová Ves, Poštorná a Stará Břeclav patří mezi městské části Břeclavi.

Na internetových stránkách Slováckého krúžku **Poštorná** (<http://www.konare.cz/chasa>) je zmínka o Poštorenské chasy: Žádná z akcí slováckého krúžku by se neobešla bez mladé chasy coby příslibu naděje zachování tradic příštím generacím. Chasa je perlou Poštorné, jejich slavnostní kroje jsou okrasou hodů, hodků i krojového plesu. Vedle těchto velkých událostí se chasa zúčastňuje různých vystoupení. Bez chlapců - zpívajících na vozi, když se jede pro máju nebo pod okny děvčat na Sv. Štěpána a Velikonoční pondělí, by si nešlo ani správný slovácký rok na dědině představit.

Folklór ve **Staré Břeclavi** představuje zejména Slováký krúžek Stará Břeclav (<http://www.slovackykruzek.cz/o-slovackem-kruzku>): Slováký krúžek o.s. má v současné době 78 členů, kteří naplňují poslání tohoto sdružení, tzn. udržování lidových tradic, jejich rozvoj a prezentace v regionech ČR i v zahraničí.

O reprezentaci folklóru v zahraničí informuje na svých internetových stránkách také Cimbálová muzika Notečka z Charvátské Nové Vsi (<http://www.cmnotecka.cz/index.php?id3=notecka>): „*Rádi jsme reprezentovali město Břeclav v Polsku a v Itálii.*“

Hlohovec

Malebná obec Hlohovec leží v břeclavském okrese. Oficiální internetové stránky obce (<http://www.hlohovec.cz/spolky-sdruzeni/>) informují, že zde působí Dětský folklorní soubor v Hlohovci a také HLOHOVČANÉ, zájmový spolek.

Hodonín

Okresní město Hodonín proslulo zejména jako rodiště T. G. Masaryka. (Adam, 2003, s. 463) V Hodoníně se pravidelně konají Seriály dechových hudeb a Ples muzikantů. Významnou kulturní akcí jsou Svatovavřínecké slavnosti. Bohatě kulturní vyžití - nejen pro své klienty, nabízí také místní vyhlášené lázně.

Kyjov

Kyjov je především centrem kultury a folkloru. Tradice jsou ve městě dodnes předávány z generace na generaci v živé a autentické podobě, ať už se jedná o překrásné kroje, lidové písničky či zvykoslovné obřady. Během roku se zde koná řada kulturních akcí, např. Mezinárodní hudební festival 13 moravských měst Concentus Moraviae, Žalmanův folkový Kyjov, Kyjovské letní slavnosti, Kyjovský divadelní podzim a mnoho dalších. Z tradičních folklorních akcí se zde udržují např. Martinské hody, Stavění a kácení máje nebo Fašaňk (masopust). Nejznámější a nejvýznamnější akcí je folklorní festival Slováký rok, který se koná v pravidelných čtyřletých intervalech. (<http://mestokyjov.cz/>)

Němčičky

Obec Němčičky seznamuje návštěvníky svých internetových stránek (<http://www.nemcicky.cz/o-obci-kultura>) s místní kulturou: Národopisně patří Němčičky do oblasti Hanáckého Slovácka. S místním krojem se můžeme seznámit především o dvou největších svátcích obce - o hodech a o vinařském dnu. Ze starobylých zvyků se dodržuje předvelikonoční hrkání, v pondělí velikonoční šlaháčka a v noci na 1. máje stavění břízek svobodným děvčatům. Nemůžeme opomenout ani výstavu vín, která se koná v měsíci květnu či svatomartinský košt hus a vín pořádaný při svátku svatého Martina.

Podivín

Jihomoravské město Podivín leží na dolním toku řeky Dyje. Mezi nejznámější památky patří Janův hrad, Kostel sv. Petra a Pavla a Kaple sv. Cyrila a Metoděje. Místní občanské sdružení Chasa Podivín má vlastní internetové stránky. (<http://www.podivin.cz/>)

Přítluky

O folklóru v obci Přítluky napsal Jaroslav Petr na internetových stránkách (<http://www.pritluky.cz/obec/kultura-v-obci/>): „*Obec Přítluky a Nové Mlýny ctí tradice svých otců, tedy lidové zvyky, které děvčata, chlapce i dospělé, sdružují ve společné práci a zábavě. Třeba když staví Máju a oslavují hody k počtě sv. Markéty, již je místní kostel zasvěcen. Barevnost, ornamenty, bohatost a krása krojů svědčí o pečlivosti zdejších vyšivaček, které přísně dodržují příslušnost a znaky místních krojů.*“

Rakvice

Obec Rakvice věnuje, na svých internetových stránkách (<http://www.rakvice.cz/volny-cas/spolky-sdruzeni/starci-a-chasa-v-rakvicich/>), stárkům a chasa samostatnou sekci. Uvádím tedy část jejího textu: „*RAKVICKÁ CHASA je sdružení mladých lidí, kteří se nejen rádi baví, ale napomáhají vytvoření lidové zábavy a pěkné atmosféry i pro všechny občany a návštěvníky, kteří k nám zamíří. Není jednoduché zařídit velkou kulturní akci, proto se navzájem podporujeme a pomáháme. K tomu všemu nám vypomáhají samozřejmě i sponzoři.*“

Každý rok pořádáme LETNÍ HODY A HODKY, a to vždy v červnu, po svátku Jana (místní kostel je vysvěcen na svatého Jana Křtitele). Hody trvají tři dny.“

Strážnice

Strážnice se nachází v Dolnomoravském úvalu, a to severovýchodně od Hodonína. (Adam, 2003, s. 445) V oblasti folklóru město Strážnice proslulo zejména Mezinárodním folklórním festivalem, o kterém jsem se již zmínila výše. O skutečnosti, že folklór tvoří součást volného času nezanedbatelnému množství občanů Strážnice, se můžeme přesvědčit na oficiální internetové stránce města (<http://www.straznice-mesto.cz/>). Zde je jen výběr folklórních hudebních těles působících ve Strážnici: Strážnická cimbálová muzika Michala Miltáka, Strážnická cimbálová muzika Danaj, Folklórní soubor Žerotín, Folklórní soubor Demižón, Cimbálová muzika Krepina, Cimbálová muzika Strážničan či Slovácká krojovaná dechová hudba Svárovanka ze Strážnice.

Svatobořice - Mistřín

Zajímavé informace o obci lze na oficiální internetové stránce obce (<http://www.svatoborice-mistrin.cz/>): Obec vznikla v roce 1964 sloučením dvou samostatných obcí Svatobořice a Mistřín. Svatobořice-Mistřín jsou vinařská obec s množstvím vinných sklepů a vinařských akcí. V obci se udržují bohaté folklorní tradice, je známá překrásným krojem, písněmi a tanci. Nejen v obci a okolí, ale i v zahraničí vystupují národopisné soubory a hudby. Mezi ně patří soubor Podkověnka, Krušpánek, Soubor Lúčka, Slovácký krúžek, Mužský pěvecký sbor, Ženský sbor Rezedky, Soubor Mistřín, dechová hudba Mistříňanka a Svatobořáci, Varmužova cimbálová muzika, Chrámový sbor AMA a Scholička. Obec je členem sdružení šesti obcí Mikroregionu Nový Dvůr, který je zapojen do programu Moravské vinařské stezky, jejichž trasami je mikroregion protkán.

Velké Bílovice

Obec Velké Bílovice prostřednictvím svých internetových stránek (<http://www.velkebilovice.cz/>) své návštěvníky hned v úvodu informuje, že se jedná o největší vinařskou obec v České republice. V sekci „Tradiční kulturní akce“ se mj. dočteme

o hodech: „Hody začínají vždy první neděli po svátku Narození Panny Marie (8. září), patronky místního kostela, a pokračují až do úterý. V sobotu před hody se ručně staví hodová mája. Úterní večer má maškarní pojetí. Hlavní slavnost probíhá v hodovou neděli, kdy mnoho návštěvníků i z daleka přijíždí obdivovat zejména krojovaný průvod, kterého se každoročně účastní více než 50 krojovaných párů.“

Vrbice

Obec Vrbice leží v okrese Břeclav a je proslulá svou vinařskou tradicí. V oblasti folklóru reprezentují obec zejména Mužáci z Vrbice, o kterých je zmínka na oficiálních internetových stránkách obce Vrbice (<http://www.vrbice.cz/>): „Soubor Mužáci z Vrbice byl založen 1. 10. 2003 – je to parta chlapů, kteří rádi zpívají, a to nejen ve sklepě, nebo na hodech, ale hlavně na různých vystoupeních, nebo třeba i v televizi. Dali jsme si do vínku, že budeme zpívat písničky z našeho regionu, z pera vrbeckých rodáků, méně známé, nebo upravené a také písničky z vlastní tvorby.“

5.3 Chasa

S nadsázkou lze říci, že chasy by nebylo bez hodů a hodů by nebylo bez chasy. Chasu lze považovat za neformální skupinu mladých lidí se stejnými zájmy - folklórem a snahou o udržení lidových tradic.

„V neformální skupině se vzájemné vztahy vytvářejí na základě sympatií a antipatií (skupina přátel).“ (Urbanovská, 2006, s. 36)

Členem chasy se lze stát po ukončení základní školy. Nově přichozí se v některých obcích označují jako „kaštáncí“. Důležité je, aby zájemce vlastnil kroj. V některých rodinách se kroj dědí z generace na generaci. Někteří si však musí kroj koupit, což je finančně velmi náročné. Mezní hranice pro členství není pevně stanovena, avšak chasu tvoří svobodní lidé. Důvodem „odchodu“ z chasy tedy obvykle bývá uzavření manželského svazku či narození potomka. Chasa se zúčastňuje všech krojovaných akcí v obci. Obvykle také podporuje blízké obce svou účastí na folklórních akcích (tzv. přespolní hody v neděli, úterní hody, krojové plesy apod.). Základní aktivity chasy jsou tedy lidový tanec a zpěv.

Hájek a kol. (2003, s. 45) popisuje neformální skupinu jako spontánní sdružování, bez složitých pravidel fungování, jež významně napomáhají realizovat emocionální potřeby členů.

„Důležitým znakem a kritériem pro třídění je stupeň formálnosti a organizovanosti. Většinou za vrstevnické skupiny pokládáme ty, které vznikají spontánně, přirozeně a mají neformální charakter (zábavné, rekreační). I takto vzniklé skupiny mohou postupně nabýt ráz organizovanosti a formálnosti mají svá pravidla, řád, symboliku.“ (Kraus, Poláčková et al., 2001, s. 133)

Kraus et al. (2001, s. 133) uvádí základní znaky neformální skupiny: členství je spontánní, vedené emotivní přitažlivostí, dobrovolné; dominují vztahy osobních sympatií; členové mají pocit přináležitosti; systém hodnot a norem vychází od jednotlivých členů; struktura skupiny a její hierarchizace vyrůstá zevnitř života skupiny.

V čele chasy obvykle stojí dva stárci, v některých obcích i stárkové (také nazývané jako stárky). Ve vybraných obcích - například ve Velkých Pavlovicích, si tito stárci volí své pomocníky v podobě sklepníků. Úkolem sklepníků je po celý rok zajišťovat víno na domácích krojových akcích. Ve většině obcí se stárci volí na svatého Štěpána, a to na dobu jednoho roku. Stárci mají na starosti organizaci a zajišťování folklórních akcí a aktivit pro chasu i veřejnost. V některých obcích se podílí na přípravách celá chasa.

„Důležitou součástí života a aktivit volného času mládeže se stala tradiční i nová elektronická média, jež se uplatňují v nebyvalém rozsahu, s velkou razancí a účinností.“ (Hájek a kol., 2003, s. 98)

Na základě teorie prof. Kratochvílové (2004, s. 197) lze chasu označit jako kulturně-umělecký (či esteticko-výchovný) zájmový útvar.

Považuji za zajímavé seznámit čtenáře této diplomové práce s konkrétním a subjektivním popisem chasy z pohledu jejího člena: *„V čele lanžhotské chasy dle místní tradice stojí dva stárci a dvě stárkové. Bohužel, již druhým rokem nebyli stárci na svatého Štěpána zvoleni a nestalo se tak ani v průběhu roku. Díky tomu se na přípravách místních folklórních akcí podílí celá chasa. Ke stmelování kolektivu chasy máme k dispozici chasovní sklep, který nám nejedna přespolní chasa závidí. Tento sklep nám poskytlo město a díky tomu máme místo, kde se můžeme setkávat a pořádat zde různé nefolklórní akce. Rádi se setkáváme s chasami z okolních obcí a společně pořádáme různé akce jako například mezichasovní fotbal.“* (Ferstlová, 2018)

5.4 Folklórní akce

V této podkapitole seznámím s folklórními akcemi, které jsou zmíněny v mém dotazníku. K vypracování jejich seznamu mi výrazně pomohla pilotáž.

Jednou z mála folklórních akcí, která se koná ve všech obcích na jižní Moravě, jsou hody. Proto se v této podkapitole věnuji jejich důkladnému popisu - a to nejen všeobecnému, který jsem čerpala z internetu.

Počet folklórních akcí, slavností a událostí spojených s folklórem se v jednotlivých obcích jižní Moravy liší. Jaké folklórní akce se budou v dané obci konat a kolik jich celkem za rok bude, závisí na mnoha faktorech. Jedním z nich je samozřejmě velikost obce. Ačkoliv by se počet členů chasy mohl jevit jako rozhodující, ve skutečnosti tomu tak mnohdy není. Neboť existují i takové chasy, které jsou počtem svých členů - oproti chasám v okolních obcích, malé a přesto dokáží zorganizovat více folklórních akcí a zajistit pestřejší kulturní program v dané obci než jiné chasy. Za nejdůležitější faktor proto považuji intenzitu zájmu o folklór jednotlivých členů chasy a rovněž jejich společné zapojení. Dalším faktorem je tradice konání konkrétních folklórních akcí v dané obci. V neposlední řadě chci také zmínit, že faktorem je i podpora chasy a folklóru ze strany obce⁸.

Hody

„Hody patří k tradičním svátkům snad každé moravské vesnice. Hody se na vesnici slaví jako křesťanský svátek i jako den hojnosti, veselí a blahobytu. U bohatě prostřených stolů se setkává rodina a přátelé. Hodová tradice nemá stanovený jednotný termín konání. Ten se liší vesnici od vesnice a nejčastěji připadá na svátek patrona, kterému je zasvěcen místní kostel. Na hodech nesmí chybět mládež (chasa) oblečená ve slavnostních lidových krojích. Ústředními postavami hodů jsou stárci (vybraní chlapci) a jejich děvčata (stárky). Chasa má za úkol hody zajistit organizačně, vybrat v lese máju (vysoký strom, jenž se po převezení do vsi ozdobí), nazdobit taneční parket a zajistit hudbu a víno. O nedělním ránu se sejde krojovaná chasa v kostele na slavnostní mši svatou, po níž stárci v některých regionech obcházejí vesnici a zvou na hody dům od domu. Samotná slavnost začíná nejčastěji odpoledne předáním tzv. práva (hody s právem). Právo předává starosta obce hlavnímu stárkovi jako

⁸ Podpora chasy a folklóru ze strany obce již byla zmíněna v podkapitole Lokální prostředí.

symbol pravomoci stárka nad chasou po dobu konání hodů. Někde má právo podobu šavle ozdobené zeleným krušpánkem a látkovými stuhami (Slovácko), jinde právo symbolizuje věnec (Kyjovsko).“ (<http://www.jizni-morava.cz/>)

Jak jsem již uvedla, hody jsou nejvýznamnější folklórní akcí v každé obci na jižní Moravě. Každá vesnice či městečko má svůj stanovený termín, který se většinou celá desetiletí, ba už i staletí drží. V převážné míře se datum této slavnosti odvozuje od křesťanských svátků či událostí s ním spojeným. Nejčastější spojitost je dána datem vysvěcením kostela, odvozením jmenných svátků konkrétnímu svatému.

Jelikož pocházím z obce Lanžhot, dovoluji si uvést detailní popis právě lanžhotských hodů.

Lanžhot byl v roce 2001 vyhlášen městem, což se ale nikterak neprojevalo v dodržování tradic.

Dominantou tohoto města je kostel zasvěcený svátku Povýšení Svatého Kříže, který připadá na 14. září. Pokud tento den vychází v kalendáři na pondělí, hody se konají až následující týden.

Na hody je nutná patřičná a důkladná příprava. V Lanžhotě tato příprava začíná přivezením máje. Nejprve popíšu, jak postupují přípravy, než slavnost vyvrcholí.

V sobotu, týden před hodami, se ráno sejdou u kostela chlapi z chasy. Následně odjíždí do lesa u obce Čáry⁹ porazit a odvézt stromy, a to na povozech taženými koňmi. Jedná se o dva páry koní, které musí být natolik zdatné, aby byly schopné porážené stromy uvést. Vozkové - tzv. „formani“, musí být zodpovědní muži, neboť i chvilková nepozornost by mohla způsobit fatální následky.

Cesta trvá zhruba dvě hodiny a poté čeká na chlapce tvrdá práce. Jejich úkolem je skácet dva urostlé stromy a následně je naložit na vozy, které se nazývají „kladničáky“. Po zdolání všech prací se povozy pomalu vydávají zpět k hranicím a k Lanžhotu. Po příjezdu do města je nezbytné zdolat silnici do kopce v ulici Komárnov. Na náměstí jsou klády na povozech uvolněny z řetězů a dopadnou na zem.

⁹ Čáry - obec na Slovensku

Po jednodenním odpočinku začíná čištění stromů. Každý den se chlapci z chasy setkávají, aby stromy připravili k dalšímu kroku, které se nazývá „platování“¹⁰. Zde je však zapotřebí i odborná pomoc a letité zkušenosti, aby byla mája připravená ke zvednutí.

Po sobotním poledni se schází chlapci v krojích (dříve to byli legruti¹¹), kteří společně odchází k některé z dívek pro prapor. Prapor, který je českou trikolorou ozdobenou bambulemi ve stejných barvách a mosaznou špicí, přináší k máji. Na náměstí před radnicí je již očekává starosta města a následně stárkům udělí právo k pořádání hodů. Zvykem je vyvěšení městského praporu z okna radnice. Poté je prapor upevněn k vršku máje a samotný akt zvedání může začít, a to bez pomoci techniky – pouze rukama desítek mužů. Po vzoru předchozích generací se, za pomoci lan, mája pomalu zvedá k výši. Po vyzdvížení - vršek máje dosahuje na úroveň křížku na věži kostela, je společně všemi zúčastněnými zazpívána proslulá píseň „Tá lanžhotská mája tenká“. Po tomto rituálu můžou hody začít.

V neděli dopoledne je v kostele, na jehož počest se hody konají, sloužena slavností mše svatá. V jednu hodinu odchází krojovaná chasa průvodem, za doprovodu dechové hudby, pro svého stárka do domu. Tam proběhne pohoštění a sólo pro rodiče, rodinné příslušníky a všechny ostatní zúčastněné, jako poděkování za přijetí a starosti s organizací spojené. V posledních letech, kdy stárci nebyli zvoleni, se celá chasa i s krojovanými „mužáky“ a dětmi vydává průvodem k panu starostovi. Následně se všichni opět v průvodu vrátí zpět ke kostelu pod máju, kde už začíná hodovní zábava. Neděle je vymezena pro přespolní hosty. Krojovaná mládež z okolí se sjíždí na hody. Je to velmi pěkný zvyk, při němž dochází k navazování přátelství. Mladí lidé si účastí oplácí návštěvy a tím pádem se navzájem podporují. Doprava na hody je různá - od koňských povozů, přes jízdní kola až po auta. Pravidelnými hosty je chasa ze slovenských Kútů. Po příjezdu si přespolní zazpívají písničku na verbuňk, kterou jim muzikanti zahrají a oni tradiční tanec odprezentují. Následně se zapojují na tanečním parketu. Odpolední zábavu zakončí „přespolní sólo“, po kterém si místní chasa rozdělí přespolní a pozve je na večeri do svých domovů. Po večeri se opět schází v sále k pokračování zábavy.

Hodovní pondělí v Lanžhotě začíná uctěním památky zesnulých. V kostele je odsloužena mše svatá, po níž se zúčastnění odebírají na místní hřbitov. Je to svátek, kdy i místní mateřská a základní škola má vyhlášeno ředitelské volno, obchody v Lanžhotě jsou zavřeny nebo mají omezenou pracovní dobu. Po poledni se opět schází chasa a společně jdou pro pana faráře na

¹⁰ tzv. „platování“ znamená, že klády se seřezávají a následně spojují kovovými obručemi

¹¹ legruti - chlapci, kteří odcházeli na vojnu

faru. V letech, kdy jsou zvoleni stárce, se odchází pro druhého stárka. Po přijetí a občerstvení se průvod přesune pod máju, místo konání. Jako je neděle vymezena pro přespolní, pondělí je učeno pro „mužáky“, tedy ženaté muže a jejich partnerky. Po zábavě určené pro svobodné, jsou vyhlášena „mužácká sóla“. Následně jsou zvoleni dva „mužáčtí stárce“, kteří jdou při nástupu v čele průvodu. Po těchto tanečních sólech následují „mužácké hošije“¹². Následuje odchod na večeri a večerní zábava v sále.

Úterý je opět hodovní. Od okolních vesnic se liší oblečením děvčat. Zatímco v jiných obcích se děvčata převlékají do chlapeckých krojů, v Lanžhotě se oblékají do kroje dívčího - avšak nikoliv tak slavnostního, jako je tomu v neděli a v pondělí. Odpoledne se koná úterní zábava, na které jsou zvoleni úterní stárce¹³ a následně stárkové. Po těchto volbách je zábava v sále ukončena a průvod vedený zvolenými stárky a stárkovými se vydává nejdříve do domu prvního a následně druhého úterního stárka. Zde rodiče připraví prostory a občerstvení pro příchozí. Zábava se nese v uvolněném duchu - jsou zpívány žertovné písně, které si krojovaná mládež sama tvoří a skládá. V písních se připomínají události a příhody za předchozí období. Rozchod z domu stárka hody ukončí.

Po celou dobu konání hodů jsou ve všech pohostinstvích v obci pořádány taneční zábavy a koncerty pro všechny věkové generace. (Ferstlová, 2015, s. 38)

K hodům neodmyslitelně patří také kolotoče a podobné pouťové atrakce.

Plesy

Krojovaná mládež nejčastěji navštěvuje ples krojový. Krojový ples probíhá v obcích obdobně. Pro ukázkou uvádím popis krojového plesu v Lanžhotě: Krojový ples, který se pravidelně koná druhou lednovou sobotu, pořádají stárce ve spolupráci s chasou. Předtančení se každý rok obměňuje - stále se opakuje Česká beseda a Moravská beseda. Na krojovém plese hraje dechová kapela. Součástí této folklórní akce bývá bohatá tombola.

¹² Hošije = doba tance pro svobodné; muži zazpívají písničku a muzikanti jim ji zahrají. Hošije jsou ukončeny společným verbuňkem.

¹³ úterní stárce = dva chlapci z chasy, kteří mají za úkol zabezpečit právě tuto zábavu včetně všech náležitostí

Dívčí vínky

Dívčí vínek je společenská akce obvykle pořádaná stárkovými (event. stárkami), a to zejména pro mladou generaci ze širokého okolí dané obce. Neodmyslitelnou součástí Dívčích vínků je zelený věnec zdobený mašlemi, na němž je uprostřed, pomocí strun, zachycena imitace dámské společenské obuvi nazývané „pantoflíček“. Podstatou Dívčích vínků je dámská volenka, která je zpečetěna pergamenem umístěným v „pantoflíčku“. Právo svobodných dam volit si své taneční partnery končí utržením „pantoflíčku“ chlapci z chasy - ať již domácími či přespolními. Jeho utržení není snadné, neboť věnec je zavěšen na stropě nad tanečním parketem a dámy si svoje právo poctivě střeží. Mladý muž, který „pantoflíček“ utrhne, musí stárkovým koupit takové množství alkoholických nápojů, které je určeno stárkovými a rovněž zapsáno v pergamenu. Alkoholem si pánové „vykupují“ zpět svoji pánskou volenku. V průběhu Dívčích vínků je obvykle vyhlášeno taneční „sólo vínkové“, které je určeno výhradně pro svobodné páry. (Ferstlová, 2015, s. 36)

Na Dívčím vínku hraje k tanci i poslechu dechová kapela. K dívčím vínkům patří bohatá tombola.

Folklórní festivaly

Za nejznámější folklórní festival považují Mezinárodní folklórní festival ve Strážnici. Zajímavé informace o tomto festivalu lze najít na internetu (<http://www.folklor-straznice.estranky.cz/>): *„Každý poslední víkend v červnu se do Strážnice sjíždějí tisíce návštěvníků, aby se pobavili a užili si příjemné atmosféry města, zámeckého parku a skanzenu. Během festivalu se mohou potěšit krásou lidových písní, tanců a krojů ve slavnostním průvodu i v mnoha různých pořadech, zkusit si i tance z cizokrajných koutů světa a společně si zazpívat a zatancovat u lidových muzik. Najdou zde zábavu i poučení, mohou zhlédnout vystoupení nejen našich, ale i zahraničních souborů a seznámit se tak s jinými kulturami. Mnoho diváků se už po léta účastní hodnocení v populární Soutěži o nejlepšího tanečníka slováckého verbuňku a někteří z nich si v ní přímo i zatančí. Na každoroční setkání se vždy těší nejenom samotní návštěvníci, ale i desítky účinkujících od nás i ze světa, neboť festival je už tradičně místem setkávání přátel lidových tradic a zábavy.“*

Národopisné slavnosti Tvrdonice

Jak jsem již uvedla výše, obec Tvrdonice je součástí regionu Podluží. Oficiálně se tato velkolepá kulturní akce nazývá „Podluží v písni a tanci Tvrdonice“. V průběhu pilotáže jsem však byla upozorněna, že je krojované mládeži známá spíše jako „Národopisné slavnosti Tvrdonice“. Z daného důvodu je takto folklórní akce označena v mém dotazníku. Podluží v písni a tanci Tvrdonice se koná pravidelně na začátku června, a to po dobu tří dnů. Nejedná se pouze o vystoupení folklórních souborů, přehlídky dechových hudeb, ale součástí je také tradiční soutěž o stárka Podluží. Internetové stránky obce Tvrdonice (<http://www.tvrdonice.cz/>) informují, že letošní Podluží v písni a tanci Tvrdonice jsou již 65. ročníkem národopisných slavností.

Košty (pálenek, vína)

K jižní Moravě neodmyslitelně patří společenské akce zaměřené na degustaci vína a pálenek. Tyto akce jsou obvykle organizovány pod názvem „výstava“ či oblíbenější „košt“.

Vystavovány jsou vzorky jak místních, tak přespolních. Akce se obvykle koná za doprovodu cimbálové muziky.

Domnívám se, že nejznámějším a specifickým koštem na jižní Moravě je „Putování za vínem - ze sklepa do sklepa“, který se koná ve Velkých Bílovicích. Popis této akce je uveden na oficiální internetové stránce obce Velké Bílovice (<http://www.velkebilovice.cz/>): „*Poprvé se pořádalo v roce 2006 pod tímto názvem. Akce se koná ve sklepním městečku se sítí vinařských uliček, podél kterých stojí téměř 650 soukromých sklepů sloužících především malovinařům. Vedle tradičních sklepních staveb zde vyrůstají i moderní vinařství. Okolními vinohrady vede po trase Velkopavlovické vinařské stezky místní naučná stezka s několika informačními panely. Akci uspořádal Spolek velkobílovických vinařů, kteří se rozhodli otevřít na jaře své sklepy pro návštěvníky. V roce 2016 bylo otevřeno přes 50 místních sklepů, které si prohlédlo 6 251 platících milovníků dobrého vína.*“

Krojové výlety

Krojový výlet je folklórní akce, která se vyznačuje tím, že se koná venku v přírodě. Výjimečnost krojového výletu spočívá v tom, že ho pořádají pouze v některých obcích - například v Lanžhotě či v Kosticích. Smyslem krojového výletu je uvedení nových členů - „kaštánků“ do chasy. Na této folklórní akci hraje dechová kapela.

Předhodovní zábavy se obvykle konají v pátek večer před započítím hodů. Většinou se jedná o **Besedy u cimbálu**. Besedy u cimbálu jsou pořádány pro milovníky cimbálové muziky. Návštěvníci mají možnost nejen zazpívat si krásné lidové písně za doprovodu cimbálové muziky, ale také si zatančit. Naopak milovníci dechové hudby spíše uvítají **Posezení s dechovkou**.

Koncerty CM¹⁴, DH¹⁵

Na jižní Moravě se konají koncerty jak místních, tak i zahraničních hudebních těles. Nikoliv výjimečně jsou také pořádány koncerty s pěveckým doprovodem souborů z dané obce, ve které se tato společenská akce uskutečňuje.

Dům kultury v Hodoníně pořádá v letošním roce již 29. ročník seriálu koncertů dechových hudeb. (<https://www.dkhodonin.eu/>)

Koncert více dechových hudeb bývá obvykle nazýván jako **Přehlídka dechových kapel**.

5.5 Volnočasové aktivity související s folklórem

Aktivní účast člena chasy na folklórních akcích v jeho obci - nazýváno jako „chození v kroji“, lze považovat za stěžejní volnočasovou aktivitu související s folklórem. Avšak aktivit, které s folklórem souvisí či dokonce tvoří jeho nedílnou součást, je celá řada.

Domnívám se, že v současné době v regionu Podluží zájem o folklór roste. Proto chci některé aktivity představit.

¹⁴ cimbálová muzika

¹⁵ dechová hudba (dechová kapela)

Hraní v cimbálové muzice či dechové kapele nepřináší mladým lidem pouze radost, ale také možnost přivýdělku - jak se zcela upřímně vyjádřil jeden z respondentů.

Také na sociálních sítích si své stránky a „fanpage“ najdou lidé, kteří mají rádi folklór. Mezi takové nejoblíbenější stránky patří například „Přiznání z hodů“, kde se prostřednictvím anonymních dotazníků posílají anonymní přiznání o tom, kde se uskutečnila folklórní akce a jak se vyvedla. Také kdo a jak se kde bavil nebo opil. (Ferstlová, 2018) **Správa webu o folklóru** může mít různou podobu. Jedná se například o správu internetových stránek chasy, do které jedinec patří.

Za časově náročnou aktivitu, se kterou se nesetkávají pouze stárci a stárkové, považují **přípravu muzik, plesů a folklórních akcí**. Jedná se o zajištění prostoru – ať už venkovního či sálu, domluvení dechové kapely či cimbálové muziky a následného zajištění občerstvení pro muzikanty.

Pomalu se stává pravidlem, že každá folklórní akce je něčím nezapomenutelná. Přesto je vždy lepší si tyto akce připomenout i fotografiemi. Proto je potřeba lidí, kteří se fotografování věnují a zároveň mají rádi folklór - ti zajišťují **focení folklórních akcí**. (Ferstlová, 2018)

Naštěstí je na jižní Moravě dostatek šikovných lidí, kteří se zabývají **tvorbou krojů či jeho součástí**. Jedná se například o šití nebo žehlení sukni, šití čižem, malování mašlí či tvorba jakékoliv jiné části kroje. (Ferstlová, 2018)

Na jižní Moravě působí mnoho **folklórních a pěveckých souborů, ve kterých jejich členové které nacvičují tance a zpěvy**, a to jak z domácího prostředí, tak ze zahraničí (například slovenský folklór). Návky pak vrcholí v pravidelná vystoupení. Zkušenější členové se také mnohdy ujímají **vedení folklórních či pěveckých souborů**, ve kterých působí. Mezi nejznámější soubory se řadí například Břeclavan. (Ferstlová, 2018)

Na jižní Moravě je hezkým zvykem, že když se navštěvuje nějaká větší akce - například narozeniny či svíca¹⁶, nosí se s sebou **písně s texty skládané přímo na osoby, kterých se to týká** (oslavenec, snoubenci atd.). Tyto písně pak zpívají nejbližší přátelé. Text písně se skládá na melodii původní známé lidové písničky a texty jsou obvykle vtipné až provokativní. Takové písně se skládají také na úterní hody, kdy si děvčata skládají písničky na svou chasu a události, které se staly během roku, anebo přespolní děvčata na chasu, kde se hody konají. (Ferstlová, 2018)

¹⁶ svíca = tzv. rozloučení se svobodou

K jižní Moravě neodmyslitelně patří víno a všudypřítomné vinohrady. Lásce k vínu a péči o něj se proto hlásí spousta zapálených vinařů. Nemusí mít ani hektary vinohradů, aby se této činnosti mohli věnovat. Mnohdy tito malovinaři mají lepší víno, než velkovýrobci - takoví mají zkrátka **vinaření** „v krvi“. (Ferstlová, 2018)

Nelze opomenout ani **účast na kurzech** - například vázání šátků či malování ornamentů.

6 Průzkum

V následující kapitole uvedu základní teoretické poznatky z oblasti pedagogického průzkumu, charakterizují metodologii a poté představím výsledky průzkumu, který jsem realizovala.

Nejprve jsem získala informace o oblasti, kterou jsem se rozhodla zkoumat, a to prostřednictvím rozhovorů a posléze pilotáže.

6.1 Pilotáž

Pilotáž je kvalitativní metodou, v mém případě uskutečněnou formou rozhovoru. Jednalo se o neformální schůzku se čtyřmi mladými lidmi ze skupiny zkoumaných osob respondentů.

V úvodu jsme se představili a seznámila jsem skupinu s tématem mé diplomové práce. Následně jsem informovala o plánovaném pedagogickém průzkumu, který bude tvořit nedílnou součást zmiňované diplomové práce. Poděkovala jsem zúčastněným za jejich čas a požádala je o pravdivé a otevřené odpovědi, a to s ujištěním, že jejich jména nebudou v diplomové práci zveřejněna.

Kladené otázky jsou uvedeny v příloze č. 1.

Cílem schůzky bylo získat všechny možné odpovědi na připravené otázky. Zúčastnění tedy neodpovídali pouze na základě individuálních preferencí. Zamýšleli se také, jakou odpověď můžou uvést ostatní respondenti.

Rozhovor nebyl žádným způsobem nahráván a zúčastnění byli upozorněni, že si budu - v průběhu setkání, dělat písemné poznámky do bloku.

Vzhledem ke skutečnosti, že všichni zúčastnění se navzájem znali, ba dokonce jsou přátelé, panovala během schůzky velmi příjemná atmosféra.

Velmi oceňuji snahu a zapojení všech zúčastněných. Nejen, že byl cíl schůzky splněn, ale tito mladí lidé dokonce požádali o doplnění otázek do dotazníku. Z jejich jednání bylo zřejmé, že jeví zájem o průzkum, ale také o jeho výsledky.

Na závěr schůzky jsem seznámila skupinu se záměrem aplikace dotazníku v písemné - „papírové“ podobě. Tento záměr byl však velmi kriticky zhodnocen, a to argumentem, že „*V dnešní době nikdo z mladých papírový dotazník nevyplní.*“ Rozhodla jsem se proto nakonec pro písemnou formu dotazníku, ovšem v elektronické podobě.

Vzhledem ke skutečnosti, že moje diplomová práce je zaměřena na folklór na Moravě - zejména na Podluží, do vyhodnocení průzkumu zahrnu pouze respondenty z České republiky.

6.2 Metoda průzkumu

Jak již bylo uvedeno - průzkum se uskutečnil metodou dotazníku, který je považován za nejčastější metodu pedagogických výzkumů. Jedná se o písemné kladení otázek a získávání příslušných odpovědí. Dotazník obsahuje jednotlivé otázky (položky), které jsou předloženy (administrovány) osobě zvané respondent. (Emanovský, 2013, s. 38)

Na základě realizované pilotáže je dotazník vlastní, ovšem byl vytvořen s významnou pomocí zúčastněných. Dotazník je uveden v příloze.

„Položky v dotazníku musí být všem respondentům jasné a srozumitelné. To znamená, že například musíme respektovat to, jakým respondentům je dotazník určen.“ (Chráška, 2007, s. 169) Domnívám se, že tuto podmínku jsem dodržela, neboť jsem dotazník připravila ve spolupráci se skupinou zkoumaných osob respondentů.

„Dotazníkové položky jsou základní komponenty dotazníku podněcující respondenta k tomu, aby na ně reagoval podle zadaných instrukcí. Musí být vytvořeny na základě cíle výzkumu, výzkumných otázek a problémů.“ (Chráška, Kočvarová, 2015, s. 42)

Zaměření dotazníkových položek v mém průzkumu vychází z jeho teoretických východisek.

Existují dva základní druhy dotazníkových položek, a to podle jejich cíle a formy odpovědi. Podle cíle jsou položky rozlišovány na obsahové a na funkcionální. Položky obsahové zjišťují údaje potřebné pro splnění cíle výzkumu a položky funkcionální mají optimalizovat průběh dotazování. (Chráška, Kočvarová, 2015, s. 42)

Z hlediska cíle jsem do dotazníku mého průzkumu zařadila pouze položky obsahové. Tyto položky tvoří začátek dotazníku a jsou zaměřeny na demografické údaje o respondentech - obec, pohlaví a věk.

„Mezi funkcionální položky řadíme tzv. kontaktní položky, položky funkcionálně psychologické, filtrační a kontrolní.“ (Chráska, 2007, s. 164)

Funkcionální položky do dotazníku nebyly zahrnuty. Kontaktní položky nahrazuje úvod k dotazníku. Rovněž nebylo nutné použít filtračních položek, neboť v úvodu dotazníku žádám o vyplnění dotazníku pouze v případě, že jedinec chodí v kroji - tedy je členem chasy.

Funkcionálně psychologické položky slouží k odstranění nežádoucího napětí u respondenta (např. po zneklidňujících otázkách), někdy se používají k „přeladění“ respondenta při přechodu od jednoho tématu k druhému nebo pro odstranění stereotypních postojů respondenta ke zkoumané problematice. (Chráska, 2007, s. 164)

Dle mého názoru, vzhledem ke zkoumané problematice - nebylo nutné tyto položky do dotazníku zařadit.

Chráska (2007, s. 169) uvádí: *„Lze očekávat, že respondenti nebudou ochotni vypovídat pravdivě například tehdy, jestliže ze zaměření otázek dotazníku vyplývá, že cílem šetření je odkrytí jejich negativních vlastností.“* Dotazník je dobrovolný, anonymní a zaměřený na téma, které nepovažuji za citlivé. Neshledala jsem tedy zřejmý důvod pro nepravdivé odpovědi. Proto jsem v dotazníku nevyužila ani filtrační položky.

„Podle toho, jakým způsobem má respondent v určité položce dotazníku odpovědět, lze rozdělit položky na otevřené a uzavřené (nestrukturované a strukturované). U otevřených položek respondent odpověď sám vytváří, u položek uzavřených určitým způsobem manipuluje s odpověďmi již navrženými (např. vybírá, seřazuje apod.)“ (Chráska, 2007, s. 165)

V dotazníku mého průzkumu jsou položky otevřené i uzavřené, a to dichotomické i polytomické. Rovněž jsem použila zvláštní druh výběrových položek – škálové položky, zejména škály Likertova typu s tříbodovou a pětibodovou hodnotící škálou.

Podle obsahu, který položka dotazníku zjišťuje, lze položky rozdělit na položky zjišťující fakta; položky zjišťující znalosti a vědomosti a na položky zjišťující mínění, postoje a motivy respondentů. (Chráska, 2007, s. 168)

Dotazník v průzkumu je zaměřen na položky zjišťující fakta a rovněž na položky zjišťující mínění, postoje a motivy respondentů. Ve druhém typu položek jsem užila výhradně tzv. přímých otázek, tedy ptám se přímo na názory dotazovaného.

Chráska (2007, s. 171) upozorňuje, že dotazník by měl splňovat základní požadavky kladené na dobré měření. Jsou to zejména validita, reliabilita a praktičnost.

Mojí snahou bylo všechny uvedené požadavky dodržet.

„Validita dotazníku spočívá v tom, že dotazník zjišťuje skutečně to, co má zjišťovat, tj. to, co je výzkumným záměrem. Konstrukce dotazníku v klasických pedagogických výzkumech by měla vždy vycházet ze zdůvodněné vědecké hypotézy a jednotlivé položky musí přinášet data pro verifikaci této hypotézy.“ (Chráska, 2007, s. 171)

Validitu dotazníku, před jeho zveřejněním, jsem neposuzovala pouze na základě vlastního názoru, ale požádala jsem o posouzení navrhovaného dotazníku odborníka - vedoucí diplomové práce.

„Reliabilitou dotazníku se rozumí schopnost dotazníku zachycovat spolehlivě a přesně zkoumané jevy.“ (Chráska, 2007, s. 171)

Domnívám se, že praktičnost zajistila zejména písemná forma dotazníku v elektronické podobě.

6.3 Cíl průzkumu a průzkumné otázky

Hlavní cíl průzkumu bude naplněn prostřednictvím zodpovězení následujících průzkumných otázek:

1. Je taková folklórní akce, které se zúčastňují všichni respondenti?
2. Jak často respondenti navštěvují folklórní akce?
3. Která folklórní akce baví respondenty nejvíce?
4. Co folklór respondentům primárně dává a co jim naopak bere? Existuje rozdíl mezi respondenty mužského a ženského pohlaví? Existuje rozdíl mezi věkovými kategoriemi respondentů?
5. Věnují se respondenti dalším aktivitám souvisejícím s folklórem? Jestliže ano, jakým nejvíce?

6. Co bylo pro respondenty mužského pohlaví primární motivací pro to, aby se začali věnovat folklóru? A co bylo primární motivací pro respondenty ženského pohlaví?
7. Co je pro respondenty nejvýznamnější motivací k tomu, že se dosud věnují folklóru? Existuje rozdíl mezi respondenty mužského a ženského pohlaví? Existuje rozdíl mezi věkovými kategoriemi respondentů?
8. Chodili rodiče respondentů v kroji?
9. Kolik respondentů podporuje jejich rodina v chození v kroji?
10. Je představa většiny respondentů o jejich budoucnosti v souvislosti s folklórem spíše pozitivní nebo negativní?

6.4 Průběh průzkumu

Průzkum jsem realizovala prostřednictvím internetové stránky CLICK4SURVEY, a to na základě doporučení vedoucí diplomové práce Mgr. Pavly Vyhnálkové, Ph.D. Dotazník jsem vytvořila dne 21. 12. 2017 a průzkum byl spuštěn dne 31. 12. 2017. Ukončení sběru dat proběhlo dne 17. 2. 2018. Za danou dobu odpovědělo celkem 106 respondentů, přičemž 5 respondentů je z Kútů (Slovenská republika) a 1 respondent uvedl do dotazníku neidentifikovatelný název obce. Uvedených 6 respondentů jsem proto z mého průzkumu vyřadila.

První respondent odpověděl již dne 31. 12. 2017, poslední respondent odeslal odpověď dne 4. 2. 2018. Průměrná délka odpovědi byla osm minut a dvanáct sekund.

Využila jsem osobní kontakty, abych informaci o dotazníku rozšířila mezi potencionální respondenty.

6.5 Soubor respondentů

Respondent je osoba, která vyplňuje dotazník. (Gavora, 2010, s. 121) Začátek dotazníku je zaměřen na demografické údaje o respondentech, a to na obec, pohlaví a věk. Ačkoliv dotazník vyplnilo 106 respondentů, do mého průzkumu zahrnu pouze 100 respondentů, kteří splňují mnou stanovená kritéria.

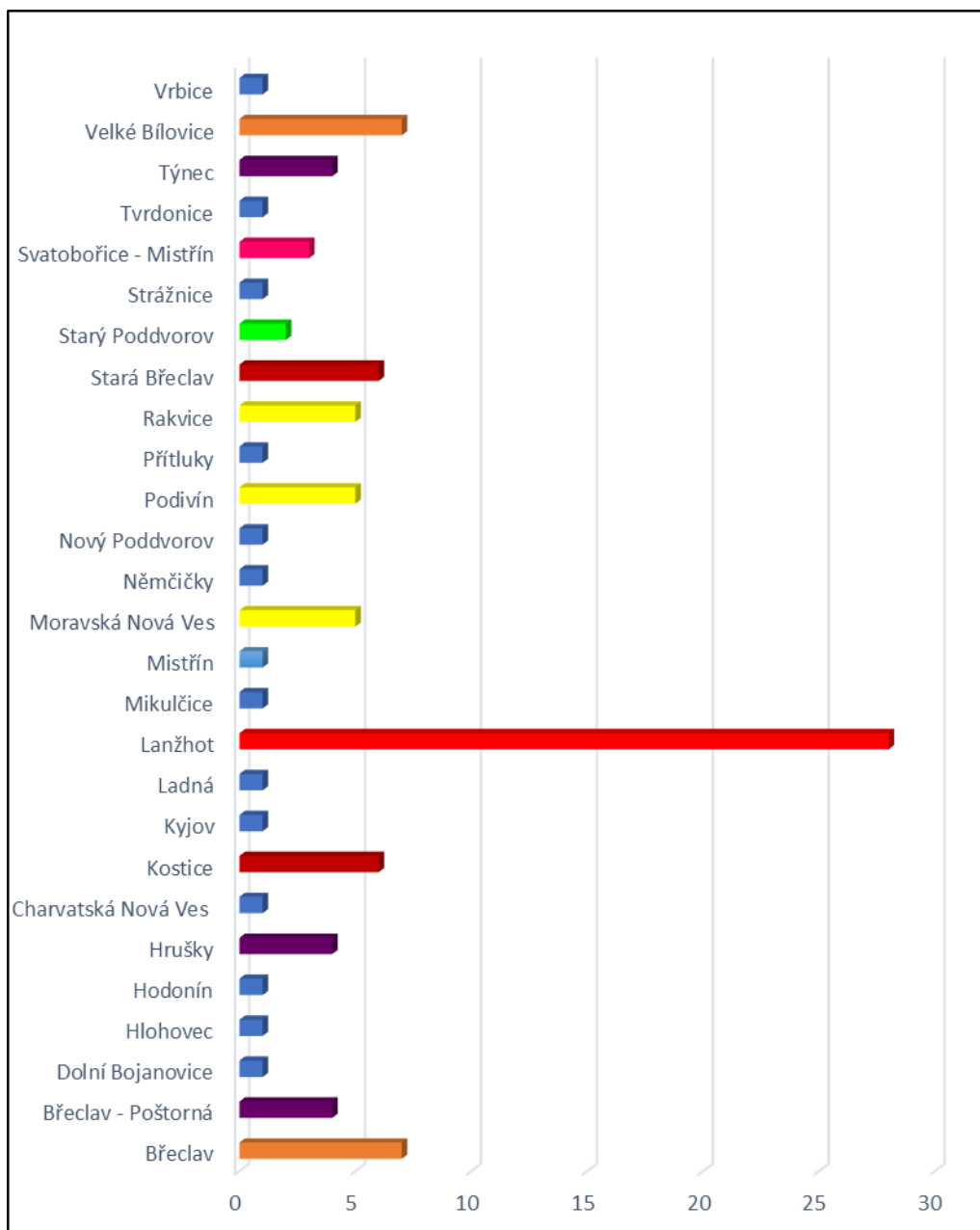
Zmíněných 100 respondentů bylo v zastoupení 48 žen a 52 mužů. Věk respondentů znázorňuje graf 1. Graf 2 zobrazuje počet respondentů z jednotlivých obcí.

Graf 1. Věkové složení respondentů

Z grafu je patrné, že nejvyšší počet respondentů (23) má 17 let. Pouze jeden respondent je ve věku 26 let. Dále uvádím vzestupně věk respondentů: 15 let – 4 respondenti, 16 let – 12 respondentů, 18 let – 21 respondentů, 19 let – 12 respondentů, 20 let – 6 respondentů, 21 let – 7 respondentů, 22 let – 5 respondentů, 23 let – 3 respondenti, 24 let – 4 respondenti a 25 let – 2 respondenti. Průměrný věk respondentů je 18,6 let.

Pro vyhodnocení výsledků vybraných položek dotazníku využiji dvě věkové kategorie, a to 15 - 19 let a 20 a více let. Uvádím proto, že počet respondentů ve věku 15 - 19 let je 72 a počet respondentů ve věku 20 a více let je 28.

Graf 2. Zastoupení respondentů z jednotlivých obcí

Graf č. 2 znázorňuje, že nejvyšší počet respondentů je z Lanžhota, a to 28. V Břeclavi bydlí 7 respondentů, stejně tak jako ve Velkých Bílovicích. Starou Břeclav uvedlo 6 respondentů a stejný počet respondentů napsal obec Kostice. Obce Moravská Nová Ves, Podivín a Rakvice jsou v zastoupení 5 respondentů. Z Hrušek pochází 4 respondenti, tak jako z Týnce či z Poštorné. Z obce Svatobořice - Místřín odpověděli pouze 3 respondenti a 2 respondenti bydlí ve Starém Poddvorově. Ostatní obce uvedené v grafu jsou zastoupeny jedním respondentem. Počet respondentů z regionu Podluží je celkem 54.

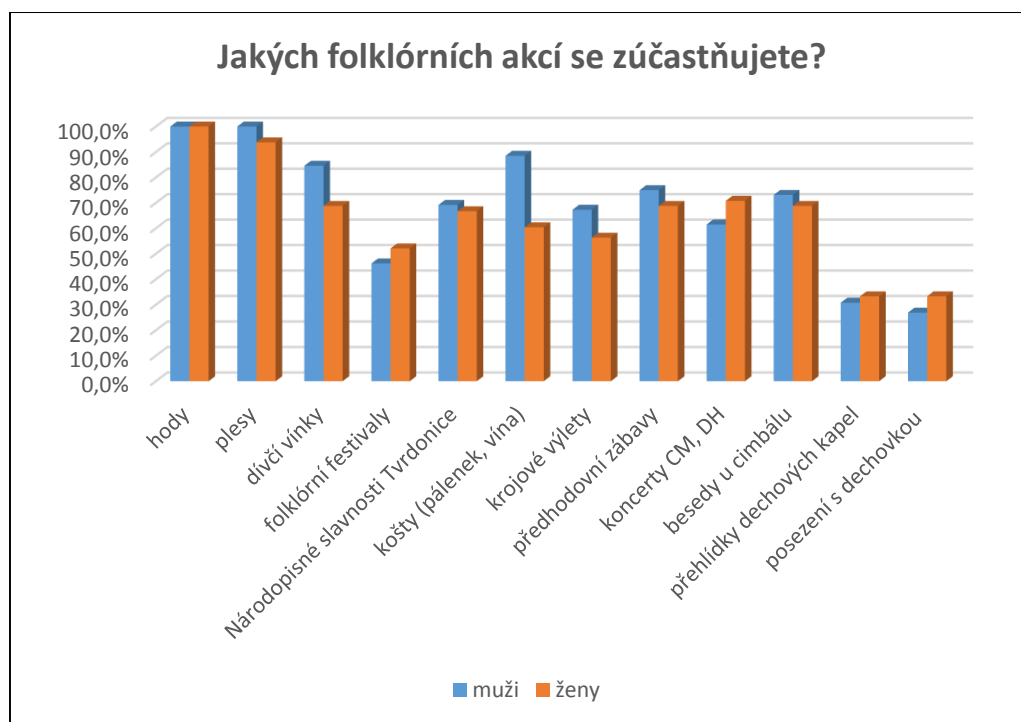
6.6 Výsledky průzkumu

„Při vyhodnocení dotazníku je třeba vycházet z celkového designu výzkumného šetření, pro jehož účely byl dotazník vytvořen.“ (Chráska, Kočvarová, 2015, s. 45)

Na základě jednotlivých položek v dotazníku jsou výsledky průzkumu zaznamenány v grafech a doplněny vysvětlením.

Položka č. 1. Jakých folklórních akcí se zúčastňujete?

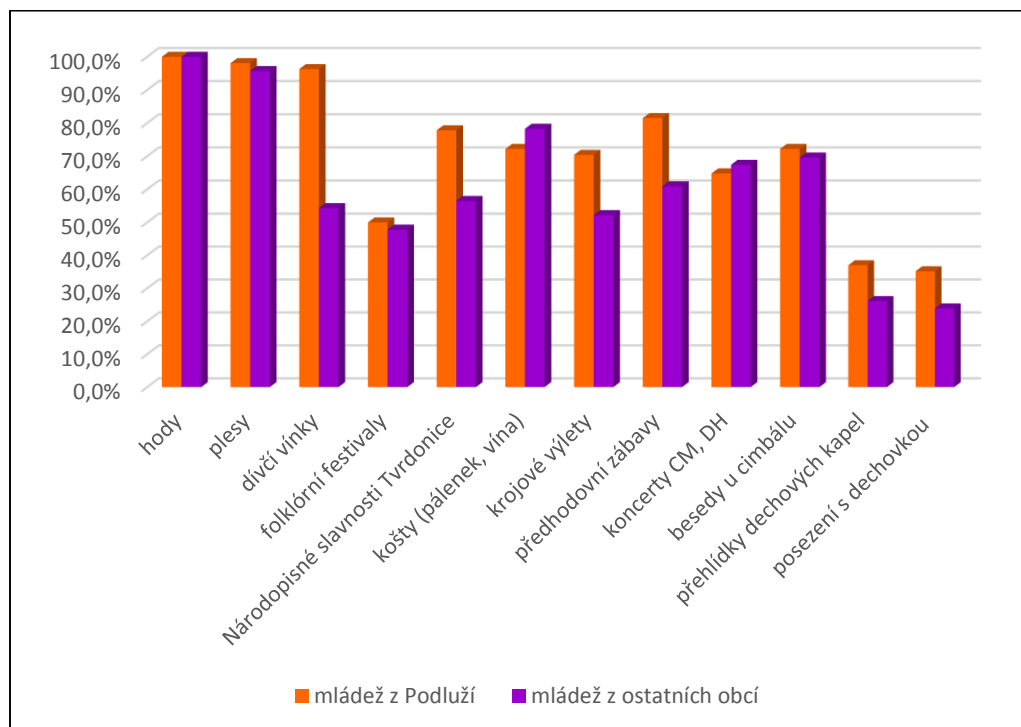
Cílem položky je zjistit, jakých folklórních akcí se respondenti zúčastňují. Zajímalo mne, jak se liší odpovědi u žen a mužů (viz graf 3) a rovněž u mládeže z Podluží ve srovnání s ostatními respondenty z obcí, které do tohoto regionu nepatří (viz graf 4). Důvodem je skutečnost, že sama z regionu Podluží pocházím.

Graf 3. Účast respondentů na folklórních akcích - dle pohlaví

Graf č. 3 vyjadřuje, že všichni respondenti, tedy jak muži (52), tak i ženy (48), se zúčastňují hodů. Lze tedy usuzovat, že hody jsou - mezi respondenty, nejoblíbenější folklórní

akcí. Je překvapující, že plesů se zúčastňuje více respondentů mužského pohlaví (100 %) než pohlaví ženského (93,8 %). Ačkoliv dívčí vínky organizují stárkové (event. stárky), tedy ženy, této folklórní akce se zúčastňuje více mužů (84,6 %) než žen (68,8 %). Dále je z grafu patrné, že folklórní festivaly jsou více zajímavější pro ženy (52,1 %) než pro muže (46,2 %). Národopisné slavnosti Tvrdonice navštěvuje více než polovina respondentů, a to jak mužského (69,2 %), tak ženského pohlaví (66,7 %). Jak lze předpokládat, koštů (pálenek, vína) se zúčastňují spíše muži (88,5 %) než ženy (60,4 %). Také krojové výlety jsou oblíbenější mezi muži (67,3 %) než mezi ženami (56,3 %). Předhodovní zábavy se rovněž zúčastňuje více respondentů mužského pohlaví (75 %) než respondentů pohlaví ženského (68,8 %). Naopak, koncertů cimbálových muzik a dechových hudeb (dále jen „koncerty CM, DH“) se zúčastňuje více žen (70,8 %), zastoupení mužského pohlaví je 61,5 %. V případě besed u cimbálu je opět zřejmá větší účast mužů (73,1 %) než žen (68,8 %). Posezení s dechovkou je folklórní akcí, která je mezi respondenty mužského pohlaví nejméně navštěvovaná (26,9 %). Z žen se zúčastňuje posezení s dechovkou 16 respondentů (33,3 %), stejně jako přehlídek dechových kapel. Muži navštěvují přehlídky dechových kapel v zastoupení 30,8 %.

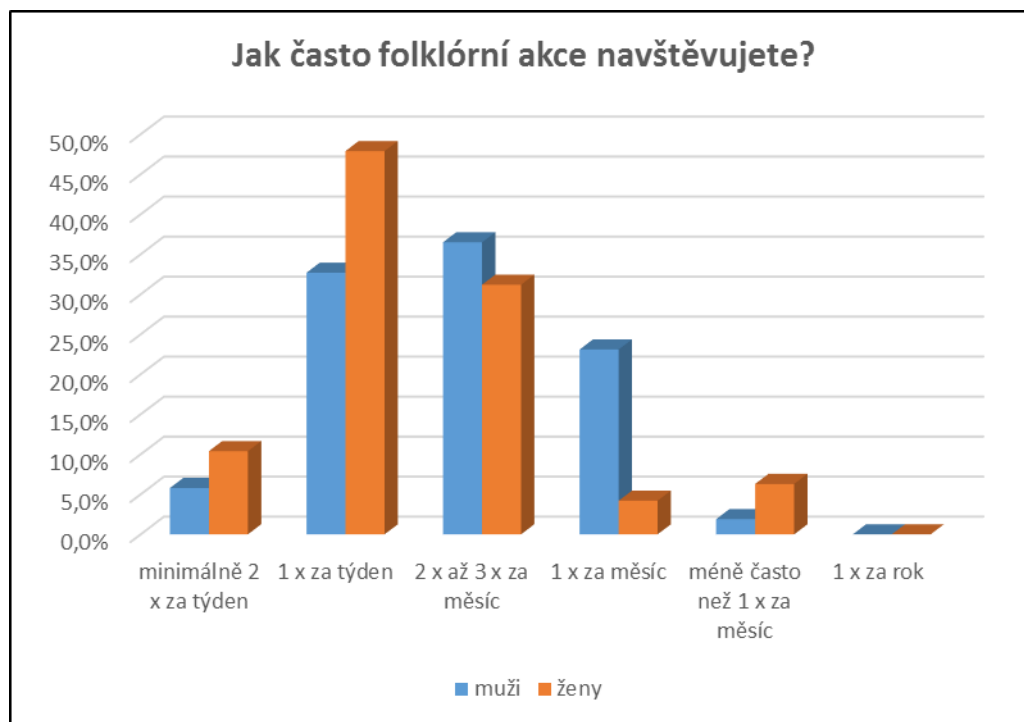

Graf 4. Účast respondentů na folklórních akcích - dle obce

Graf č. 4 znázorňuje, jakých folklórních akcí se zúčastňují respondenti z regionu Podluží a respondenti z ostatních obcí mimo Podluží - 46 (dále jen „ostatní“). Jak jsem již výše zmínila, počet respondentů z regionu Podluží je 54. Hodů se zúčastňují všichni respondenti, tedy jak z Podluží (100 %), tak ostatní (100 %). Značný počet respondentů se zúčastňuje plesů - 53 z Podluží (98,1 %) a 44 ostatních (95,7 %). Oproti respondentům z Podluží (96,3 %), se méně respondentů z ostatních obcí (54,3 %) zúčastňuje dívčích vínků. Polovina respondentů z Podluží (27) se zúčastňuje folklórních festivalů, u ostatních je to 47,8 %. Z grafu dále vyplývá, že tvrdonických Národopisných slavností se zúčastňuje 42 respondentů z Podluží (77,8 %) a 26 respondentů z ostatních obcí (56,5 %). Poměrně vysoký počet respondentů se zúčastňuje koštů, a to 72,2 % z Podluží (39) a 78,3 % (36) ostatních. Účast respondentů z regionu Podluží na krojových výletech je 70,4 % (38), zatímco z ostatních respondentů je to 52,2 % (24). Předhodovních zábav se zúčastňuje 81,5 % respondentů z Podluží (44) a 60,9 % respondentů z ostatních obcí (28). Značných 64,8 % (35) respondentů z Podluží se zúčastňuje koncertů CM, DH; u respondentů z ostatních obcí je to 67,4 % (31). Účast na besedách u cimbálu uvedlo 72,2 % respondentů z Podluží (39) a 69,6 % ostatních respondentů (32). Z grafu usuzuji, že málo respondentů jak z Podluží (37 %), tak z ostatních obcí (26,1 %) se zúčastňuje přehlídek dechových kapel. Posezení s dechovkou se zúčastňuje pouhých 19 respondentů z Podluží (35,2 %) a 11 respondentů z ostatních obcí mimo Podluží (23,9 %).

Položka č. 2. *Jak často folklórní akce navštěvujete?*

Cílem uzavřené položky bylo zjistit, jak často respondenti výše uvedené folklórní akce navštěvují. Opět mě zajímal rozdíl mezi muži a ženami. Výsledek je zaznamenán v grafu č. 5.

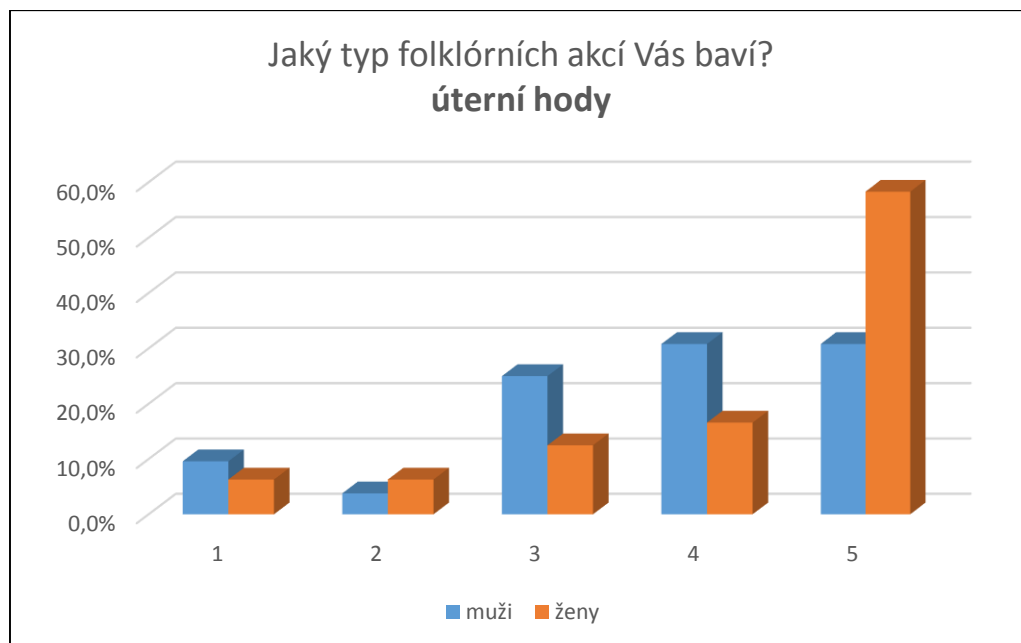

Graf 5. Četnost účasti respondentů na folklórních akcích

Z grafu je zřejmé, že mezi respondenty mužského pohlaví bylo nejčastější odpovědí „2 x až 3 x za měsíc“, a to v počtu 19 (36,5 %). Oproti tomu možnost „1 x za rok“ nezvolil žádný respondent. Možnost „minimálně 2 x za týden“ zvolili 3 muži, možnost „1 x za týden“ vybralo 17 mužů. Jedenkrát za měsíc navštěvuje folklórní akce 12 mužů a pouze jeden muž navštěvuje folklórní akce méně často než jedenkrát za měsíc. Z respondentů ženského pohlaví bylo nejčastější odpovědí „1 x za týden“, a to v počtu 23 (47,9 %). Stejně jako u mužů, ani mezi respondenty ženského pohlaví se neobjevila odpověď „1 x za rok“. Z grafu tedy vyplývá, že všichni respondenti navštěvují folklórní akce častěji než jedenkrát za rok. Možnost „minimálně 2 x za týden“ zvolilo 5 žen (10,4 %) a možnost „2 x až 3 x za měsíc“ si vybralo 15 žen (31,2 %). Tři ženy navštěvují folklórní akce méně často než jedenkrát za měsíc a pouze dvě ženy se rozhodly pro možnost „1 x za měsíc“ (4,2 %).

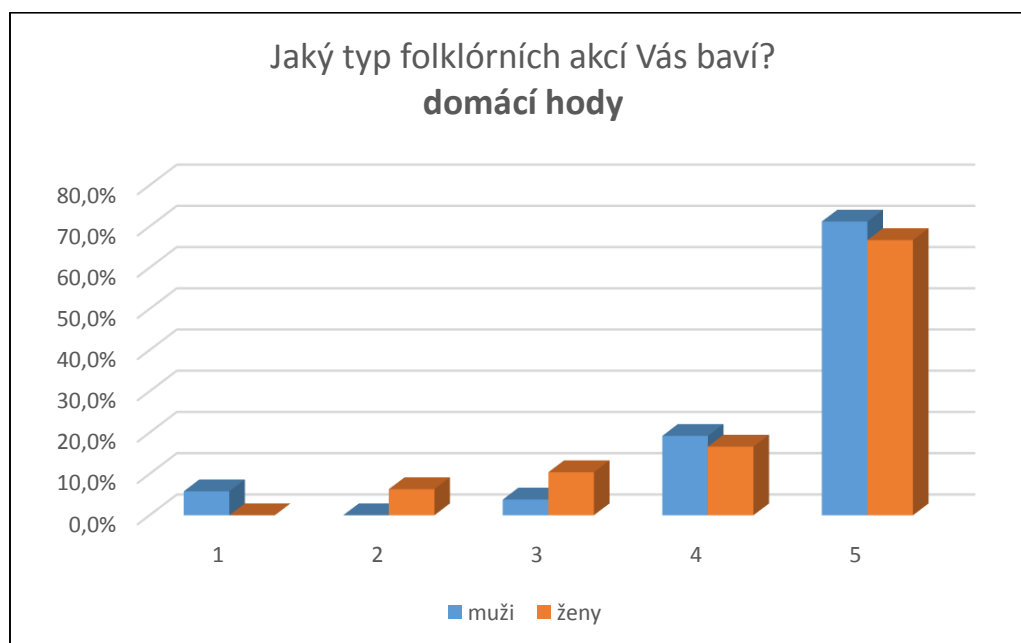
Položka č. 3. Jaký typ folklórních akcí Vás baví?

Jedná se o škálovací položku, u které respondenti volili odpověď 1 (nejméně) až 5 (nejvíce). V grafech č. 6 - 19 je zobrazeno, jak jsou výše uvedené folklórní akce mezi respondenty oblíbené, a to s porovnáním mužů se ženami.

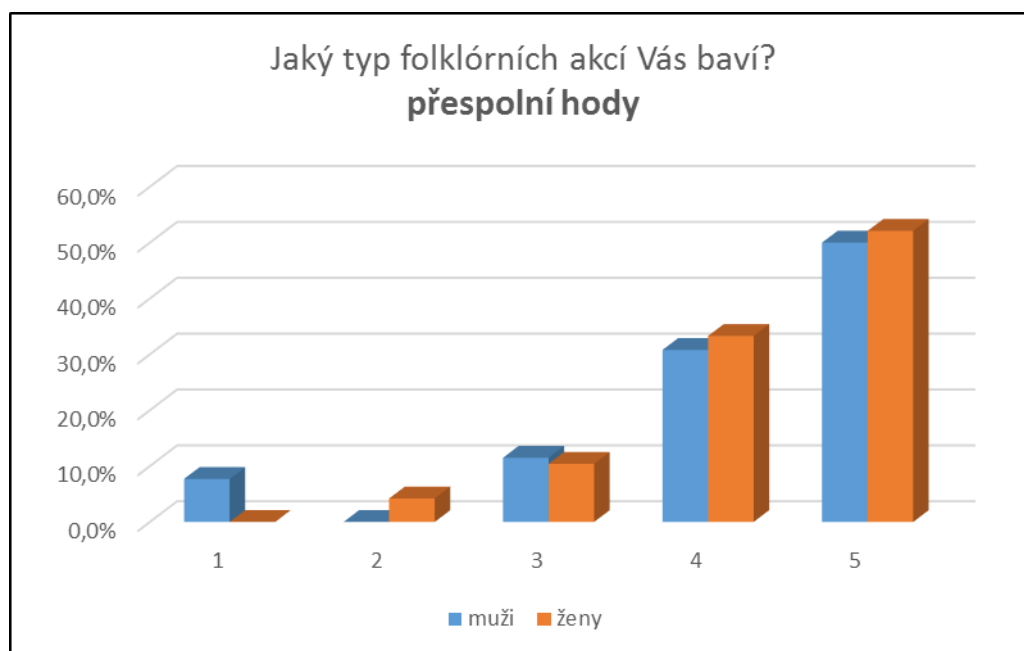
Graf 6. Oblíbenost úterních hodů mezi respondenty

Graf č. 6 ukazuje, že nejvyšší počet respondentů ženského pohlaví uvedl jako odpověď č. 5, a to v zastoupení 58,3 % (28). Šestnáct mužů (30,8 %) zvolilo odpověď č. 4, stejně tak jako odpověď č. 5. Pro odpověď č. 1 se rozhodly 3 ženy (6,3 %), stejně jako pro odpověď č. 2. Odpověď č. 1 uvedlo 5 mužů (9,6 %), odpověď č. 2 zaznamenali 2 muži. Odpověď č. 3 nejvíce zaujala 13 mužů (25 %) a 6 žen (12,5 %). Osm žen (16,6 %) si vybralo odpověď č. 4.

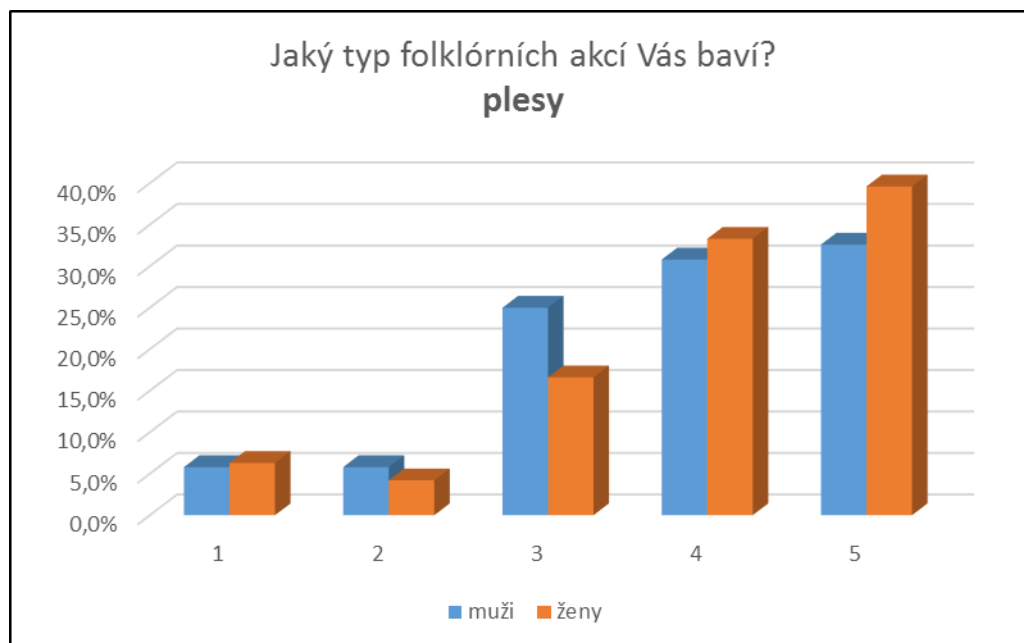
Graf 7. Oblíbenost domácích hodů mezi respondenty

Jak je zaznamenáno v grafu č. 7, nejčastěji respondenti volili odpověď č. 5, a to 37 mužů (71,2 %) a 32 žen (66,7 %). Překvapující je skutečnost, že pro odpověď č. 1 se nerozhodla žádná žena, zato 3 muži (5,8 %). Žádný muž si nevybral odpověď č. 2, z žen pouze tři (6,3 %). Dále uvádím počet respondentů dle pohlaví u jednotlivých odpovědí: odpověď č. 3 – 2 muži (3,8 %) a 5 žen (10,4 %), odpověď č. 4 – 10 mužů (19,2 %) a 8 žen (16,6 %).

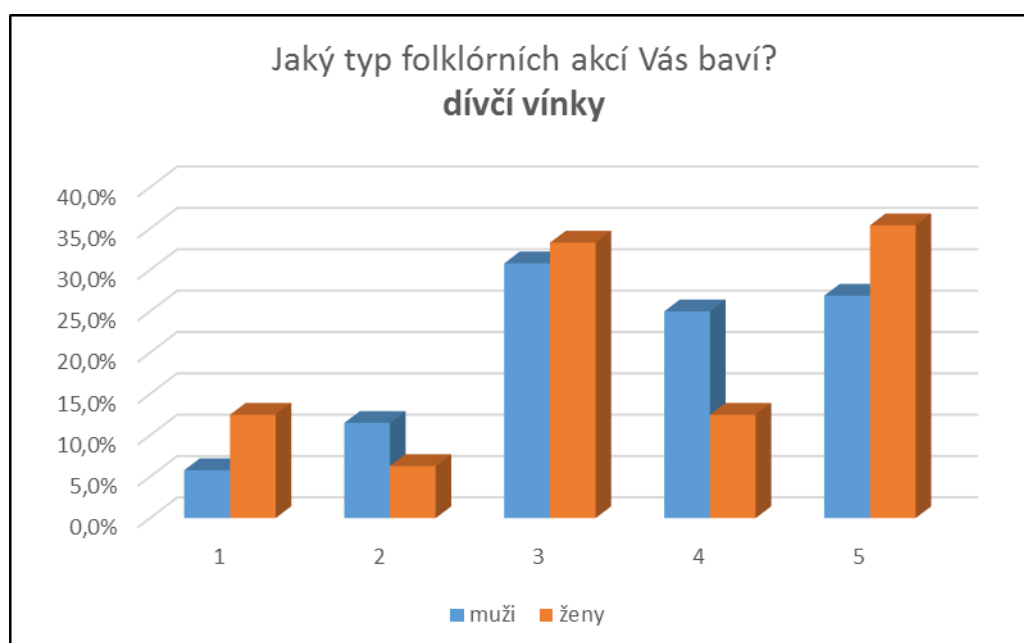
Graf 8. Oblíbenost přespolních hodů mezi respondenty

V grafu č. 8 je zobrazeno, že značné množství respondentů si vybralo odpověď č. 5, a to 26 mužů (50 %) a 25 žen (52,1 %). Šestnáct mužů (30,8 %), stejně tak jako šestnáct žen (33,3 %) zaznamenalo odpověď č. 4. Žádný muž neoznačil odpověď č. 2, z žen to byly pouze dvě (4,2 %). Odpověď č. 1 nevedla žádná žena, oproti tomu čtyři muži (7,7 %). Odpověď č. 3 určilo 6 mužů (11,5 %) a 5 žen (10,4 %).

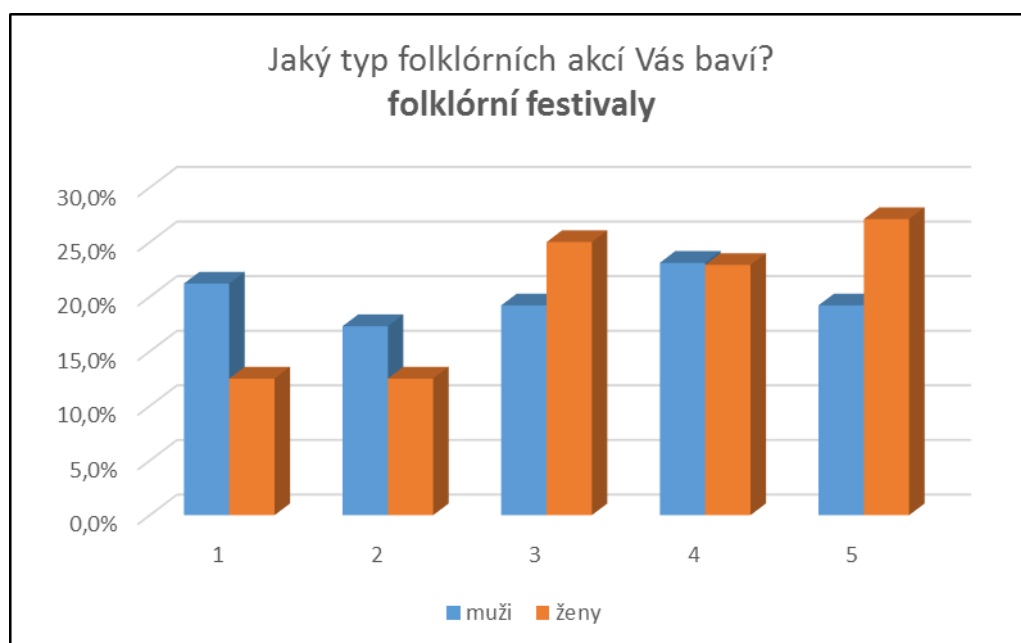
Graf 9. Oblíbenost plesů mezi respondenty

Z grafu č. 9 je zřejmé, že počet respondentů, kteří označili odpověď č. 4, je stejný jako u předchozího grafu - 16 mužů (30,8 %) a 16 žen (33,3 %). Odpověď č. 5 preferovalo 17 mužů (32,6 %) a 19 žen (39,6 %). Tři muži (5,8 %) a také tři ženy (6,3 %) uvedli odpověď č. 1. Odpověď č. 3 uvedlo 13 mužů (25 %) a 8 žen (16,6 %). Odpověď č. 2 zvolili 3 muži (5,8 %) a pouze dvě ženy (4,2 %).

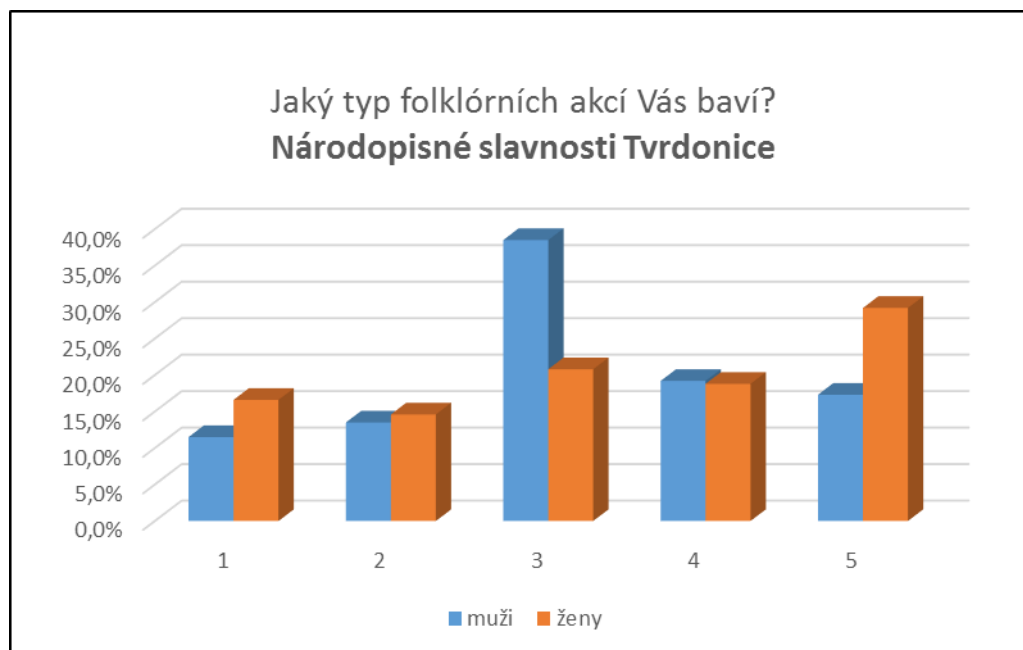
Graf 10. Oblíbenost Dívčích vínků mezi respondenty

V grafu č. 10 je zobrazeno, že odpověď č. 3 zvolil stejný počet - 16, jak ženského (33,3 %), tak mužského pohlaví (30,8 %). Dále uvádím výběr odpovědí dle pohlaví: odpověď č. 1 - 3 muži (5,8 %) a 6 žen (12,5 %), odpověď č. 2 - 6 mužů (11,5 %) a 3 ženy (6,3 %), odpověď č. 4 - 13 mužů (25,0 %) a 6 žen (12,5 %) a odpověď č. 5 - 14 mužů (26,9 %) a 17 žen (35,4 %).

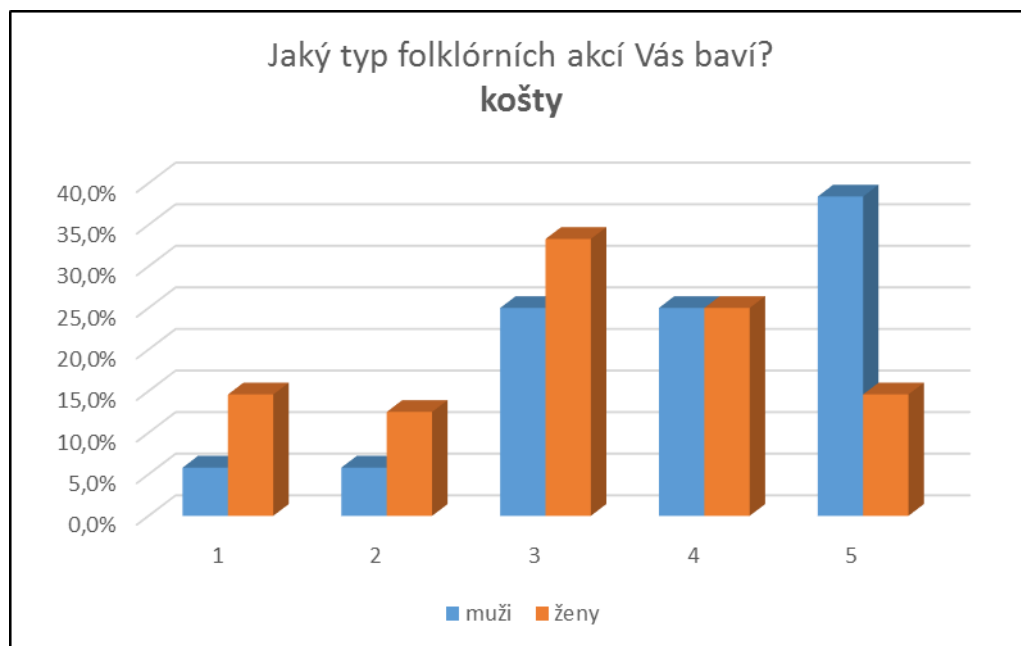
Graf 11. Oblíbenost folklorních festivalů mezi respondenty

Výsledek oblíbenosti folklorních festivalů mezi respondenty je zaznamenán v grafu č. 11: odpověď č. 1 - 11 mužů (21,2 %) a 6 žen (12,5 %), odpověď č. 2 - 9 mužů (17,3 %) a 6 žen (12,5 %), odpověď č. 3 - 10 mužů (19,2 %) a 12 žen (25 %), odpověď č. 4 - 12 mužů (23,1 %) a 11 žen (22,9 %) a odpověď č. 5 - 10 mužů (19,2 %) a 13 žen (27,1 %). Je zřejmé, že nejvyšší počet respondentů ženského pohlaví (13) folklorní festivaly baví nejvíce. Folklorní festivaly nejvíce baví 10 mužů, oproti tomu odpověď „nejméně“ zaznamenalo 11 mužů.

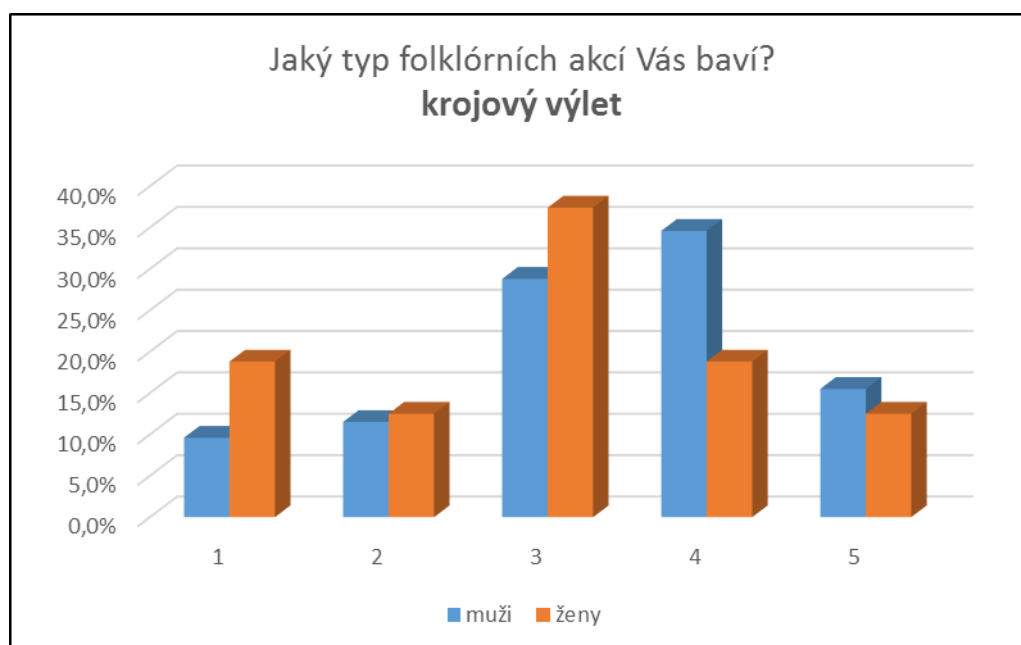
Graf 12. Oblíbenost Národopisných slavností Tvrdonice mezi respondenty

Podluží v písni a tanci Tvrdonice (také známé jako „Národopisné slavnosti Tvrdonice“) nejvíce baví 14 žen (29,2 %), naopak nejméně baví 8 žen (16,6 %). Mezi respondenty mužského pohlaví byla nejčastější odpověď č. 3 - 20 mužů (38,5 %), tuto odpověď vybralo 10 žen (20,8 %). Stejný počet respondentů - 7, mužského (13,5 %) i ženského pohlaví (14,6 %) zaznamenal odpověď č. 2. Národopisné slavnosti Tvrdonice nejvíce baví 9 mužů (17,3 %) a minimální preference je u 6 mužů (11,5 %). Odpověď č. 4 uvedlo 9 žen (18,8 %) a 10 mužů (19,2 %).

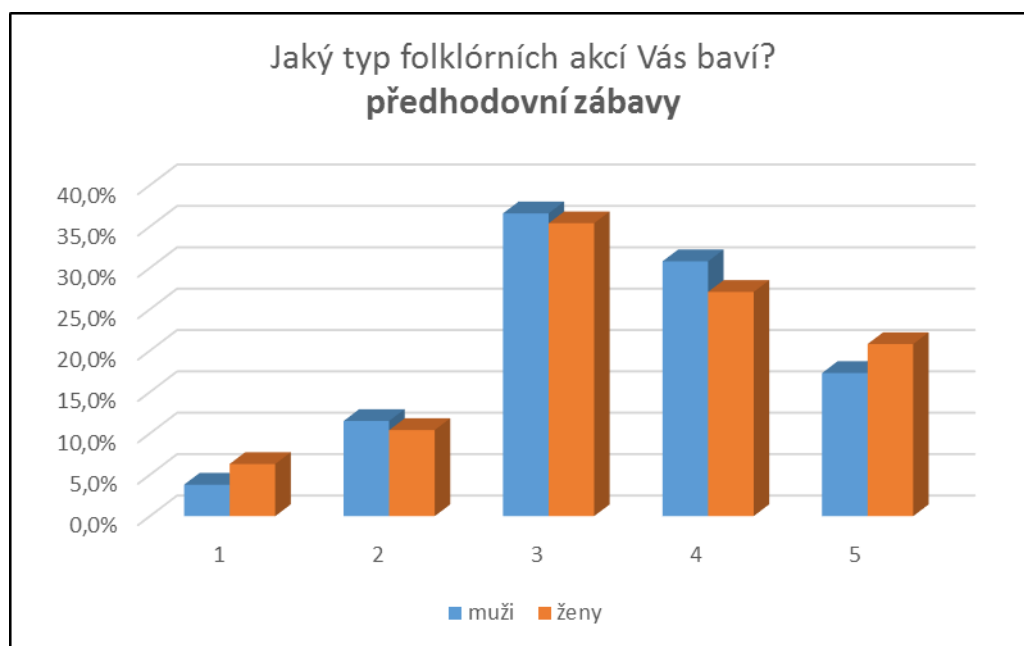
Graf 13. Oblíbenost koštů mezi respondenty

Dle mého očekávání - košty nejvíce baví většinu respondentů mužského pohlaví, a to 20 mužům (38,4 %). Oproti tomu pouze 3 muži (5,8 %) odpověděli, že košty baví nejméně. Stejný počet mužů - 13 (25 %), uvedl odpověď č. 3 a odpověď č. 4. Většina žen - 16 (33,3 %) zvolila odpověď č. 3. Stejný počet žen - 7 (14,6 %) baví košty nejméně, ale také nejvíce. Odpověď č. 2 zvolili 3 muži (5,8 %) a 6 žen (12,5 %). Značný počet respondentů ženského pohlaví - 12 (25 %) určil odpověď č. 4.

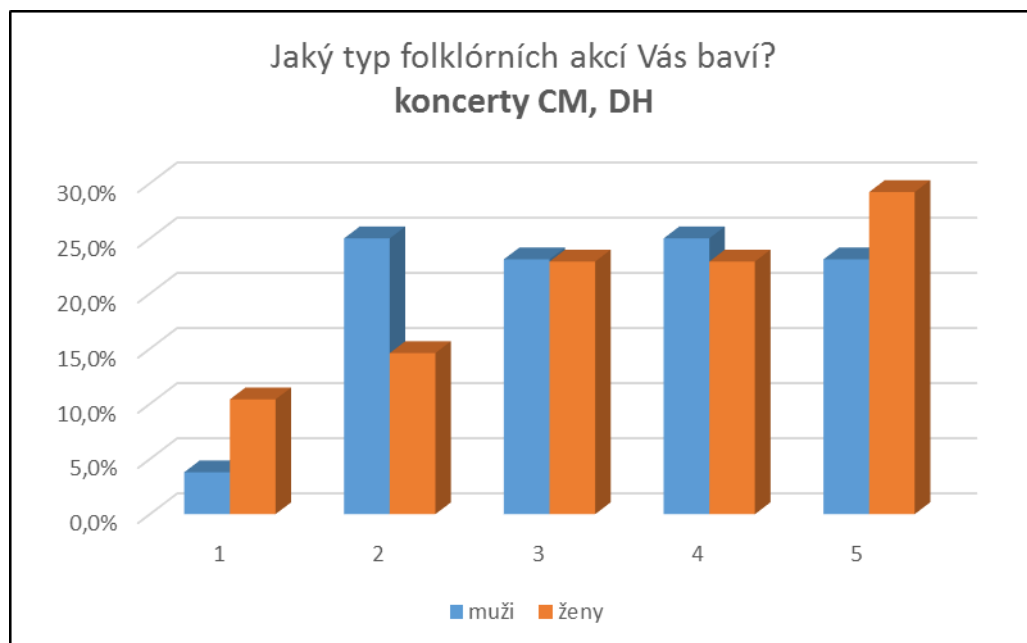
Graf 14. Oblíbenost krojového výletu mezi respondenty

Nejvyšší počet respondentů mužského pohlaví - 18 (34,6 %) uvedl odpověď č. 4, u respondentů ženského pohlaví převládala odpověď č. 3 - také 18 jedinců (37,4 %). Krojový výlet nejméně baví 5 mužů (9,6 %), oproti tomu 9 žen (18,8 %). Stejný počet žen zvolil odpověď č. 4. Jenom 6 mužů (11,5 %) a 6 žen (12,5 %) vybralo odpověď č. 2. Značný počet mužů - 15 (28,8 %), označil odpověď č. 3. Krojový výlet nejvíce baví 8 mužů (15,5 %) a 6 žen (12,5 %).

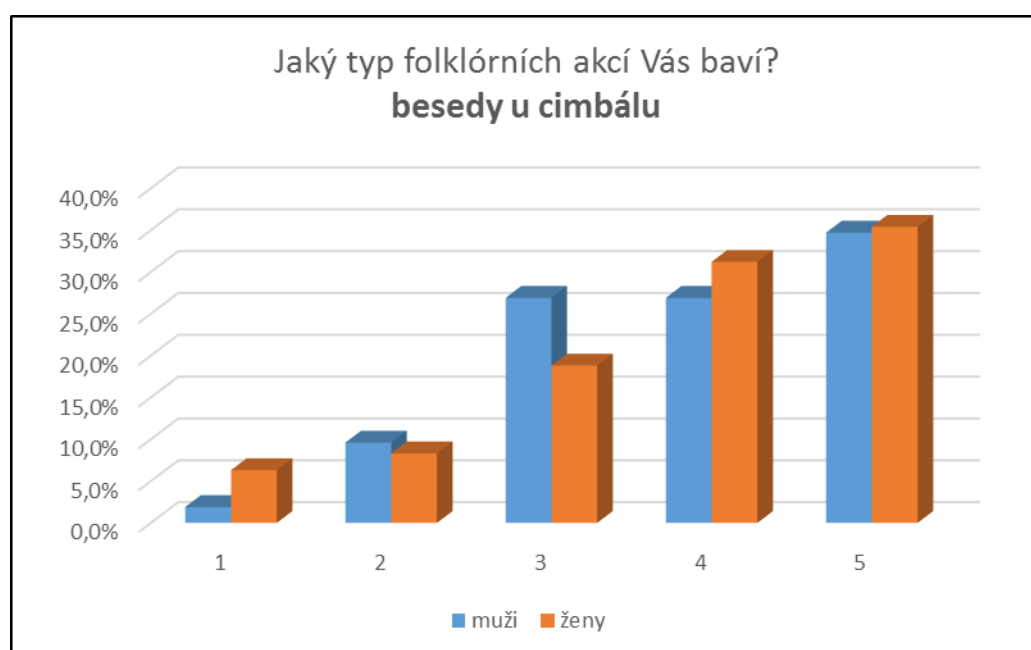
Graf 15. Oblíbenost předhodovních zábav mezi respondenty

Jak je zaznamenáno v grafu č. 15, odpověď č. 3 převládá jak mezi muži - 19 (36,6 %), tak mezi ženami - 17 (35,4 %). Předhodovní zábavy nejméně baví 2 muže (3,8 %) a 3 ženy (6,3 %), zatímco nejvíce baví 9 mužů (17,3 %) a 10 žen (20,8 %). Nezanedbatelný počet respondentů také zvolil odpověď č. 4 - 16 mužů (30,8 %) a 13 žen (27,1 %). Odpověď č. 2 zaznamenalo 6 mužů (11,5 %) a 5 žen (10,4 %).

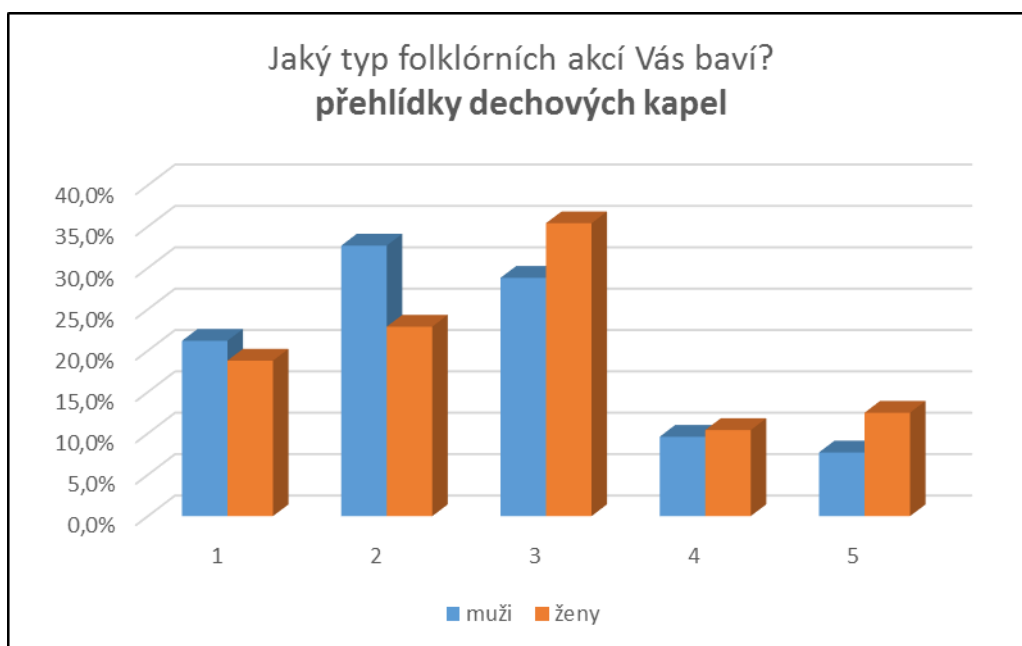
Graf 16. Oblíbenost koncertů CM, DH mezi respondenty

Graf č. 16 vystihuje, že odpověď č. 1 zvolilo málo respondentů, konkrétně 2 muži (3,8 %) a 5 žen (10,4 %). Stejný počet mužů - 12 (23,1 %) uvedl odpověď č. 3 a odpověď č. 5. Koncerty CM, DH nejvíce baví většinu žen – 14 (29,2 %). U mužů převládá odpověď č. 2 a odpověď č. 4, a to v počtu 13 (25 %). Odpověď č. 3 uvedlo 11 žen (22,9 %), stejně tak jako odpověď č. 4. Odpověď č. 2 zaznamenalo 7 žen (14,6 %).

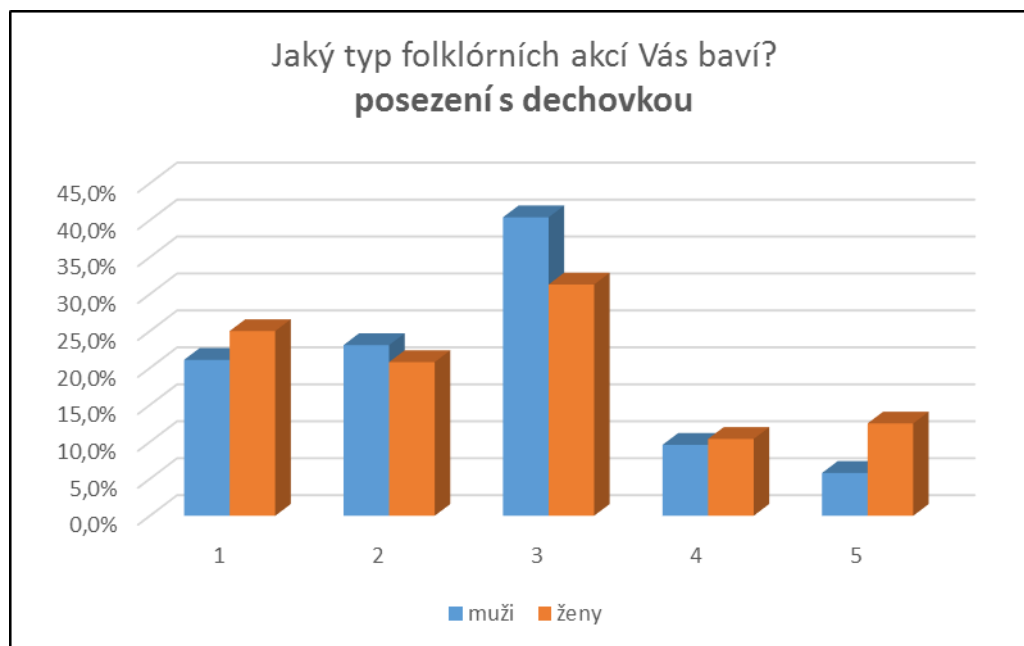
Graf 17. Oblíbenost besed u cimbálu mezi respondenty

V grafu č. 17 je zobrazeno, že odpověď č. 5 zvolilo 18 mužů (34,7 %) a 17 žen (35,4 %) a odpověď č. 4 uvedlo 14 mužů (26,9 %) a 15 žen (31,2 %). Oproti tomu pouze 1 muž (1,9 %) a 3 ženy (6,3 %) odpověděli, že je besedy u cimbálu baví nejméně. Odpověď č. 3 vystihuje postoj 14 mužů (26,9 %) a 9 žen (18,8 %). Odpověď č. 2 si vybralo 5 mužů (9,6 %) a 4 ženy (8,3 %).

Graf 18. Oblíbenost přehlídek dechových kapel mezi respondenty

Pouze 6 žen (12,5 %) a 4 muži (7,7 %) označili odpověď č. 5. Zatímco odpověď č. 1 zaujala 9 žen (18,8 %) a 11 mužů (21,2 %). Dále uvádím přehled odpovědí: odpověď č. 2 - 17 mužů (32,7 %) a 11 žen (22,9 %), odpověď č. 3 - 15 mužů (28,8 %) a 17 žen (35,4 %), odpověď č. 4 - 5 mužů (9,6 %) a 5 žen (10,4 %).

Graf 19. Oblíbenost posezení s dechovkou mezi respondenty

Lze si položit otázku, proč nejvyšší počet respondentů - 21 mužů (40,4 %) a 15 žen (31,3 %) zvolil odpověď č. 3. Posezení s dechovkou nejméně baví 11 mužů (21,1 %) a 12 žen (25 %). Tuto folklórní akci preferuje (odpověď č. 5) celkem 9 respondentů - 3 muži (5,8 %) a 6 žen (12,5 %). Menší oblíbenost (odpověď) je znatelná u 5 mužů (9,6 %) a 5 žen (10,4 %). Odpověď č. 2 zaznamenalo 12 mužů (23,1 %) a 10 žen (20,8 %).

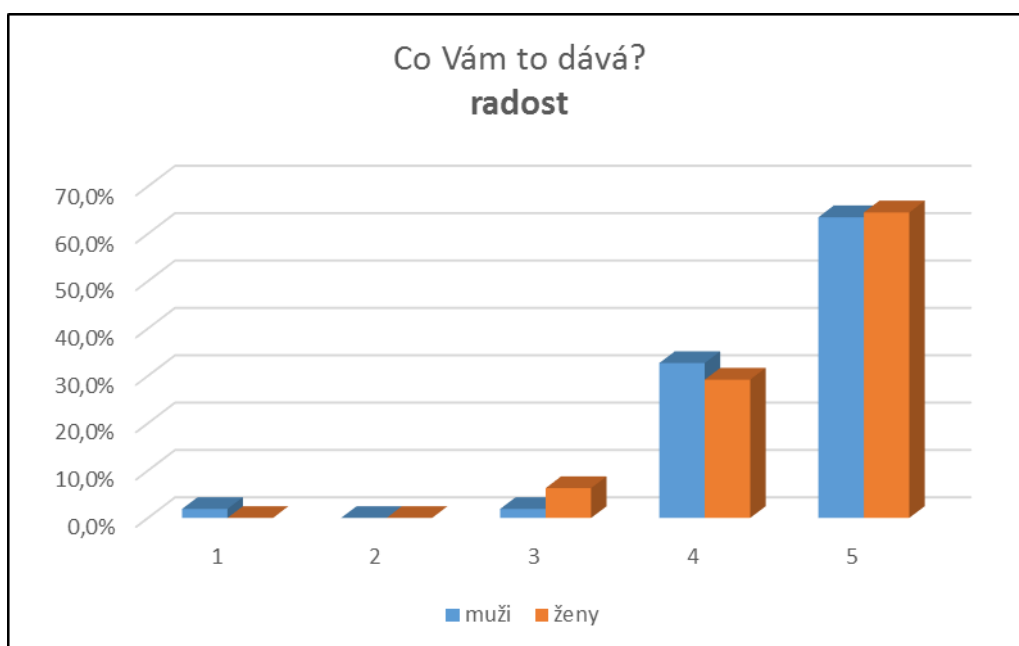
Odpovědi byly zprůměrovány a následně jsem vypočítala skóre pro jednotlivé folklórní akce, a to zvlášť pro muže a zvlášť pro ženy. Jak vyplývá z níže uvedené tabulky, nejoblíbenější folklórní akcí jsou u respondentů domácí hody.

Folklórní akce	muži	ženy
úterní hody	3,69	4,14
domácí hody	4,50	4,43
přespolní hody	4,15	4,33
plesy	3,78	3,95
dívčí vínky	3,55	3,52
folklórní festivaly	3,01	3,39
Národopisné slavnosti Tvrdonice	3,17	3,29
košty (pálenek, vína)	3,84	3,12
krojový výlet	3,34	2,93
předhodovní zábavy	3,46	3,45
koncerty CM, DH	3,38	3,45
besedy u cimbálu	3,82	3,81
přehlídka dechových kapel	2,50	2,75
posezení s dechovkou	2,55	2,64

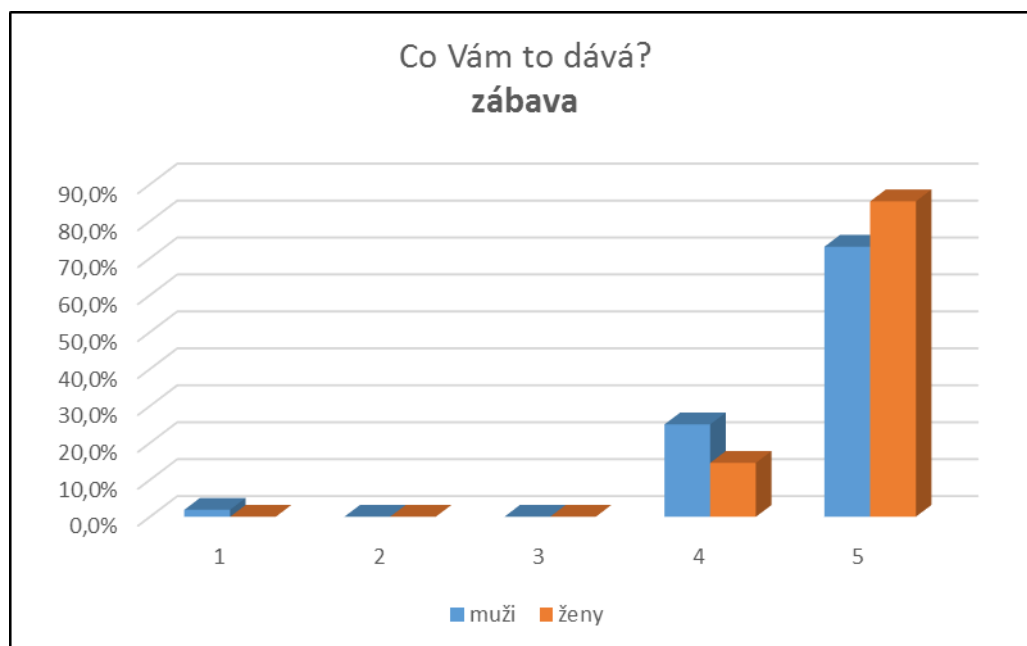
Tabulka 1. Průměrné skóre jednotlivých folklórních akcí

Položka č. 4. Co Vám to dává?

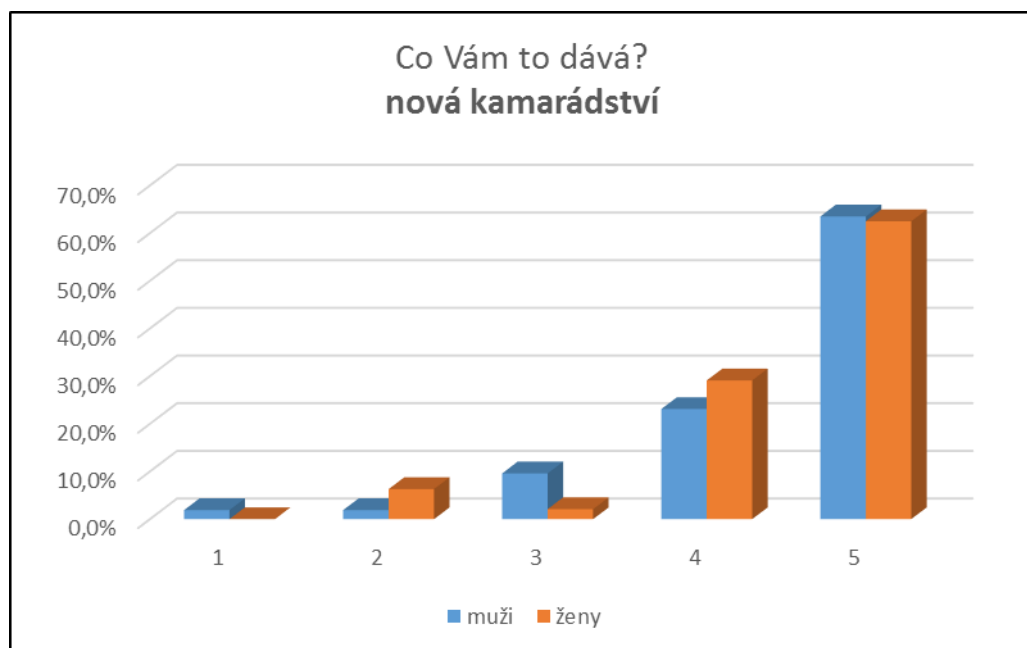
Rovněž tato položka je škálovací. Zajímám se, co primárně respondentům folklór dává. Respondenti u jednotlivých odpovědí volili z možností: 1 - silně nesouhlasím, 2 - nesouhlasím, 3 - nedokážu se vyjádřit, 4 - souhlasím, 5 - silně souhlasím. Získané údaje se zaměřením na jednotlivé odpovědi přiblíží grafy č. 20 až 33.

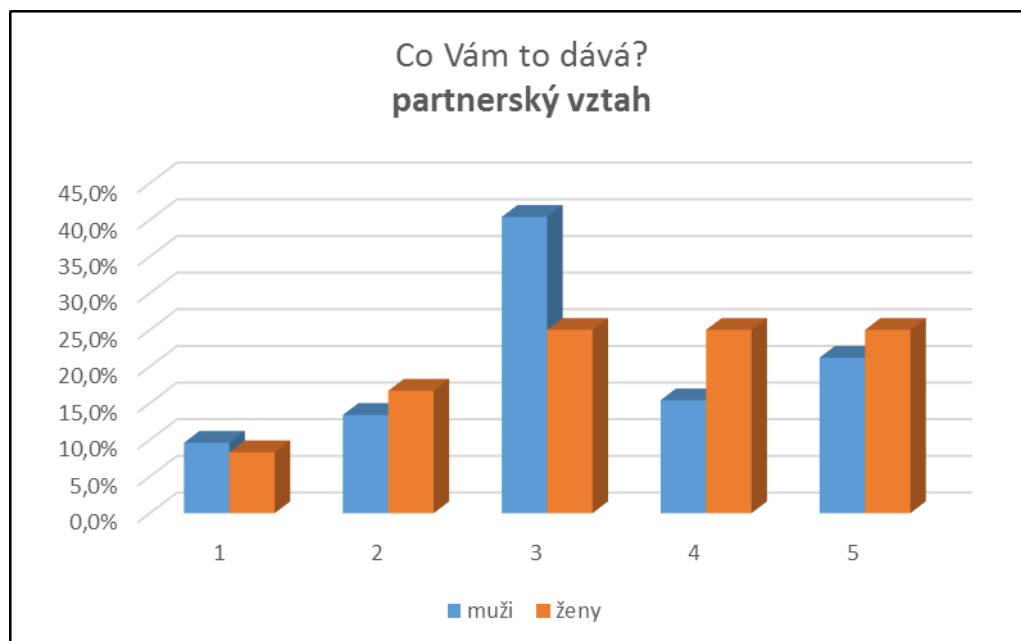
Graf 20. Radost (podle pohlaví)

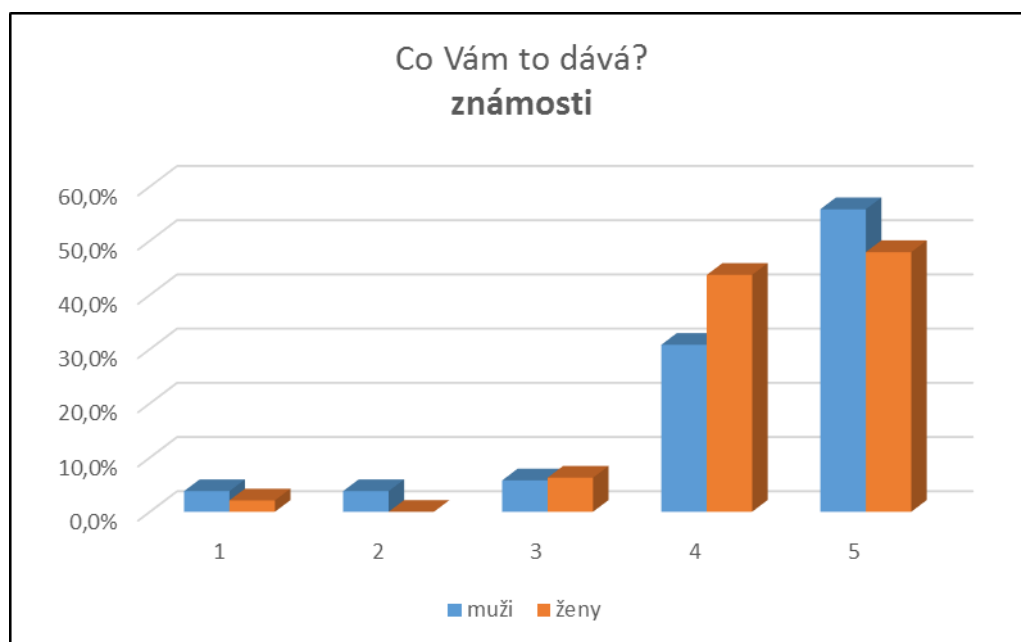
Graf 21. Zábava (podle pohlaví)

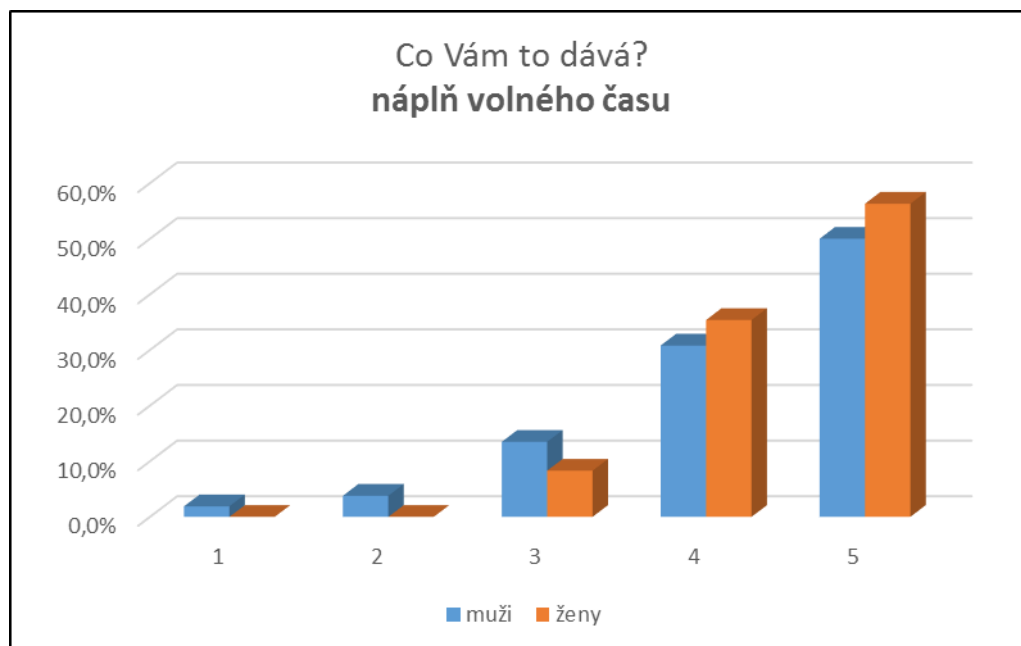
Graf 22. Nová kamarádství (podle pohlaví)

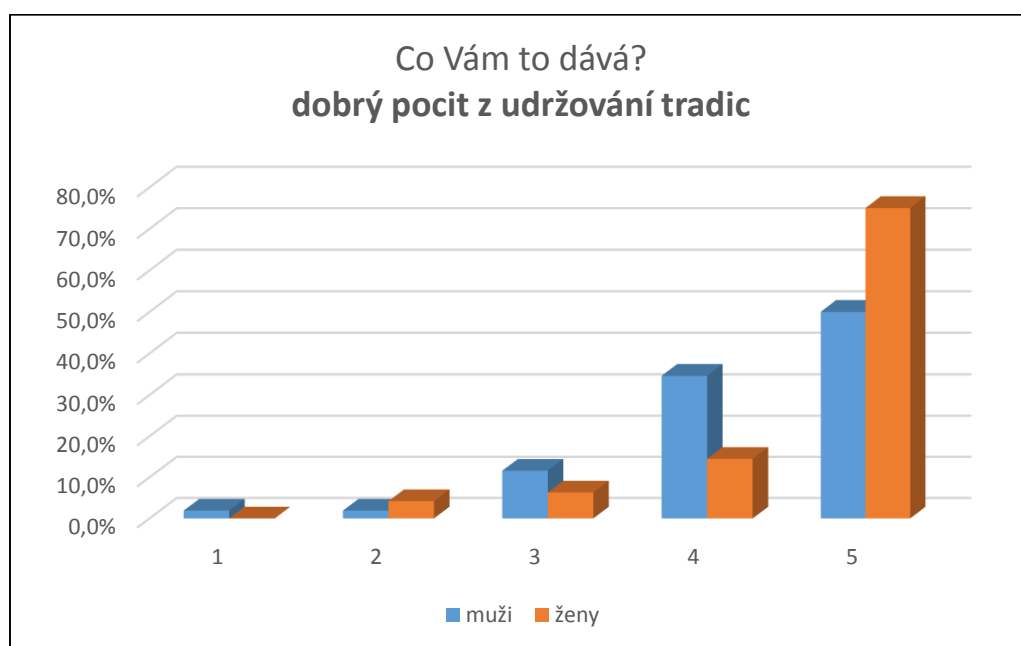
Graf 23. Partnerský vztah (podle pohlaví)

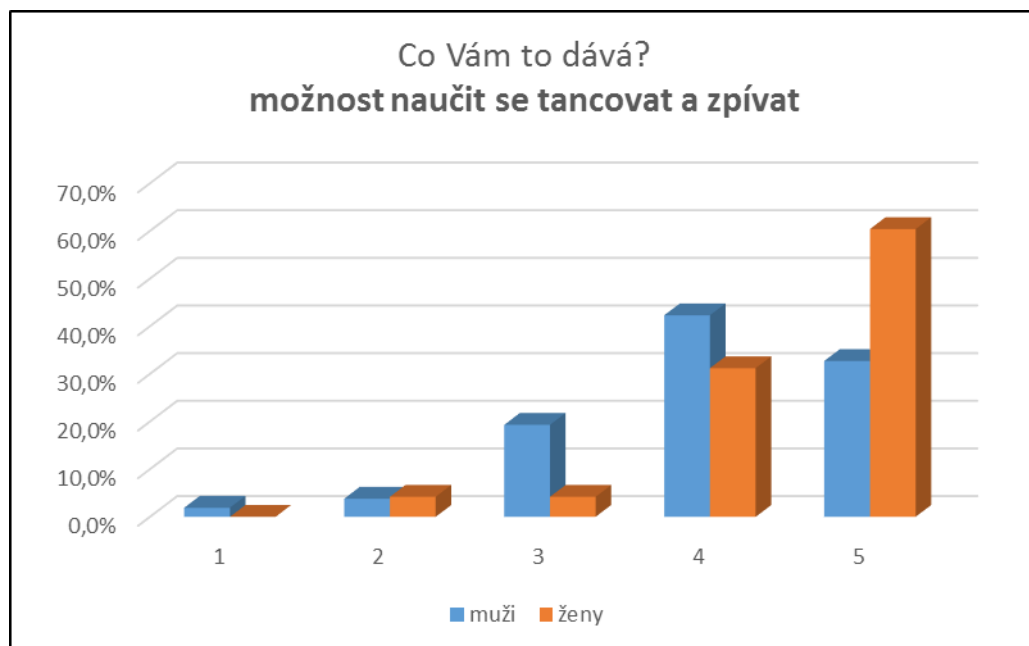
Graf 24. Známosti (podle pohlaví)

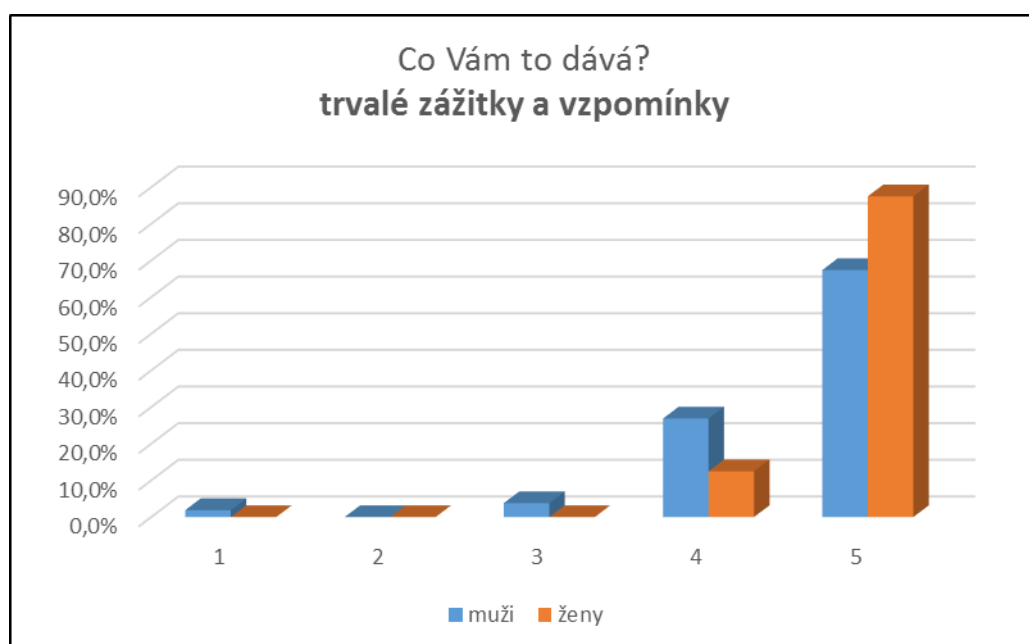
Graf 25. Náplň volného času (podle pohlaví)

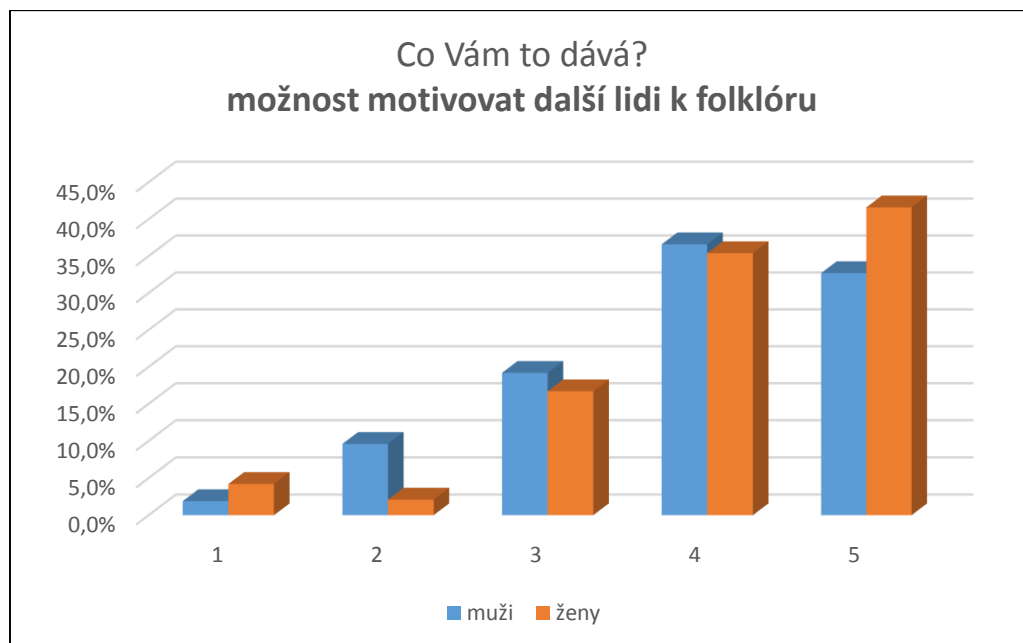
Graf 26. Dobrý pocit z udržování tradic (podle pohlaví)

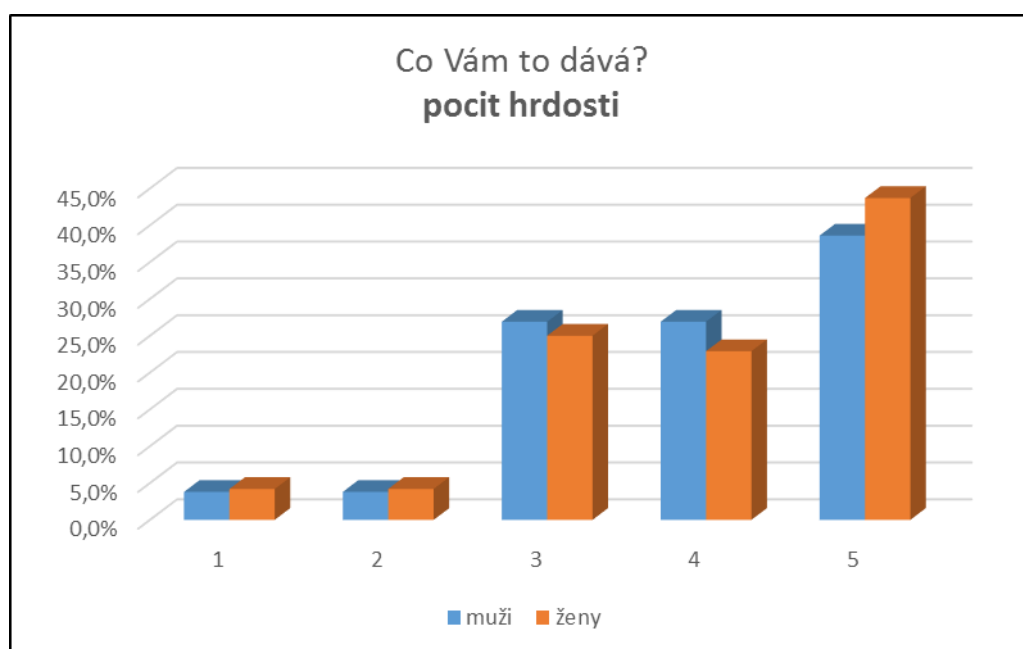
Graf 27. Možnost naučit se tancovat a zpívat (podle pohlaví)

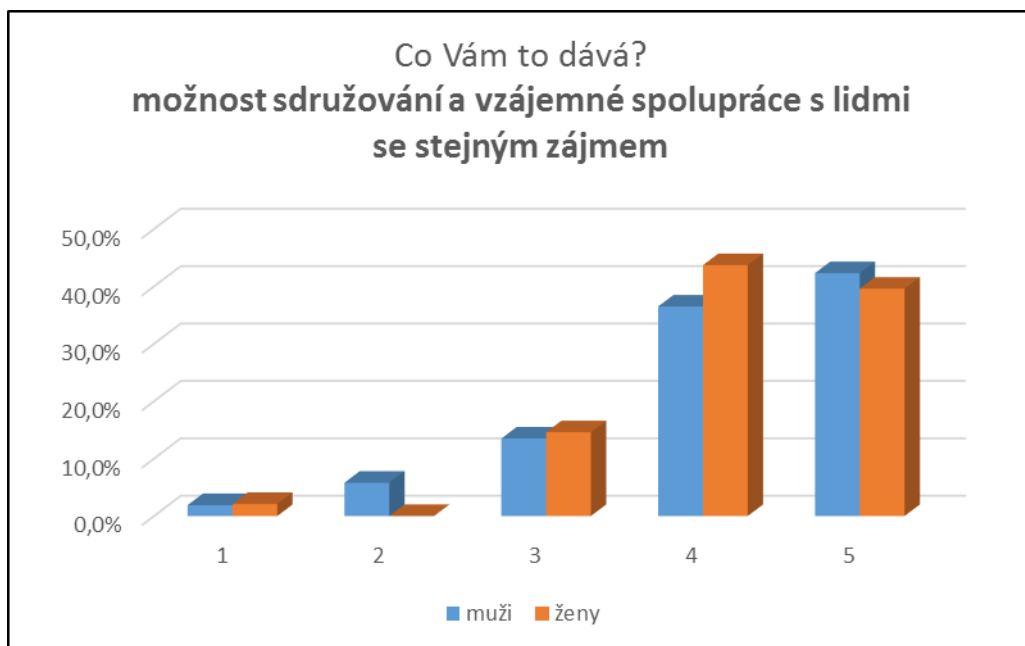
Graf 28. Trvalé zážitky a vzpomínky (podle pohlaví)

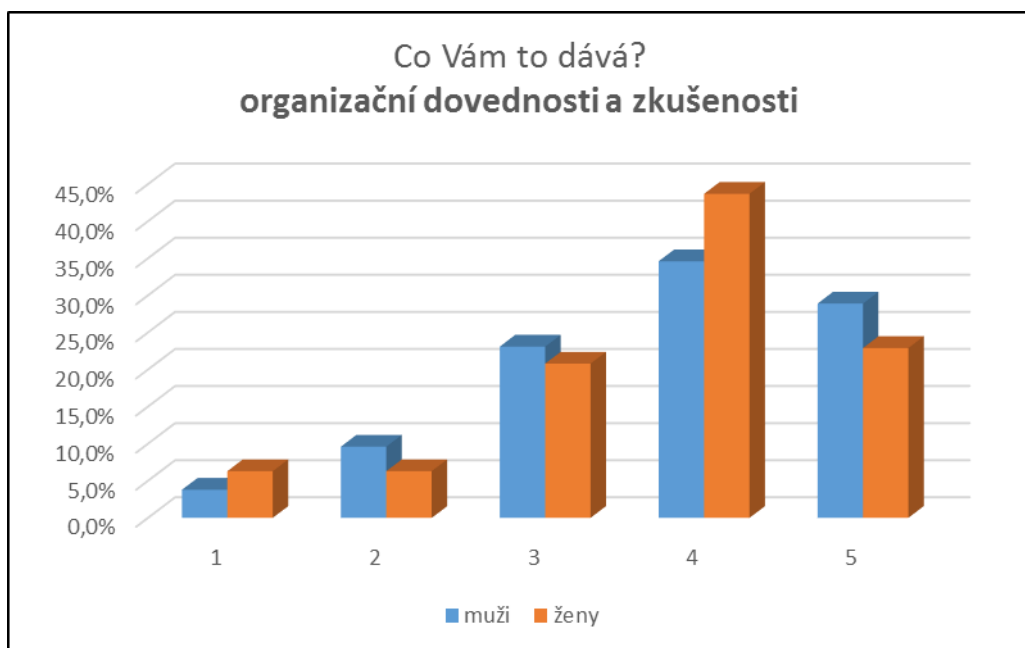
Graf 29. Možnost motivovat další lidi k folklóru (podle pohlaví)

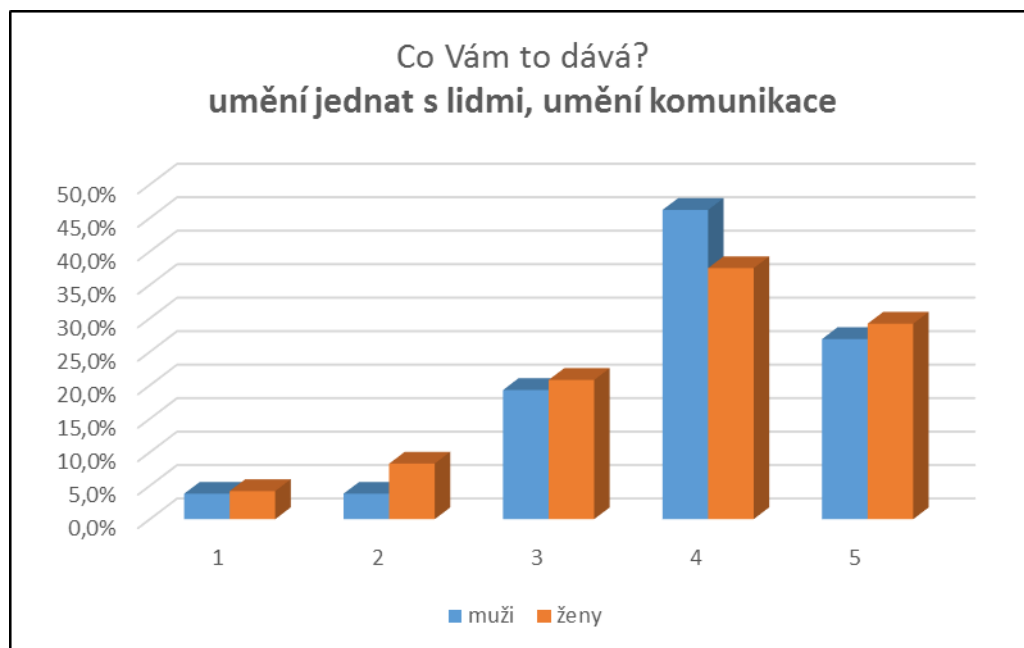
Graf 30. Pocit hrdosti (podle pohlaví)

Graf 31. Možnost sdružování a vzájemné spolupráce s lidmi se stejným zájmem (podle pohlaví)

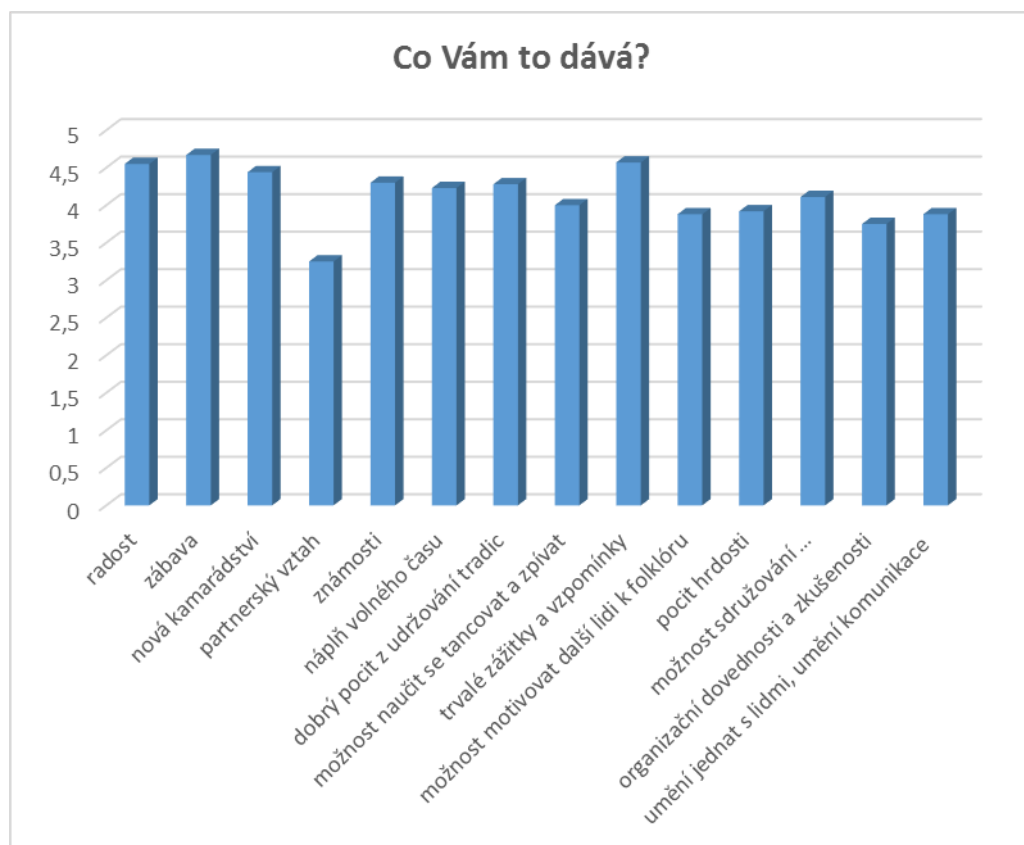

Graf 32. Organizační dovednosti a zkušenosti (podle pohlaví)

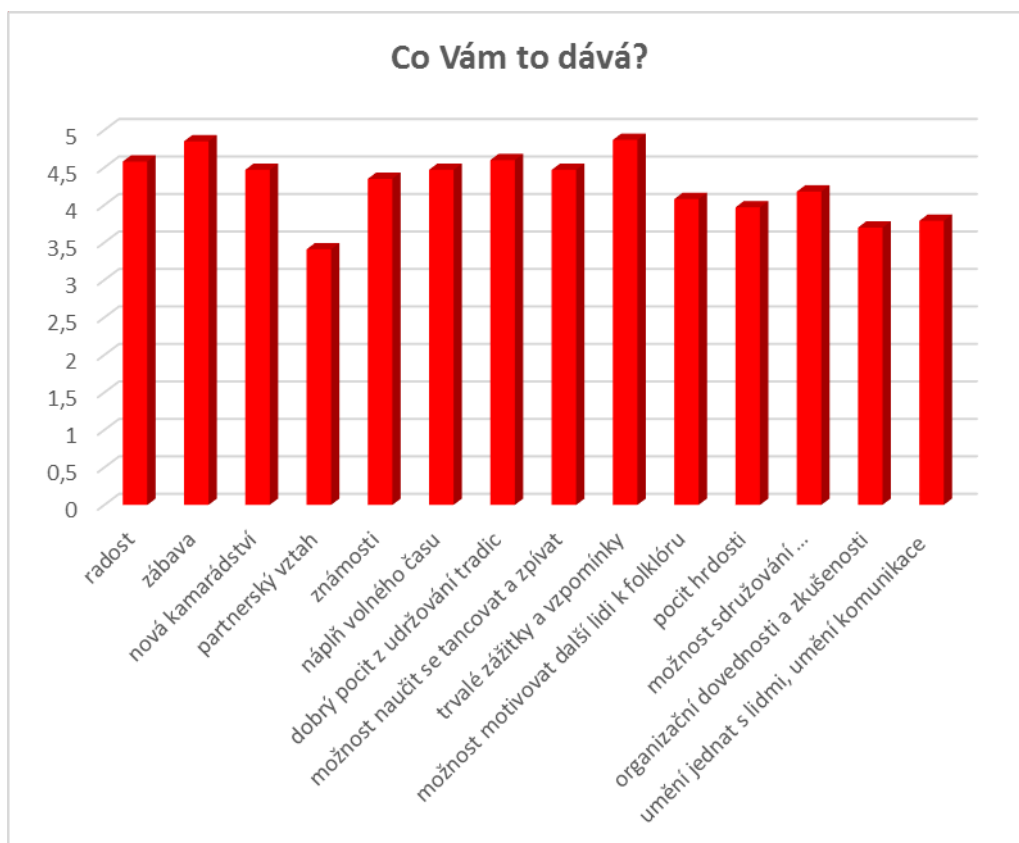
Graf 33. Umění jednat s lidmi, umění komunikace (podle pohlaví)

Odpovědi byly zprůměrovány a následně jsem vypočítala skóre pro jednotlivé možnosti, a to zvlášť pro muže a zvlášť pro ženy. Získané výsledky jsou zobrazeny v grafech č. 34 až 35.

Graf 34. Co Vám to dává? (muži)

Z uvedeného grafu vyplývá, že folklór primárně dává respondentům mužského pohlaví zábavu (4,67). Na druhém místě jsou to trvalé zážitky a vzpomínky (4,57) a na třetím místě radost (4,55).

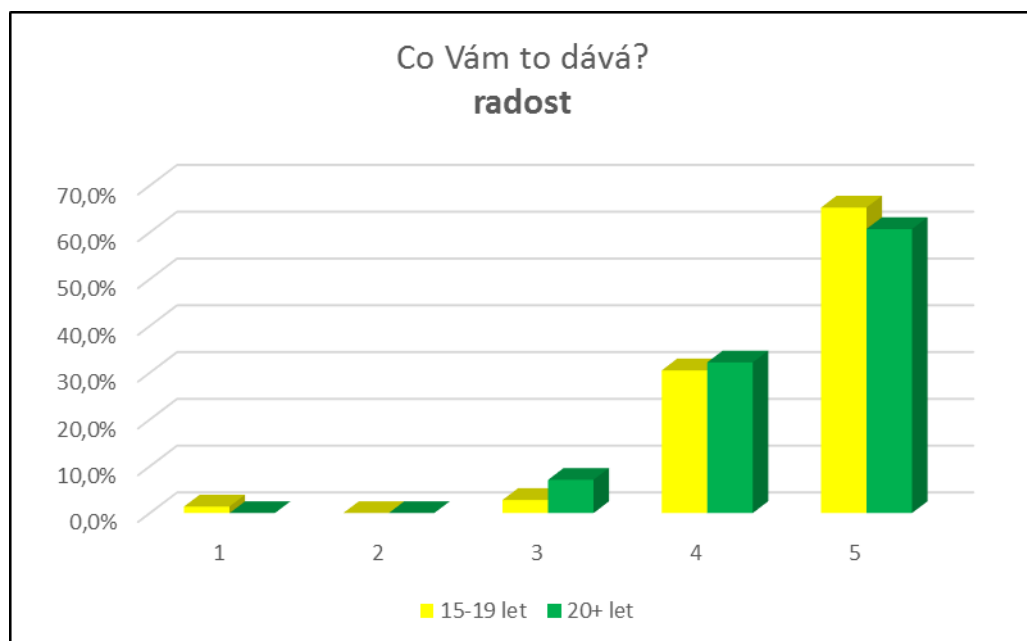

Graf 35. Co Vám to dává? (ženy)

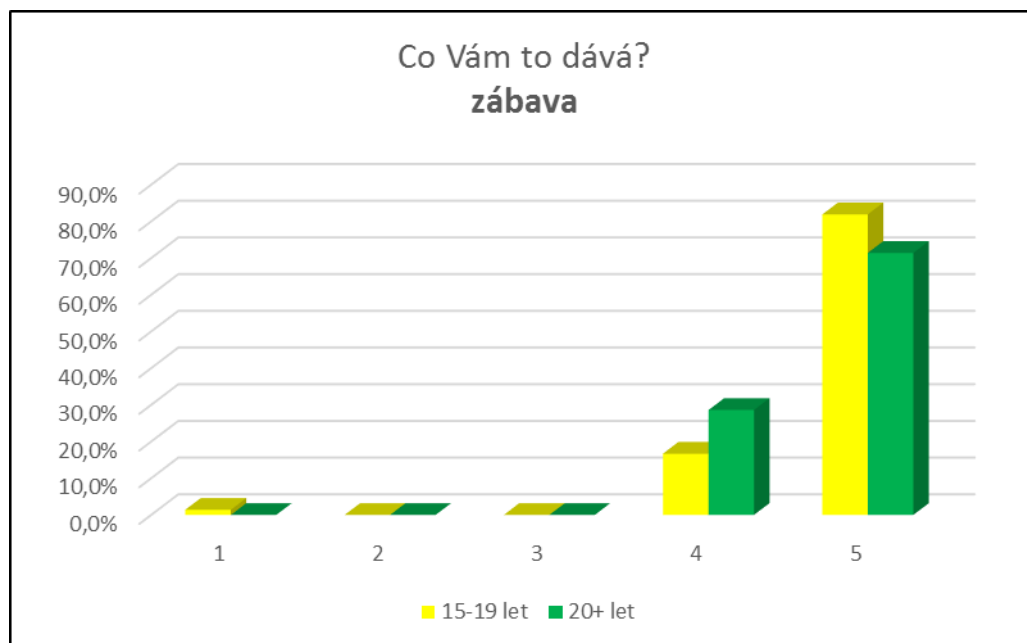
Ženám primárně folklór dává trvalé zážitky a vzpomínky (4,87). Dále je z grafu patrné, že zábava je u žen na druhém místě (4,85). Na třetím místě je překvapivě dobrý pocit z udržování tradic (4,6).

Zajímá mne však také mínění respondentů dle věku. Věkové kategorie jsem si zvolila dvě: 15 - 19 let a 20 a více let. Počet respondentů ve věku 15 - 19 let je 72, počet respondentů ve věku 20 a více let je 28. Jako hranici jsem si určila standardní věk pro skládání tzv. zkoušky dospělosti a následné rozhodování o dalším životě (studium na VŠ, zaměstnání v ČR či v zahraničí apod.). Dle mého názoru je věk 19 let pro většinu středoškoláků zlomový, neboť může dojít k zásadní změně mj. také v souvislosti s volným časem.

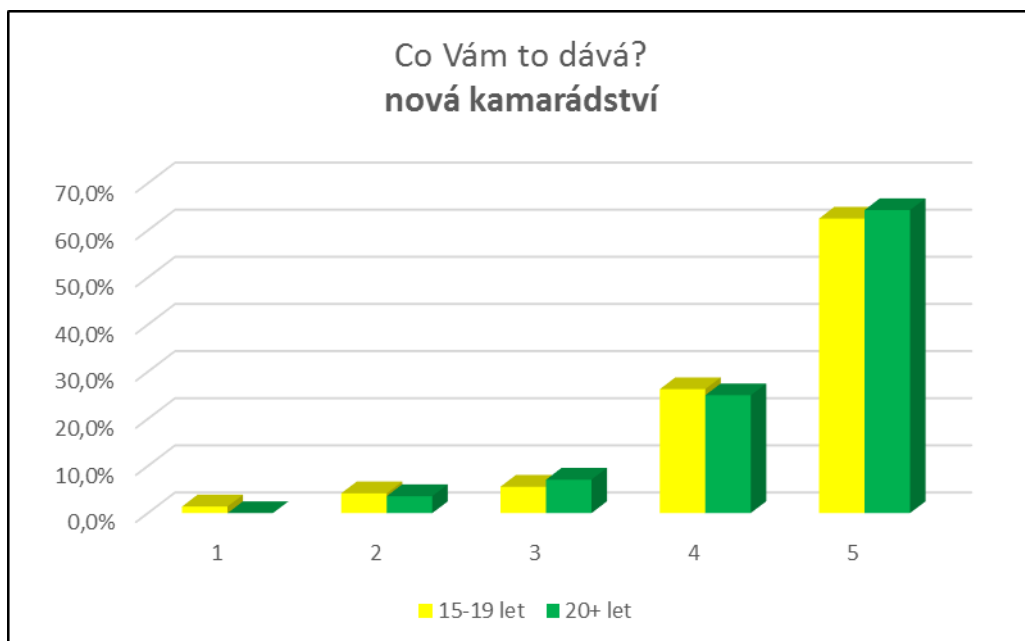
Získané údaje se zaměřením na věkové kategorie přiblíží grafy č. 36 až 49.

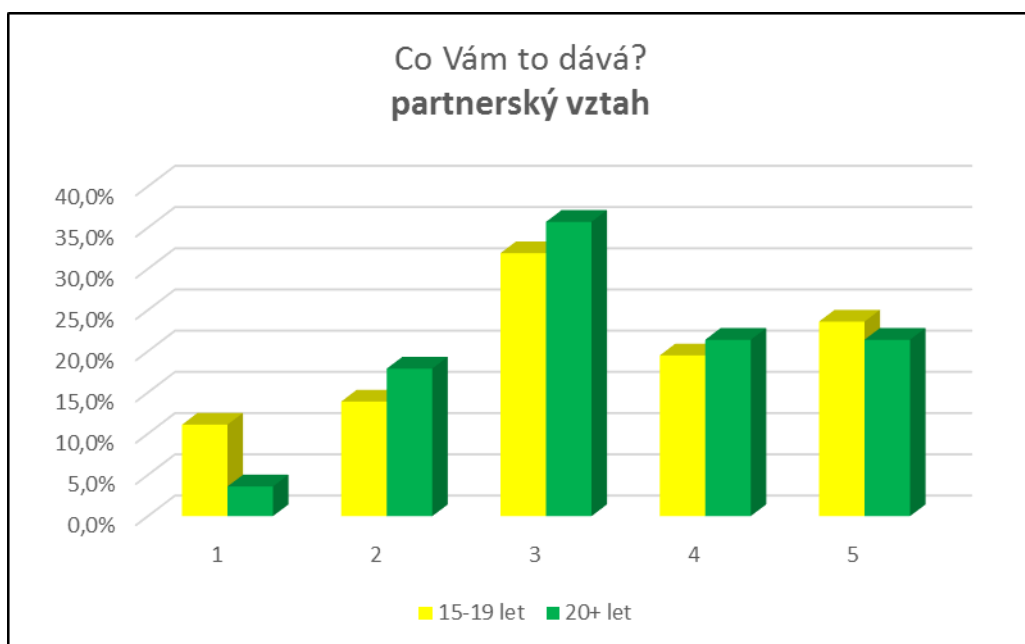
Graf 36. Radost (podle věku)

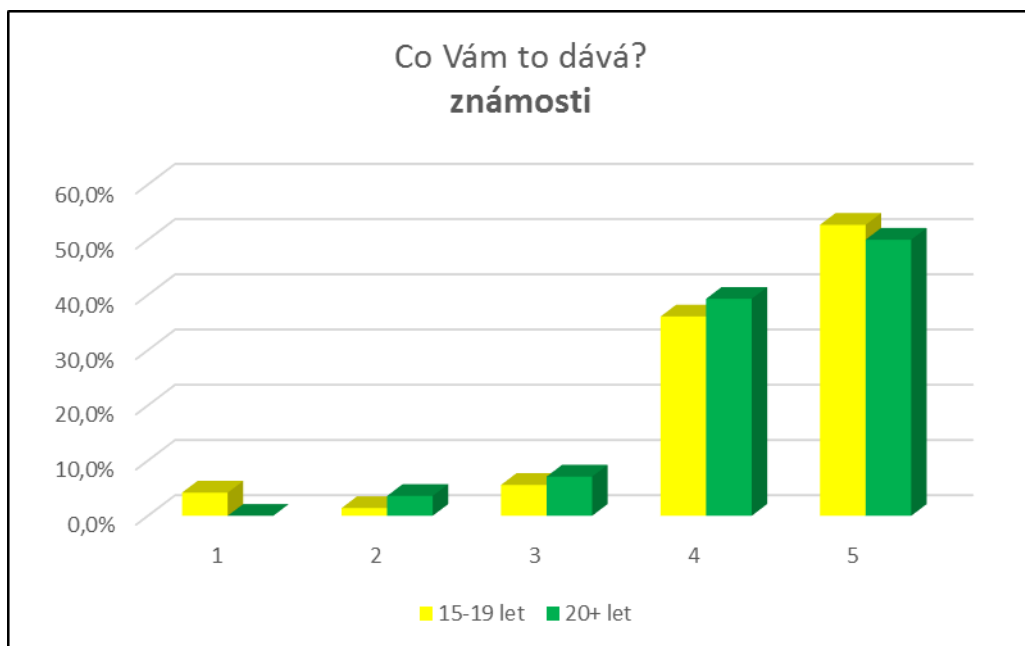
Graf 37. Zábava (podle věku)

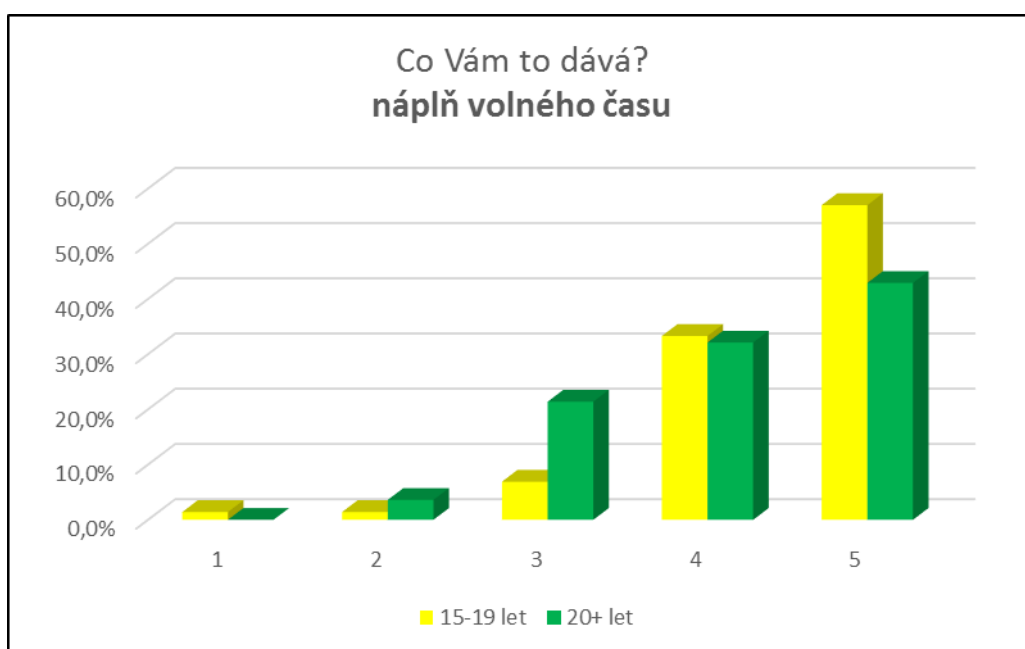
Graf 38. Nová kamarádství (podle věku)

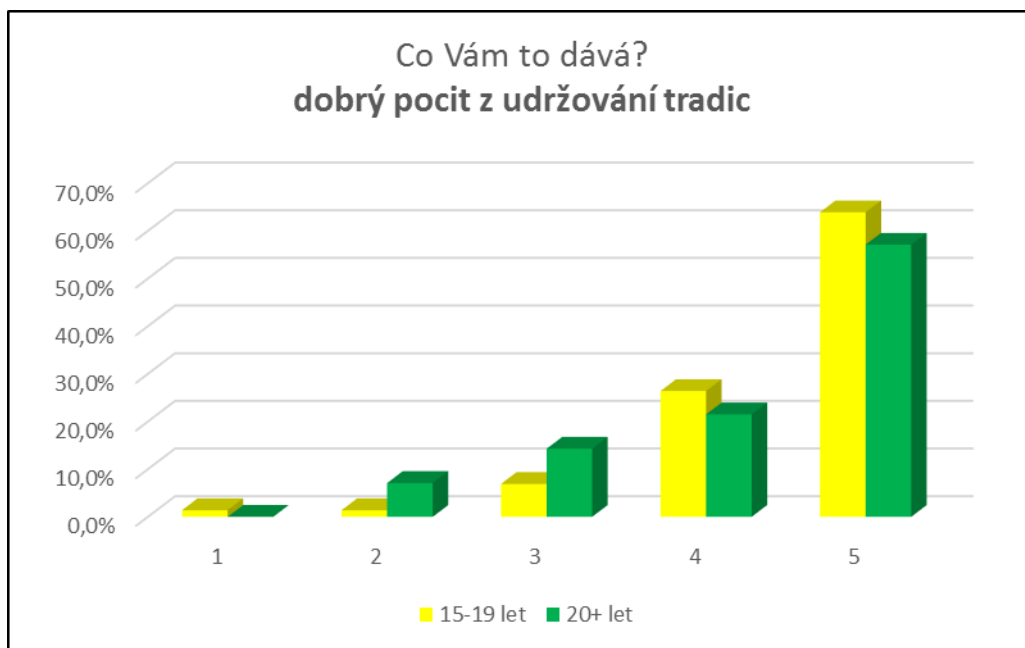
Graf 39. Partnerský vztah (podle věku)

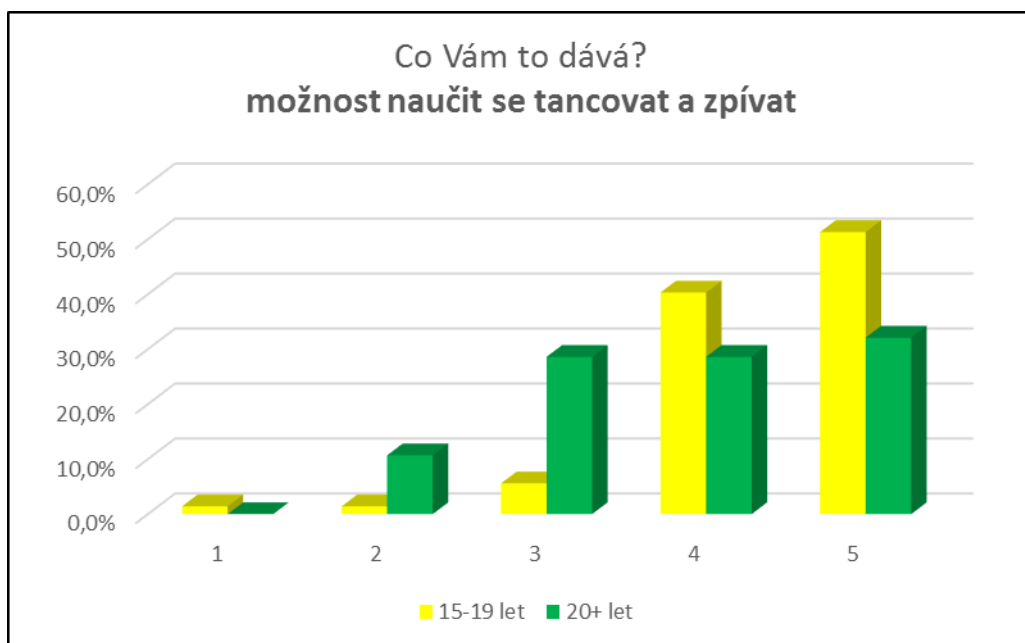
Graf 40. Známosti (podle věku)

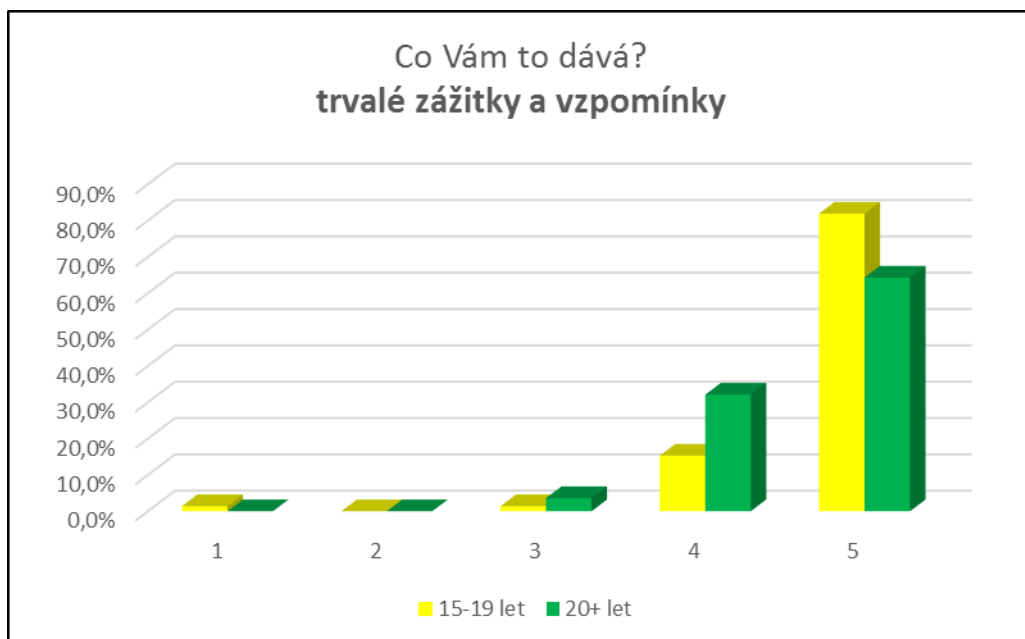
Graf 41. Náplň volného času (podle věku)

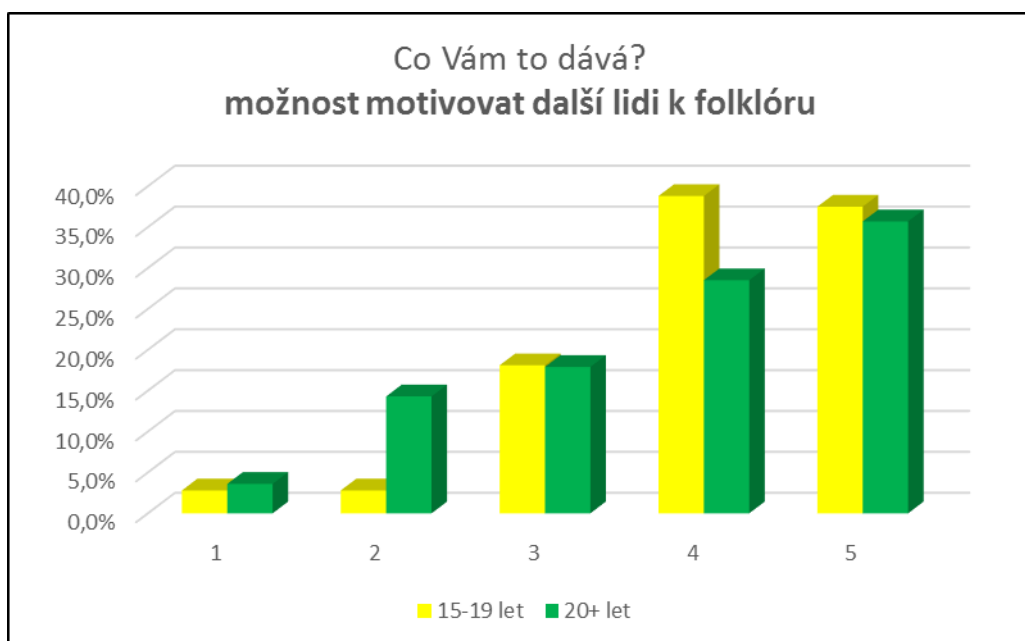
Graf 42. Dobrý pocit z udržování tradic (podle věku)

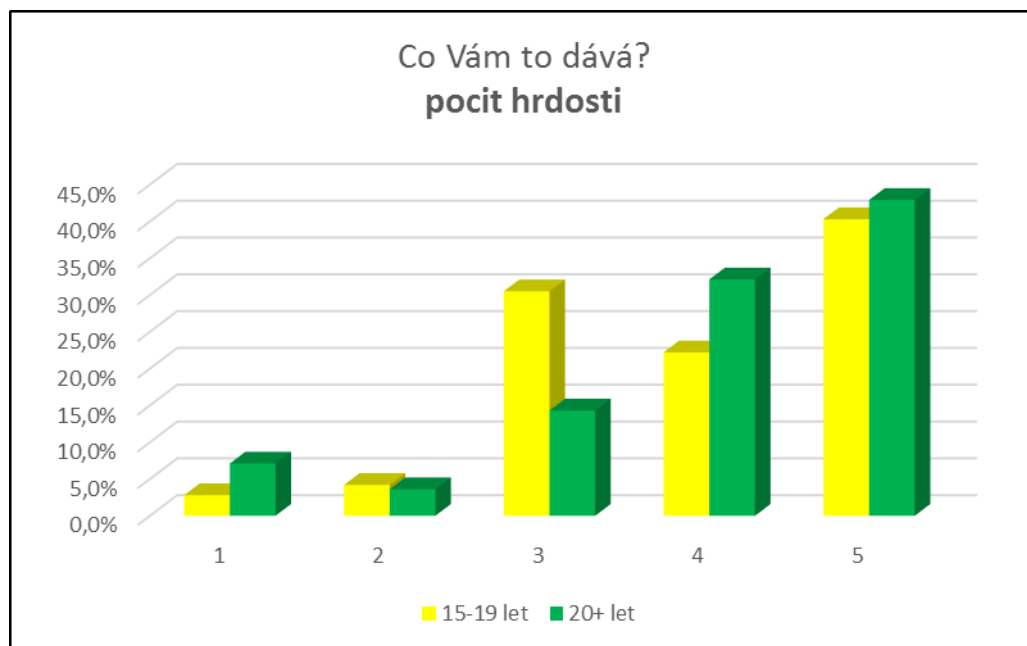
Graf 43. Možnost naučit se tancovat a zpívat (podle věku)

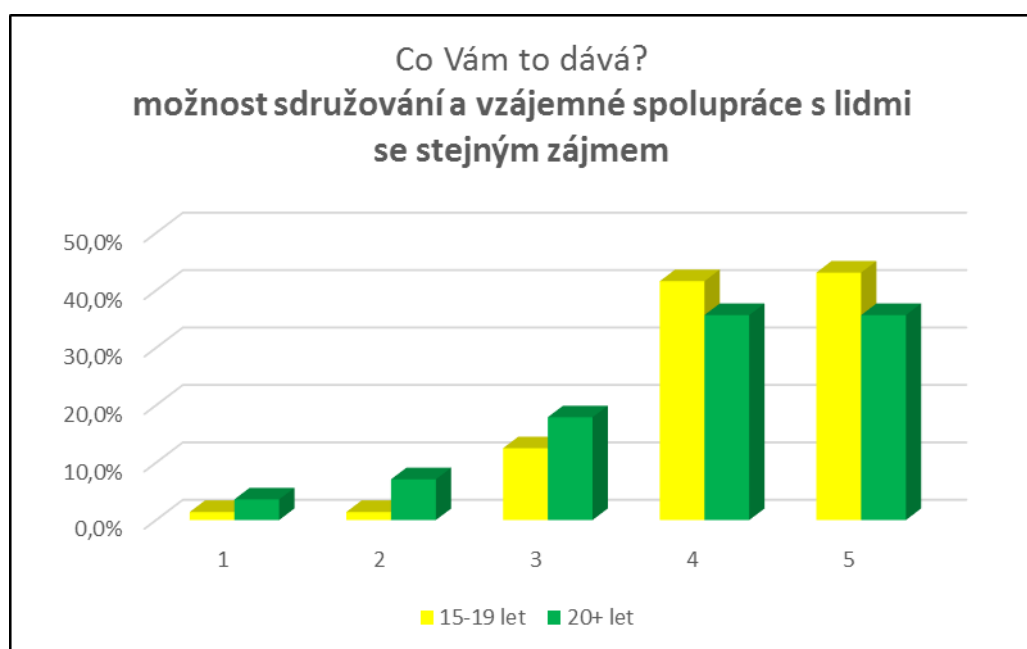
Graf 44. Trvalé zážitky a vzpomínky (podle věku)

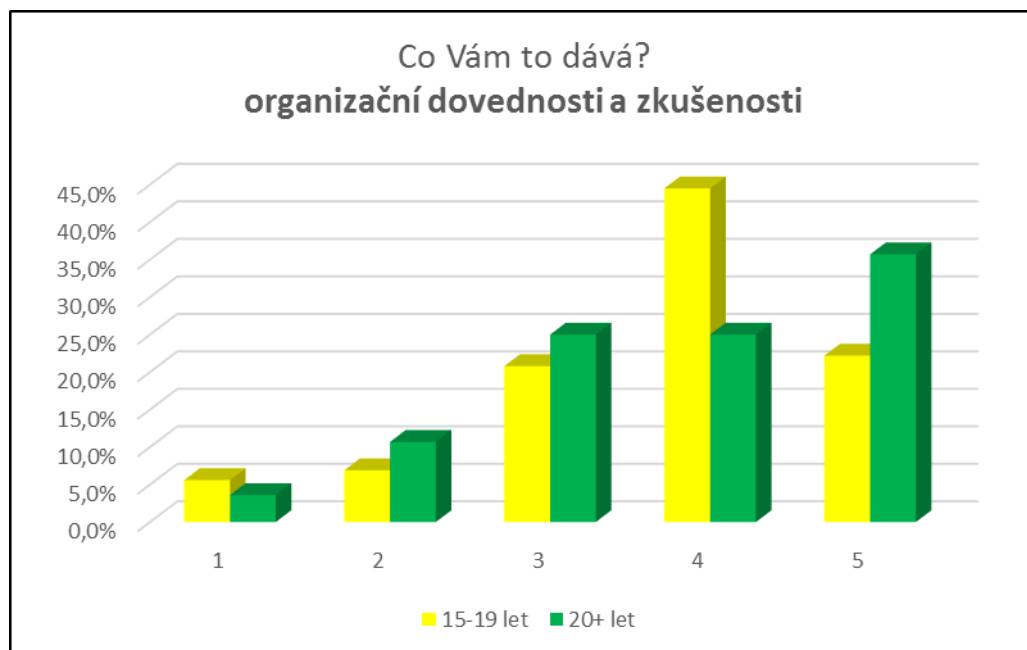
Graf 45. Možnost motivovat další lidi k folklóru (podle věku)

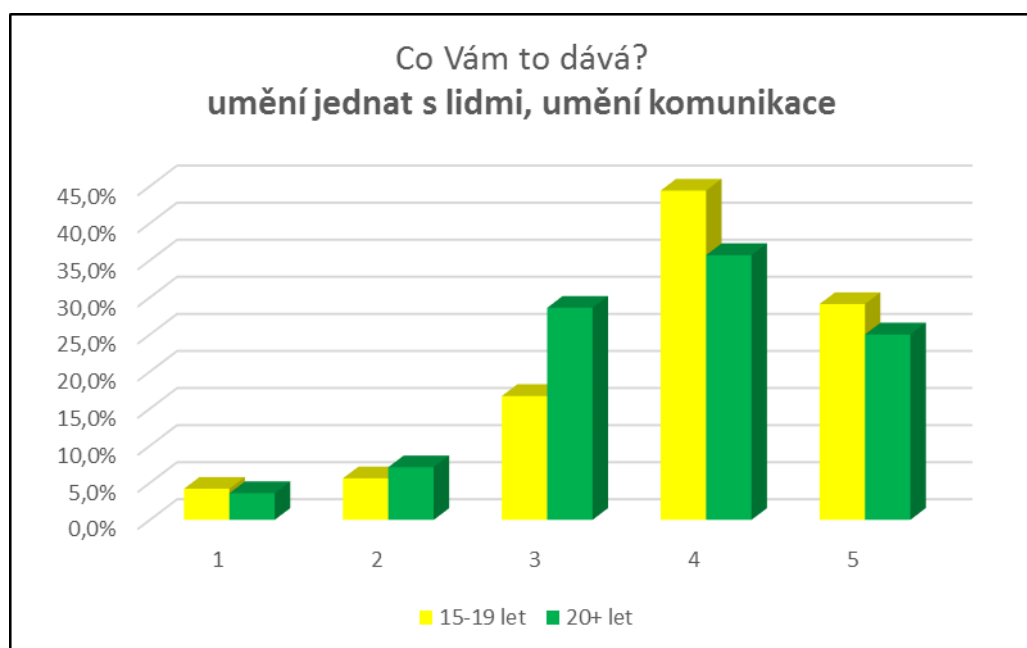
Graf 46. Pocit hrdosti (podle věku)

Graf 47. Možnost sdružování a vzájemné spolupráce s lidmi se stejným zájmem (podle věku)

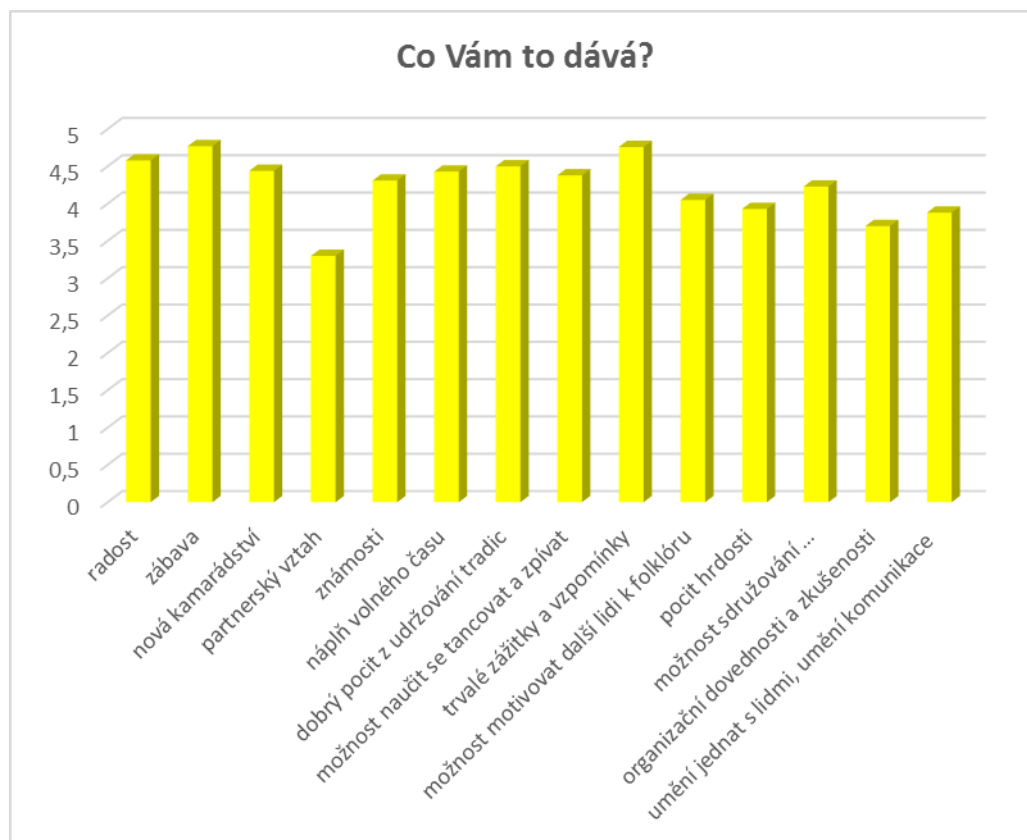

Graf 48. Organizační dovednosti a zkušenosti (podle věku)

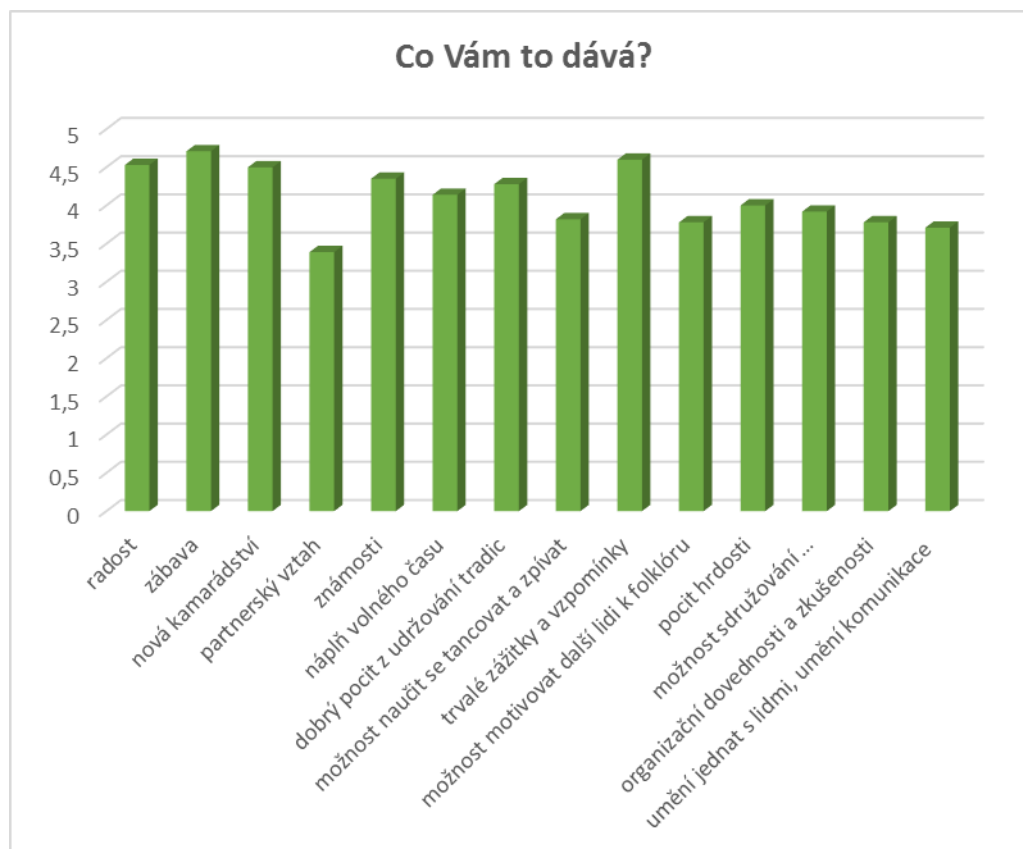
Graf 49. Umění jednat s lidmi, umění komunikace (podle věku)

Odpovědi byly opět zprůměrovány a následně jsem vypočítala skóre pro jednotlivé možnosti, a to zvlášť pro věkové kategorie. Získané výsledky jsou zobrazeny v grafech č. 50 až 51.

Graf 50. Co Vám to dává? (15 - 19 let)

Ze zjištěných výsledků je patrné, že respondentům ve věkové kategorii 15 - 19 let folklór primárně dává zábavu (4,77). Na druhém místě jsou to trvalé zážitky a vzpomínky (4,76) a na třetím místě je radost (4,58).

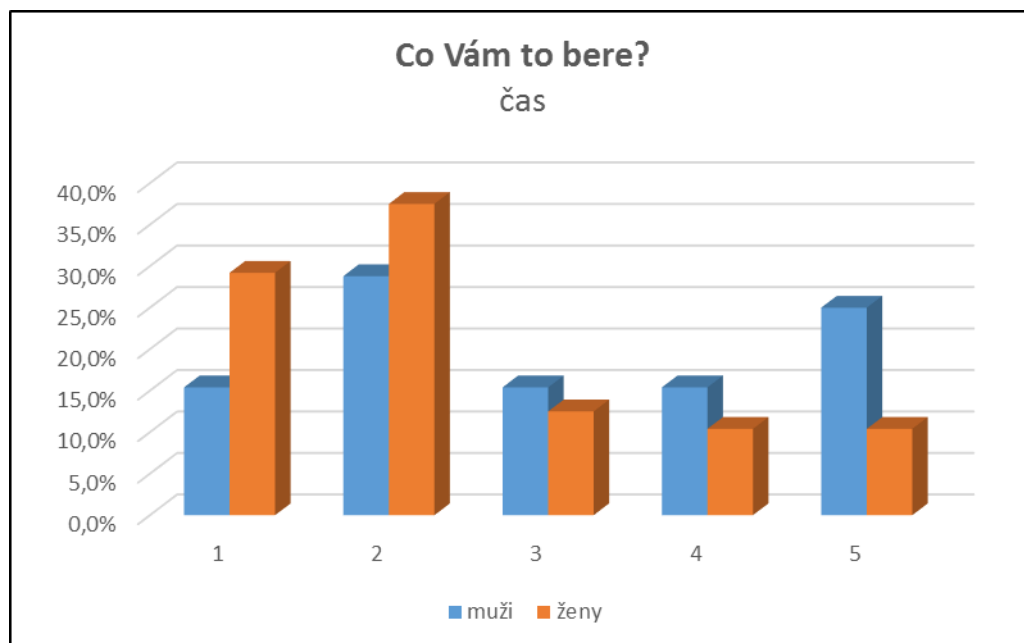

Graf 51. Co Vám to dává? (20+ let)

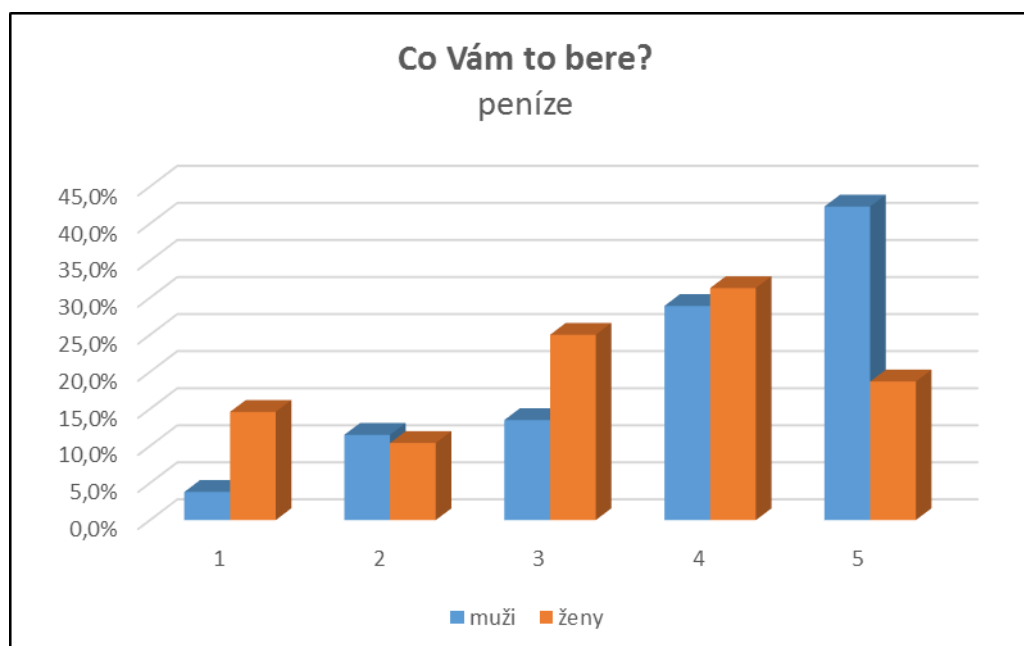
Rovněž starším respondentům (věk 20 let a více) primárně folklór dává zábavu (4,71). Dále z grafu vyplývá, že trvalé zážitky a vzpomínky jsou na druhém místě (4,6). Radost zastává místo třetí (4,53).

Položka č. 5. Co Vám to bere?

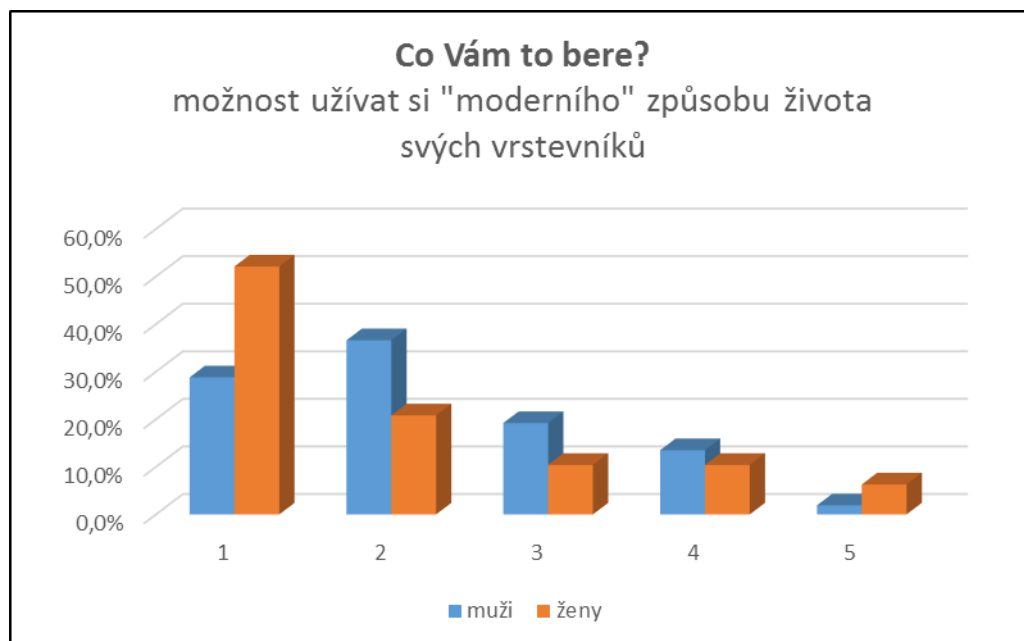
Tato položka je škálovací. Zajímá mě také, co primárně respondentům folklór bere. Respondenti u jednotlivých odpovědí opět volili z možností: 1 - silně nesouhlasím, 2 - nesouhlasím, 3 - nedokážu se vyjádřit, 4 - souhlasím, 5 - silně souhlasím. Získané údaje se zaměřením na jednotlivé odpovědi přiblíží grafy č. 52 až 57.

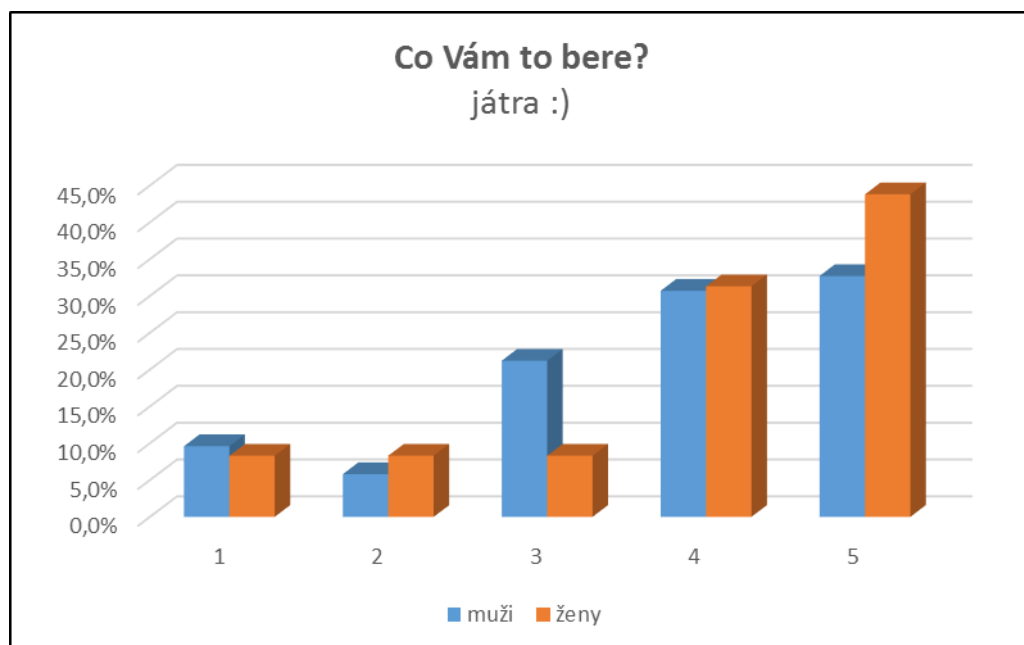
Graf 52. Čas (podle pohlaví)

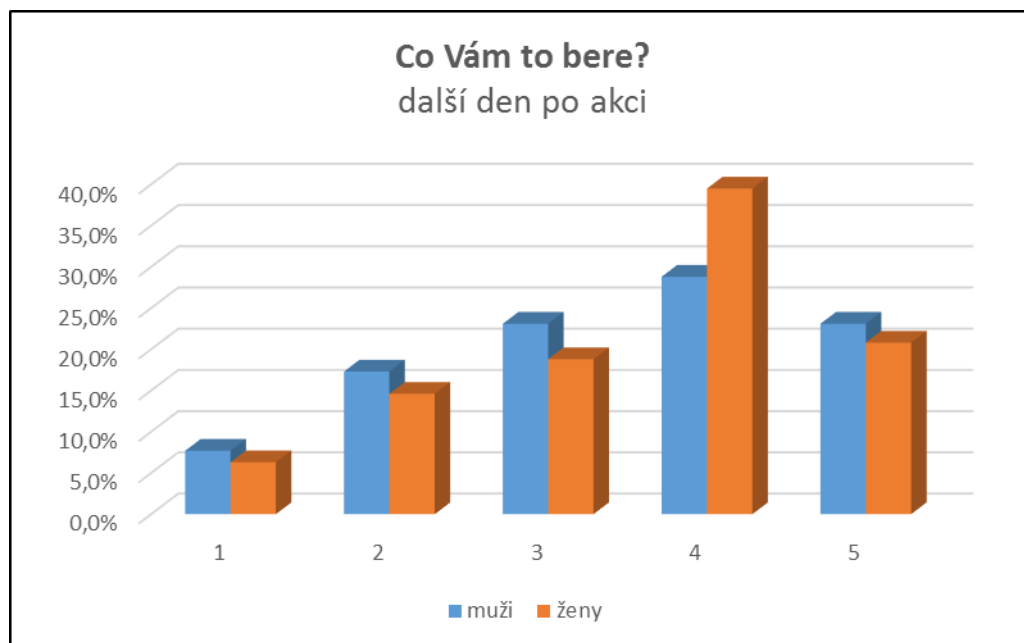
Graf 53. Peníze (podle pohlaví)

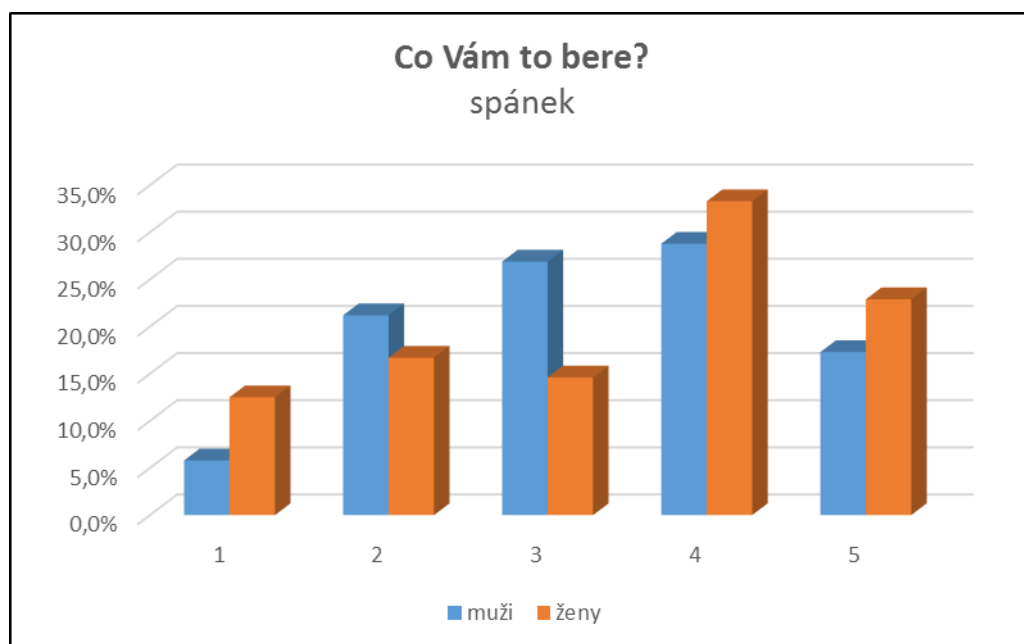
Graf 54. Možnost užívat si „moderního“ způsobu života svých vrstevníků (podle pohlaví)

Graf 55. Játra 😊 (podle pohlaví)

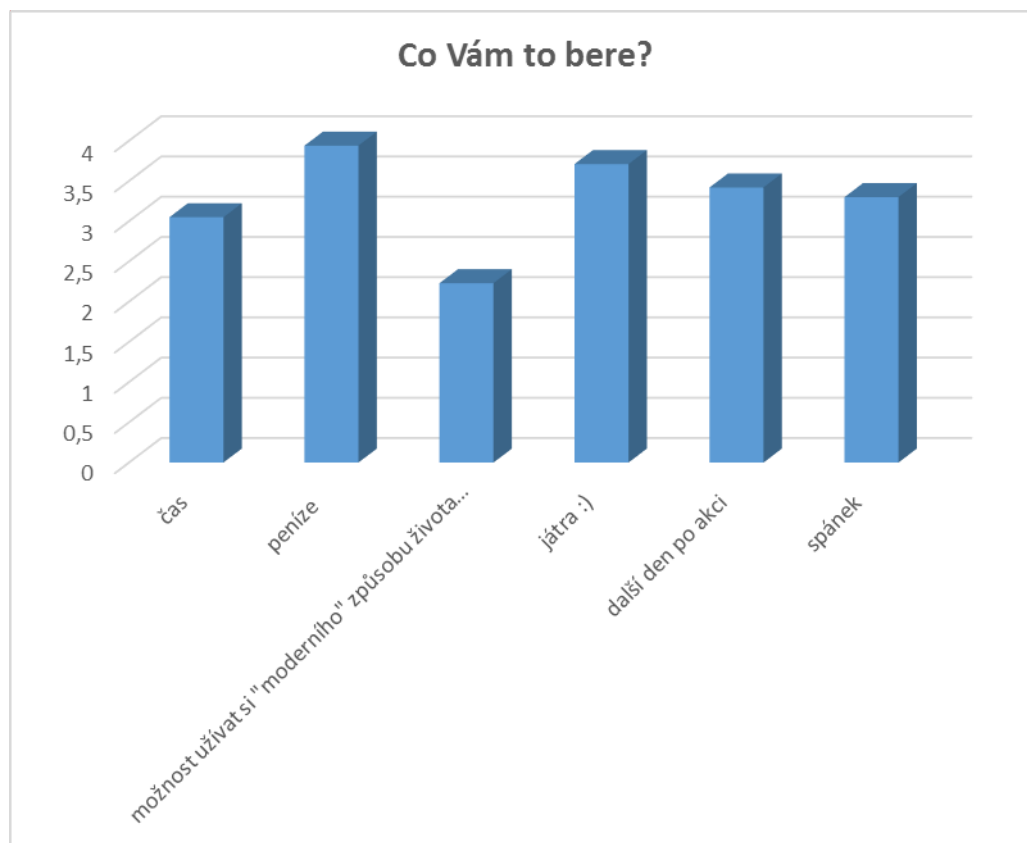

Graf 56. Další den po akci (podle pohlaví)

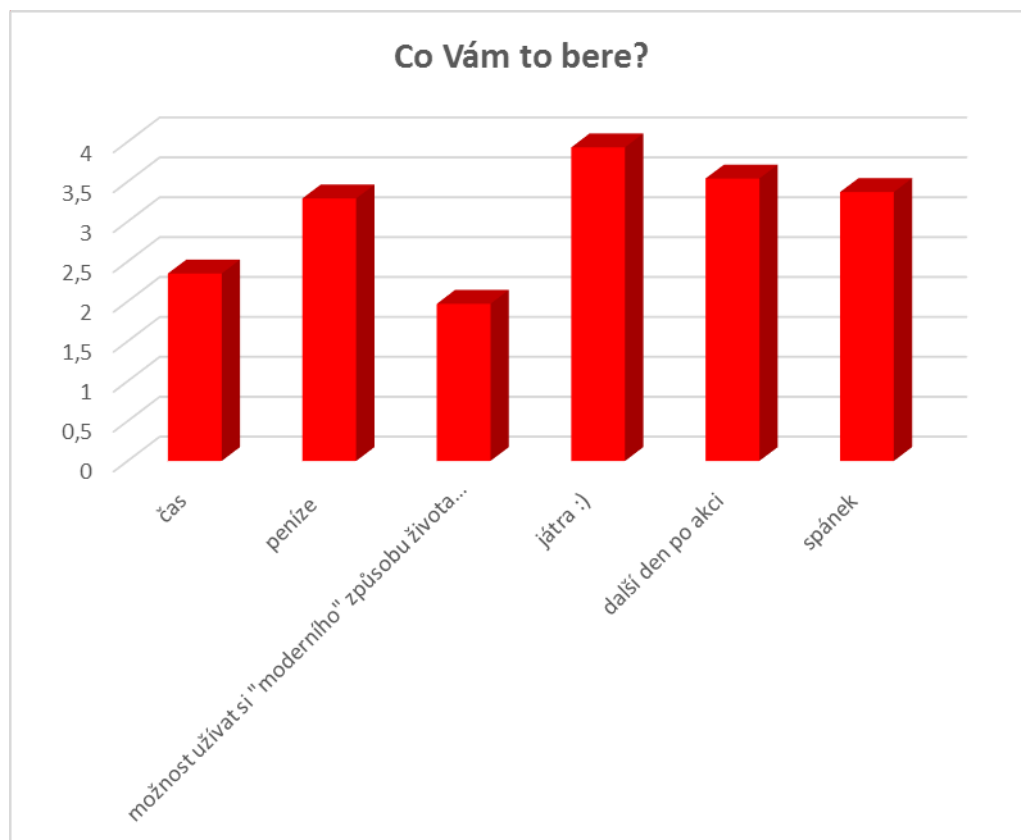
Graf 57. Spánek (podle pohlaví)

Odpovědi byly opět zprůměrovány a následně jsem vypočítala skóre pro jednotlivé možnosti. Získané výsledky se zaměřením na pohlaví jsou zobrazeny v grafech č. 58 až 59.

Graf 58. Co Vám to bere? (muži)

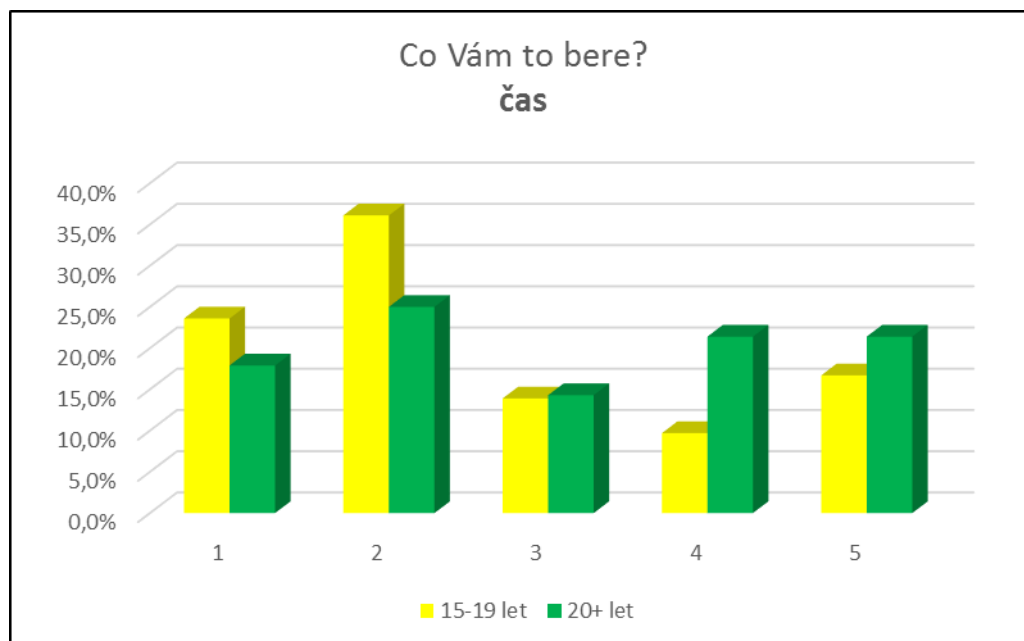
Ze zjištěných výsledků je zřejmé, že folklór primárně bere respondentům mužského pohlaví peníze (3,94). Na druhém místě jsou to játra (3,71) a na třetím místě další den po akci (3,42).

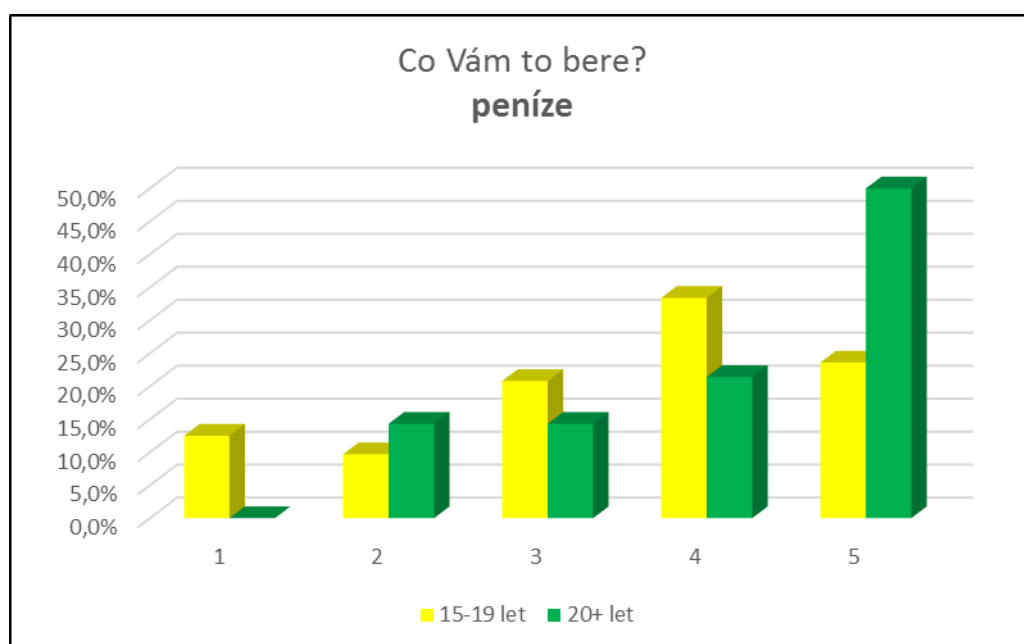
Graf 59. Co Vám to bere? (ženy)

Naopak ženám folklór primárně bere játra (3,93). Dále je patrné, že na druhém místě je u žen další den po akci (3,54). Na třetím místě je spánek (3,37).

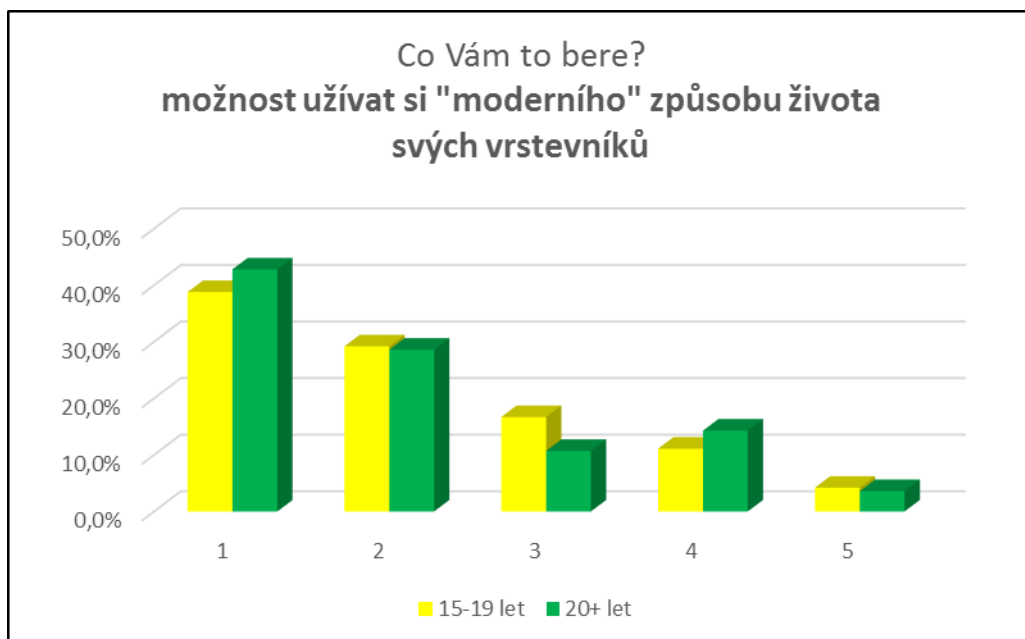
Získané údaje se zaměřením na jednotlivé odpovědi dle věkových kategorií přiblíží grafy č. 60 až 65.

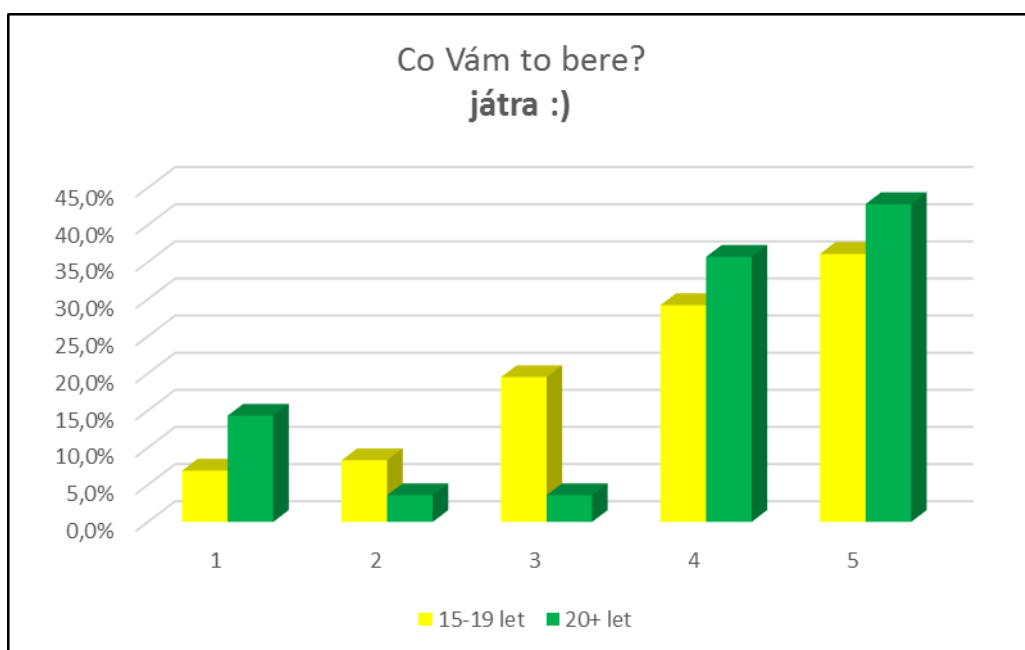
Graf 60. Čas (podle věku)

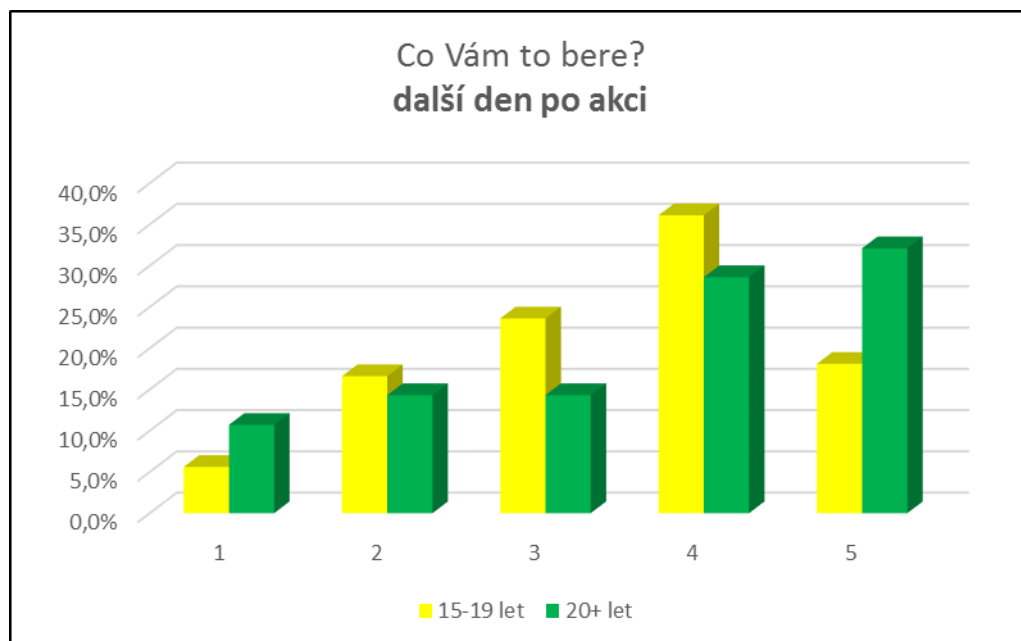
Graf 61. Peníze (podle věku)

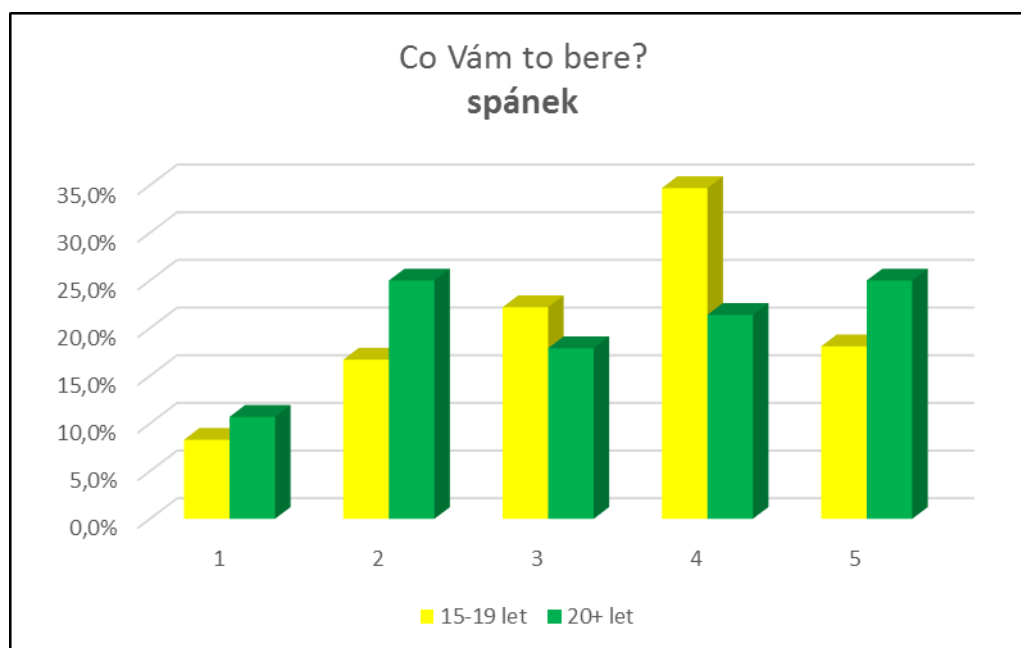
Graf 62. Možnost užívat si „moderního“ způsobu života svých vrstevníků (podle věku)

Graf 63. Játra ☺ (podle věku)

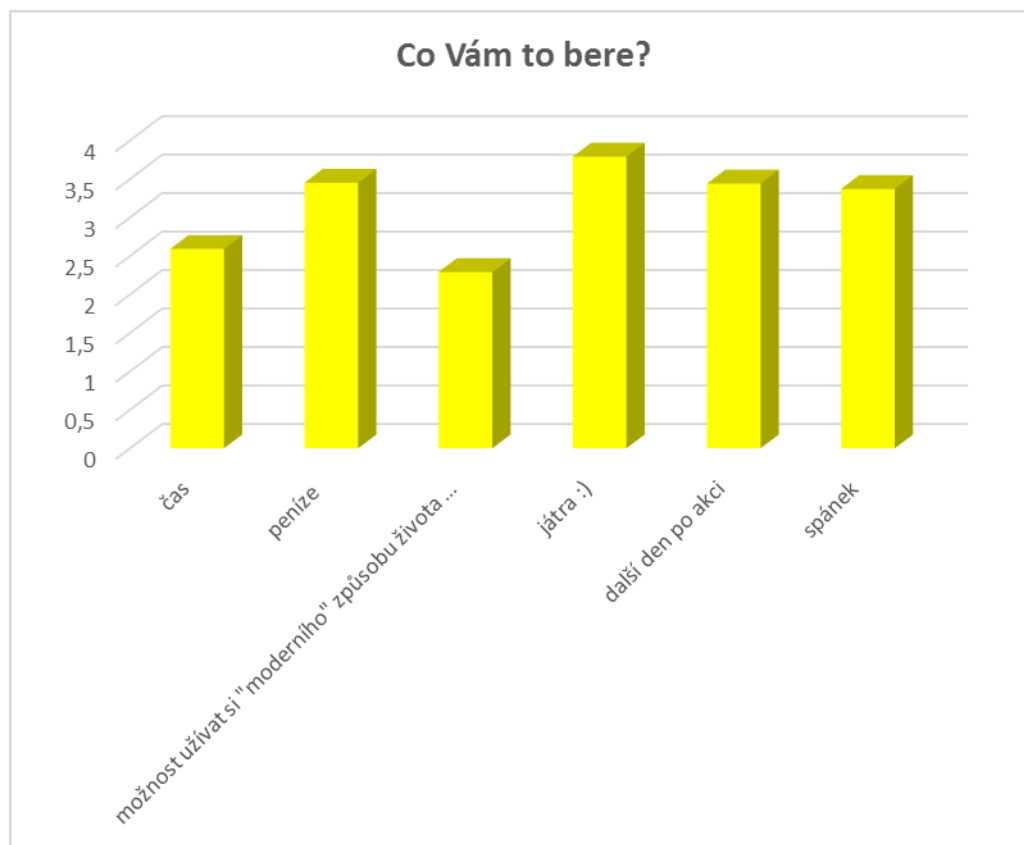

Graf 64. Další den po akci (podle věku)

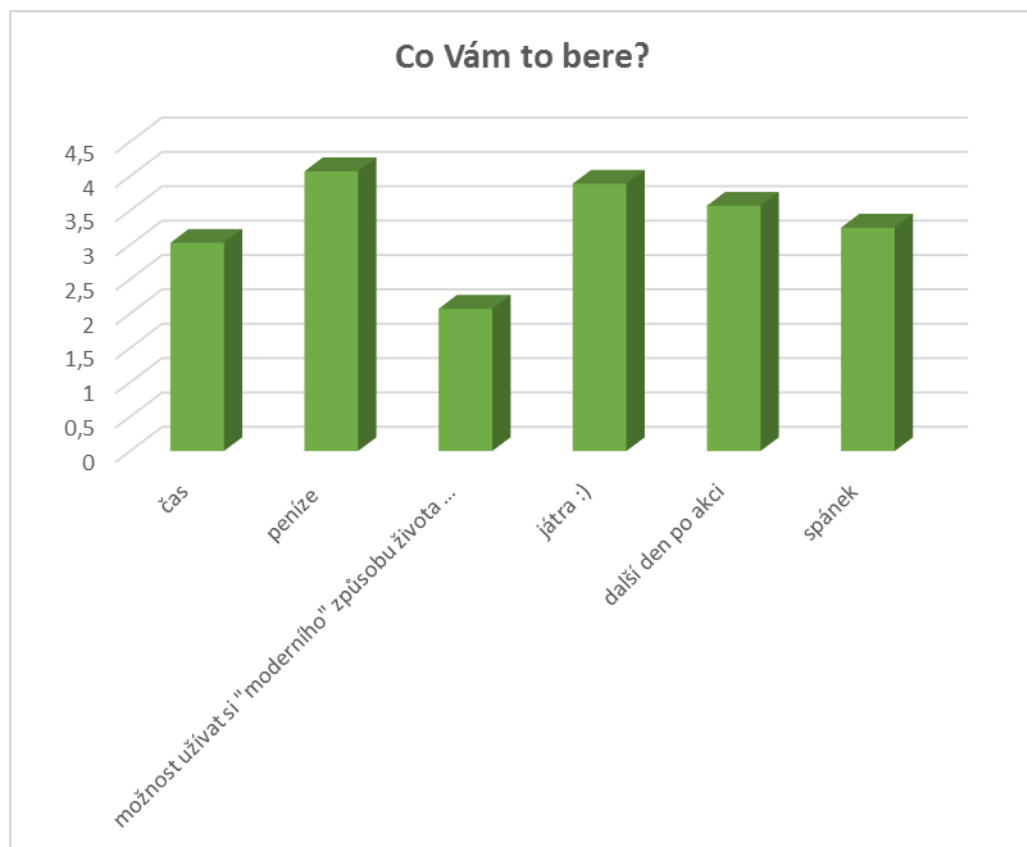
Graf 65. Spánek (podle věku)

Rovněž byly odpovědi zprůměrovány a následně jsem vypočítala skóre pro jednotlivé možnosti. Získané výsledky se zaměřením na věkové kategorie jsou zobrazeny v grafech č. 66 až 67.

Graf 66. Co Vám to bere? (15 - 19 let)

Překvapivě ze zjištěných výsledků vyplývá, že také respondentům ve věkové kategorii 15 - 19 let folklór primárně bere játra (3,79). Doufám, že kladně odpovídali pouze respondenti starší osmnácti let. Na druhém místě jsou to peníze (3,45) a na třetím místě další den po akci (3,44).

Graf 67. Co Vám to bere? (20+ let)

Dále jsem se dozvěděla, že starším respondentům (věk 20 let a více) folklór primárně bere peníze (4,07). Z grafu také vyplývá, že játra jsou na druhém místě (3,89). Další den po akci zastává místo třetí (3,57).

Položka č. 6. Věnujete se dalším aktivitám souvisejícím s folklórem?

Jedná se o položku uzavřenou - respondenti měli na výběr z osmi možností, přičemž mohli uvést další aktivitu, která nebyla zmíněna. Uvádím tedy počet respondentů u jednotlivých možností:

hraní v CM / DH: 20 respondentů,

správa webu o folklóru: 5 respondentů,

focení folklórních akcí: 7 respondentů,

příprava muzik, plesů, folklórních akcí: 65 respondentů,

tvorba krojů či jeho součástí (například malování mašlí apod.): 12 respondentů,

členství v pěveckém / folklórním souboru: 37 respondentů,

vedení pěveckého / folklórního souboru: 2 respondenti,

skladba textů písní: 5 respondentů,

další:

škrobení kasaníc: 1 respondent,

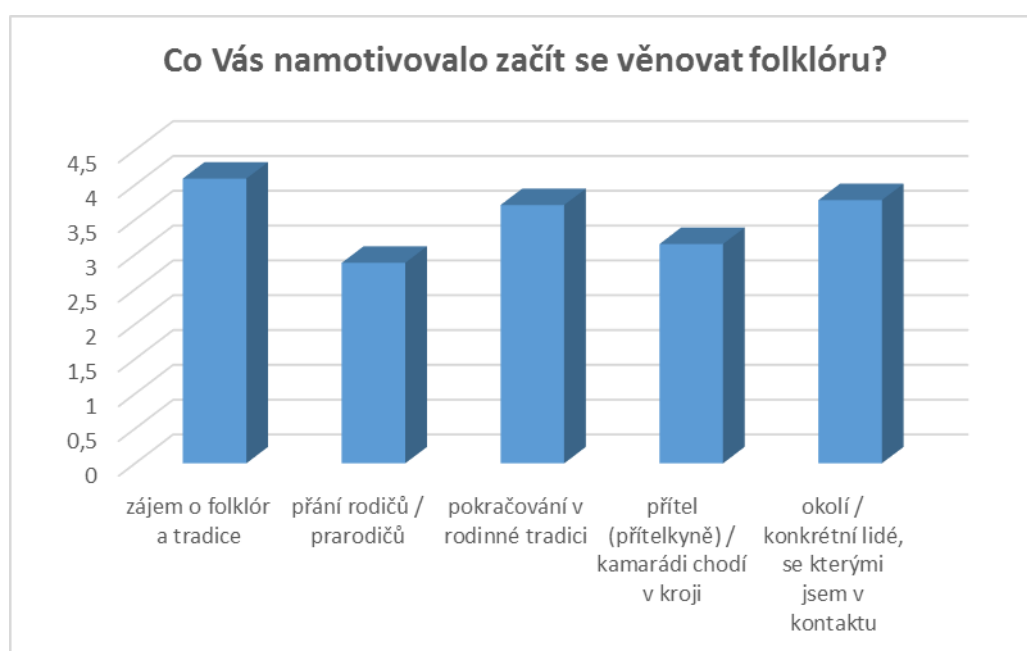
malování folklórních motivů i jinam než jen na mašle: 1 respondent,

vinaření: 1 respondent.

Ze zjištěných výsledků vyplývá, že značný počet respondentů se věnuje přípravám muzik, plesů, folklórních akcí. Časté je členství v pěveckém či folklórním souboru a pětina respondentů hraje v cimbálové muzice nebo v dechové kapele.

Položka č. 7. Co Vás namotivovalo začít se věnovat folklóru?

Jedná se o škálovací položku, u které respondenti volili odpověď 1 (nejméně) až 5 (nejvíce). Odpovědi byly zprůměrovány a následně jsem vypočítala skóre pro jednotlivé motivy. Získané výsledky se zaměřením na pohlaví jsou zobrazeny v grafech č. 68 až 69.

Graf 68. Co Vás namotivovalo začít se věnovat folklóru? (muži)

Na základě zjištěných výsledků, mezi respondenty mužského pohlaví byl primární motivací zájem o folklór (4,09), na druhém místě to bylo okolí či konkrétní lidé, se kterými jsou respondenti v kontaktu (3,78). Na třetím místě motivací bylo pokračování v rodinné tradici (3,71).

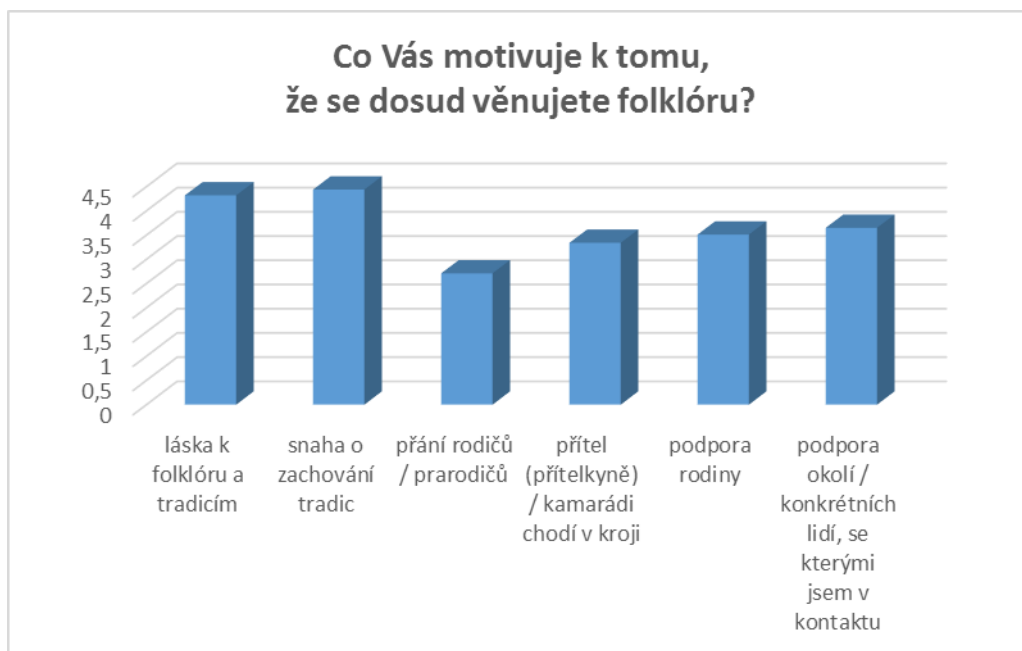
Graf 69. Co Vás namotivovalo začít se věnovat folklóru? (ženy)

Graf č. 69 vystihuje, že také pro ženy byl primární motivací zájem o folklór a tradice (4,33). Stejně jako u mužů, na druhém místě to bylo okolí či konkrétní lidé, se kterými jsou v kontaktu (3,56). Jako třetí - dle získaných údajů, počáteční motivací bylo pokračování v rodinné tradici (3,43).

Položka č. 8. Co Vás motivuje k tomu, že se dosud věnujete folklóru?

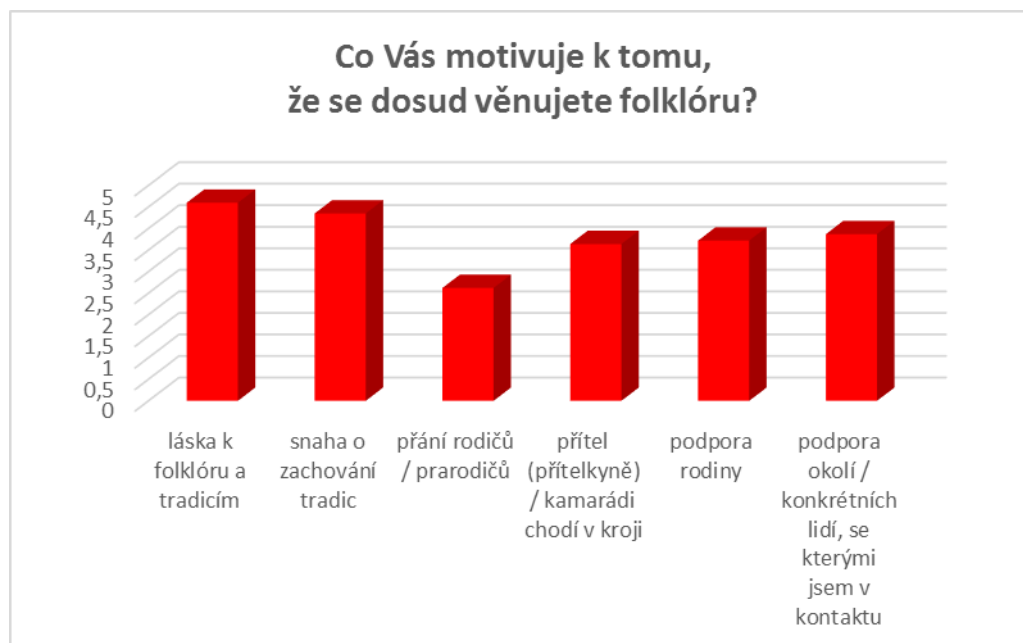
Jedná se o položku škálovací. Respondenti u jednotlivých odpovědí volili z možností: 1 - silně nesouhlasím, 2 - nesouhlasím, 3 - nedokážu se vyjádřit, 4 - souhlasím, 5 - silně souhlasím. Zajímá mě nejvýznamnější motivace respondentů k tomu, že se dosud věnují folklóru. Také u této položky byly odpovědi zprůměrovány a následně jsem vypočítala skóre

pro jednotlivé motivy. Získané výsledky se zaměřením na pohlaví jsou zobrazeny v grafech č. 70 až 71. Získané údaje z hlediska věkových kategorií jsou zobrazeny v grafech č. 72 až 73.

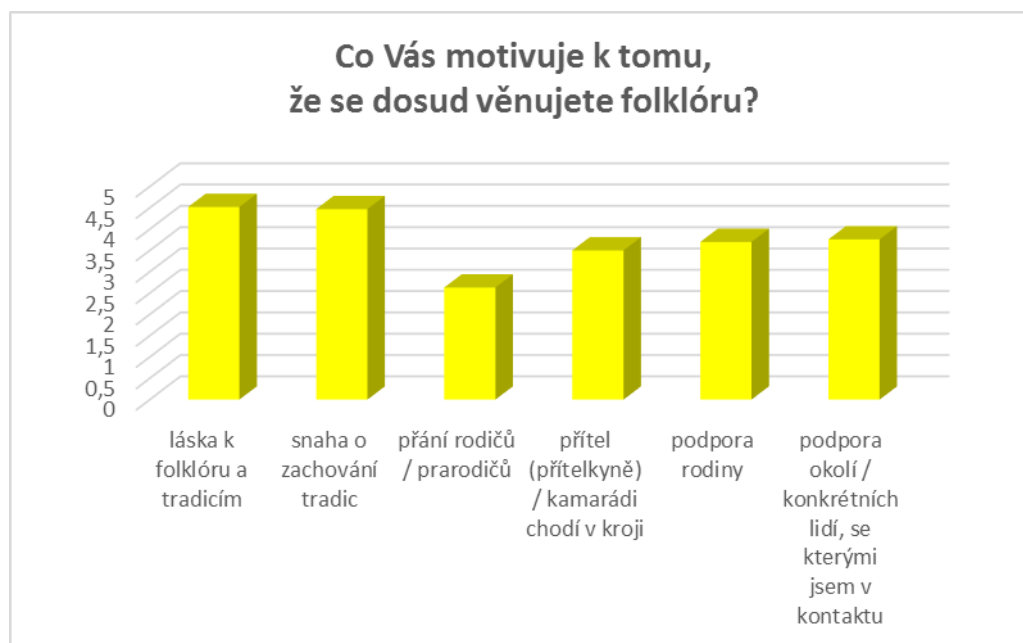
Graf 70. Co Vás motivuje k tomu, že se dosud věnujete folklóru? (muži)

Z grafu č. 70 je patrné, že nejvýznamnější motivací u mužů je snaha o zachování tradic (4,44). Druhé místo je láska k folklóru a tradicím (4,32) a jako třetí je to podpora okolí či konkrétních lidí, se kterými jsou respondenti v kontaktu (3,65).

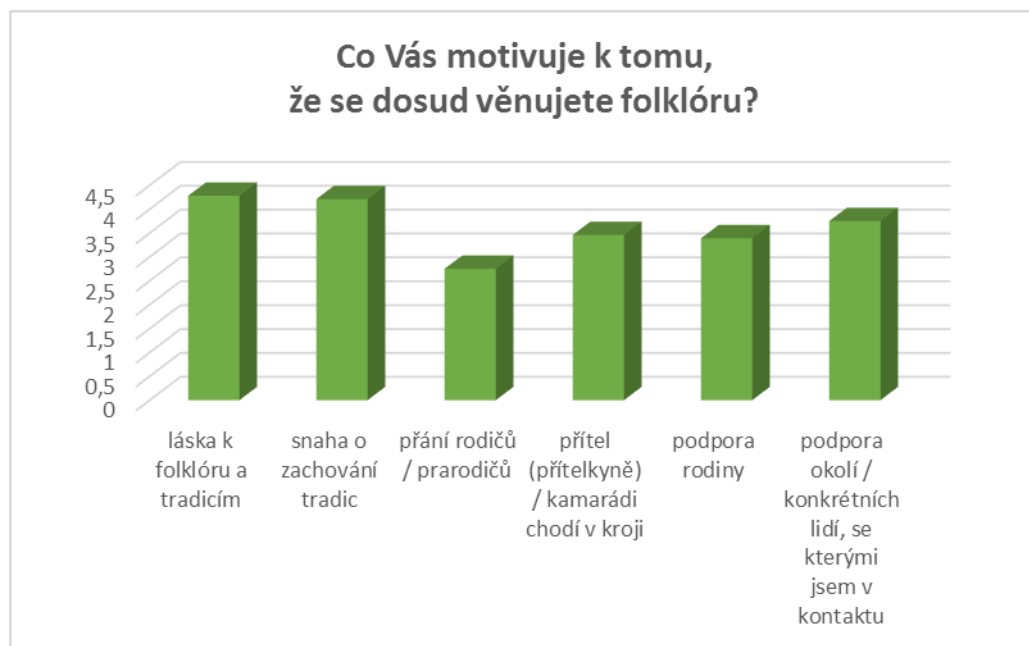
Graf 71. Co Vás motivuje k tomu, že se dosud věnujete folklóru? (ženy)

Graf č. 71 znázorňuje, že nejvýznamnější motivaci pro ženy představuje láska k folklóru a tradicím (4,6). Druhá v pořadí je snaha o zachování tradic (4,35) a třetí je to - jako u mužů, podpora okolí či konkrétních lidí, se kterými jsou respondenti v kontaktu (3,87).

Graf 72. Co Vás motivuje k tomu, že se dosud věnujete folklóru? (15 - 19 let)

Na základě zjištěných výsledků, pro respondenty ve věkové kategorii 15 - 19 let je nejvýznamnější motivací k folklóru láska k folklóru a tradicím (4,52). Na druhém místě je to snaha o zachování tradic (4,47) a na třetím místě podpora okolí či konkrétních lidí, se kterými jsou respondenti v kontaktu (3,76).

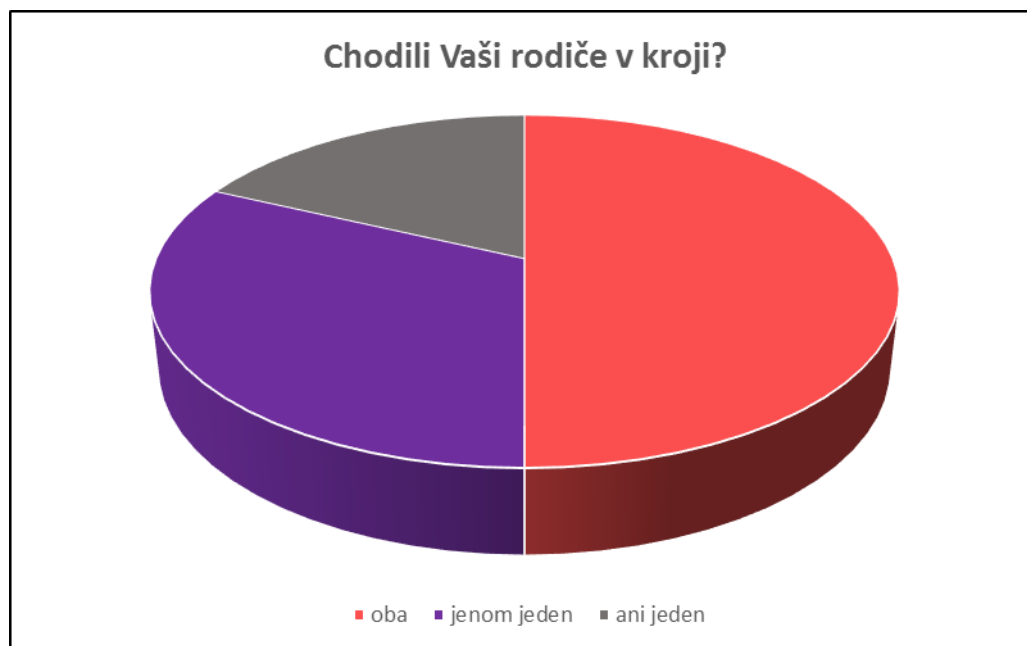

Graf 73. Co Vás motivuje k tomu, že se dosud věnujete folklóru? (20+ let)

Jsem mile překvapena, že pro starší respondenty (ve věku 20+ let) je nejvýznamnější motivací láska k folklóru a tradicím (4,28). Až na druhém místě to je snaha o zachování tradic (4,21). Jako třetí - dle získaných údajů, motivací je podpora okolí či konkrétních lidí, se kterými jsou respondenti v kontaktu (3,75).

Položka č. 9. Chodili Vaši rodiče v kroji?

Jedná se o uzavřenou položku. Výsledek je zaznamenán v grafu č. 74.

Graf 74. Chodili Vaši rodiče v kroji?

Graf vystihuje, že odpověď „oba“ označilo 50 respondentů, odpověď „jenom jeden“ vybralo 32 respondentů. Odpověď „ani jeden“ uvedlo 18 respondentů. Z grafu tedy usuzují, že minimálně polovina respondentů pokračuje v rodinné tradici spočívající v lásce k folklóru.

Položka č. 10. Podporuje Vás rodina v chození v kroji?

Jedná se o uzavřenou položku. Avšak v případě kladné odpovědi měli respondenti možnost jejího doplnění na základě vlastní zkušenosti.

Nebylo pro mne překvapující, že pouze 3 respondenti odpověděli negativně. Většina respondentů tedy zvolila možnost „ano“ a zároveň doplnila více odpovědí, jakým způsobem je rodina podporuje.

Níže uvádím počet respondentů u nejčastějších odpovědí:

příprava a údržba kroje: 72 respondentů,

finanční podpora: 48 respondentů,

navštěvování či podpora folklórních akcí: 18 respondentů,

všeobecná podpora: 17 respondentů,

zakoupení / výroba kroje či jeho součástí: 9 respondentů,

doprava na folklórní akce: 3 respondenti.

Ke kladné odpovědi byly připojeny také tyto komentáře respondentů¹⁷:

„Oblékání do kroju, baví jich to.“

„Celým srdcem.“

„Nezakazují mě to. ☺ „

„Vše financují, starají se o kroj.“

„Vším.“ a také „Všeckým. ☺ „

„Žehlení košeli.“

„Podpora tradic.“

„Kroje.“

„Veškerym, doprava, finance, žehlení.“

„Údržba kroju, oblékání, šití nových součástí.“

„Údržba kroju, hra na nástroj.“

„Podpora co se týče údržby krojů, ale taktéž oni sami podporují veškeré folklorní akce, takže podporují i nás, abychom se jich účastnili.“

„Podpora folklórních akcí, chloubá, že chodím v kroji.“

„Podpora při soutěži v Tvrdonicích.“

„Po hmotné i psychické stránce.“

„Finanční podpora, hrdost.“

„Starost o kroj, navštěvování folk. akcí, učení folk. dovedností (zpěv, verbuňk, tanec apod.), občasná finanční podpora ;-), pomoc při pořádání akcí. „

„Mamka šije kroje a trochu i nucení.“

„Se rači neptej (pračka by mohla vykládat).“

¹⁷ Autorka diplomové práce odpovědi upravila tak, aby byly pravopisně správně - včetně odstranění překlepů. Pro zachování autentičnosti komentářů bylo nářečí ponecháno.

„Finančně, organizačně a starost o kroj.“

„Údržba krojů, psychická podpora na soutěžích.“

Jak jsem již uvedla¹⁸, podpora folklóru - jako součásti volnočasových aktivit mládeže, ze strany rodiny je nesmírně důležitá. Proto mne potěšilo, že většině respondentů z mého výzkumu se podpory od rodiny dostává. Jak je uvedeno v komentáři níže, nejenom od rodičů.

„Finančně trošku, mamina a stařenka mi žehlijú košelu, ale podporu v chození na akce - to mňa rodiče moc nepodporujú, to spíš stařenka se starečkem.“

Položka č. 11.

Jak si představujete Vaši budoucnost v souvislosti s folklórem?

Jaké místo si myslíte, že bude mít folklór ve Vašem budoucím životě?

Jedná se o otevřenou položku, která byla v mém dotazníku nastavena jako nepovinná. Svůj názor vyjádřilo celkem 65 respondentů - 31 mužů a 34 žen. Níže uvádím jejich odpovědi¹⁹, které jsem rozdělila do tří skupin, a to podle postoje jednotlivých respondentů. Odpovědi, které mě zaujaly, jsem v textu zvýraznila.

Z odpovědí první skupiny respondentů je zřejmé, že folklór není pouze součástí jejich volného času, ale že **folklór je zkrátka celý jejich život**. Zahrnula jsem do této skupiny také **respondenty, kteří se zmínili o budoucí generaci:**

„Folklor je pro mě všechno a vždy bude... Poznávání nových kamarádů a hlavně ta snaha o dodržování tradic. + Nemluvě o dobrém přivýdělku s CM.“

„Na 3. po rodině a přítelkyni.“

„Normálně se ožením a stanu se mužákem.“

„Jako do teď. #1“

„Podluží žije!!!“

¹⁸ Podpora ze strany rodiny již byla zmíněna v podkapitole Vliv rodiny na trávení volného času.

¹⁹ Autorka diplomové práce odpovědi upravila tak, aby byly pravopisně správně - včetně odstranění překlepů. Pro zachování autentičnosti komentářů bylo nářečí ponecháno.

„Folklor bude určitě nemalou součástí mého života!“

„Budu se tomu věnovat až do smrti.“

„Doufám, že budu chodit v kroji furt, že nebudu mít nějaký důvod, abych musel skončit.“

„Budu v tem chodit až do smrti. ☺“

„Stejně jako doposud, rád bych vedl své děti též k folklóru, jako naši vedli mě, chci navštěvovat folk. akce, aktivně se podílet na pořádání událostí dokud budu moct!“

„Bude na stupnici 2, jelikož na 1 je víno. ☺“

„Folklor a tradice miluji. Chci pokračovat v udržování a poselství předávat.“

„Vždy bude krojovaný + a vždy to bude srdeční záležitost.“

„Myslím, že bude mít vždy důležitou roli.“

„Rozhodně budu v budoucnu folklor podporovat, je to již součástí mě samotné, nedá se to nijak odpárat, je to záležitost (láska) na celý život!“

„Pořád stejný, hodlám folklorem žít i se svými možná budoucími dětmi.“

„Folklorforever💖“

„Budu pokračovat, dokud budu moct.“

„Dycky v něm budu chodit.“

„I v dospělosti a stáří plánuju chodit v kroju. Vždy bude folklor v mém životě hrát důležitou roli.“

„Určitě velmi důležitou, považuji folklor za součást svého života, a jsem pyšná, že v našem kraji jsou tyto krásné tradice.“

„Folklor už navždycky zůstane hluboko zakořeněný v mém životě a příležitosti účastnit se na nějaké folklorní akci se rozhodně nebudu vyhýbat.“

„Chtěla bych se krojem a tradicemi nadále živit.“

„Budou v tom pokračovat mé děti.“

„Ano, chtěla bych nadále chodit v kroji a chtěla bych, aby se tomu věnovaly i další generace dětí v naší rodině.“

„Vynasnažím se k tomu vést v budoucnu i svou rodinu a mladé ročníky v naší dědině, aby tyto tradice nezanikly.“

„Dále se tomu chci věnovat. I co odejdu z chasy a vdám se. Tak chodit v ženském kroji a navštěvovat stále folklorní akce.“

„Budu vždy podporovat folklór, chci, aby moje děti chodily v kroji, budu chodit na akce.“

„Budu ráda, když folklór nezanikne a mé děti také budou jednou chodit v kroji.“

„Doufám, že tyto tradice nezaniknou. Určitě si přeju, aby moje děti chodily v kroji, a doufám, že je to bude bavit.“

„Mou budoucnost nevím, ale naplnění by bylo, kdyby i mé děti v budoucnu chodili v kroji.“

Do druhé skupiny jsem zařadila respondenty, kteří mají folklór rádi a postoj k jejich budoucnosti - v souvislosti s folklórem, je **pozitivní či neutrální**:

„Těžko říct, folklór mě baví a chtěla bych se mu nadále věnovat, ale celý svůj život mu obětovat nehodlám. ☺“

„V kroji budu chodit do doby, než se vdám, jestli budou finance, ráda bych si nechala ušít i kroj pro vdané ženy. Folklorní akce budu navštěvovat i nadále, protože jsem v tomto prostředí vychovaná.“

„Doufám, že stejně...+“

„Až přestanu chodit v kroji, tak stále budu navštěvovat domácí akce. Ale žádnou větší budoucnost nečekám.“

„Pořád si ho budu vážit a bude u mě upřednostňován.“

„Stále stejné.“

„Aby chodilo čím dál víc lidí.“

„Ještě nekončím.“

„Budu chodit do doby, kdy mě to bude bavit.“

„To nevím, ale doufám, že se udrží tradice a bude větší zájem.“

„Vychovávat mladší generace krojovaných a učit je úctě k tradicím. V kroji se nedá chodit do důchodu, ale věnovat se folklóru nadále a podporovat ho všemi možnými prostředky.“

„Budu podporovat folklór například finančně nebo účastí na folklorních akcích po celý život a nabádat potomky k udržování folklorních tradic.“

„Nadále budu obsazovat pozici kontrabasisty v cimbálové muzice.“

„Bude zastoupené ale né v takové míře jako doposud (přespolní hody, krojové plesy, dívčí vínky).“

„Objíždění hodů každý víkend.“

„Věřím, že se budu i v budoucnu účastnit různých folklorních akcí.“

„Nevím.“

„Chtěla bych se krojem a tradicemi nadále živit.“

„Budu navštěvovat folklorní akce a podporovat vše.“

„Bude velkou částí trávení volného času.“

„To nevím, ale doufám, že tato tradice nikdy nezanikne.“

„Nevím.“

„Myslím, že folklór není jenom dočasná záležitost. Bud' to děláme celý život, anebo nikdy.“

„Vždy se budu o folklór zajímat a držet tradice.“

„Doufám, že folklór v naší vesnici úplně nevymizí, mám ho totiž ráda a chci se i v budoucnu účastnit folklorních akcí.“

„Naučím se víc tanců, písniček.“

„Myslím, že na léta strávená chozením v kroji nezapomenu, hlavně co se týče zážitků a budu ráda, že jsem si svoje mládí užila a poznala spoustu nových lidí, se kterými můžu být v kontaktu i nadále.“

„Do mojí budoucnosti určitě bude folklór patřit.“

„Myslím si, že se folklóru budu věnovat i nadále a určitě v budoucnu budu navštěvovat různé folklorní akce. ☺“

Třetí skupinu tvoří respondenti, jejich postoj je **spíše negativní až kritický**:

„Snad se to udrží.“

„Do folklorního kroužku jsem přestala chodit ve svých 15 letech a nějak mě neláká se k tomu vracet kvůli nucení svých rodičů... Ráda ale chodím na různé folklorní akce.“

„1) Nevidím to na dlouho. +2) Budu pokračovat snad i jako ženatý.“

„Nevidím to moc růžově.“

„To nevím, ale myslím, že tradice tady v budoucnu upadnou.“

Jak lze usuzovat z uvedených odpovědí, pro značnou část respondentů tvoří folklór nejen součást jejich volného času, ale i života. Je však nutné dodat, že se zde objevily i skeptické názory na budoucnost folklóru. Věřím tedy, že se tyto domněnky nestanou realitou. Ba naopak, že se vyplní vize těch respondentů, kteří se budou snažit, aby naše krásné lidové tradice nezanikly a byly předány budoucím generacím.

Položka č. 12. Jestliže chcete doplnit nebo okomentovat cokoliv z předchozích otázek, využijte tento prostor, prosím.

Stejně jako předchozí položka, i tato položka je otevřená a rovněž byla v mém dotazníku nastavena jako nepovinná. Avšak vzhledem k mému očekávání, možnosti sdělení - nad rámec daných položek, využilo pouze 7 respondentů²⁰:

„Jsem ráda, že v dnešní době žije folklórem mnohem více lidí než dříve. Také jsem ráda, že na Hanáckém Slovácku se obnovily přespolní kroje a děvčata pyšně v nich jezdí na všechny akce spojené s folklórem. Ještě mě těší, že se stále zakládají nové CM, DH a folklorní soubory.“

„Z mého pohledu jsou tradice v ČR opomíjeny (např. s porovnáním v sousedním Rakousku). Mám na mysli prostor v televizi, rozhlase, hudba ve veřejných prostorech...“

²⁰ Autor diplomové práce odpovědi upravil tak, aby byly pravopisně správně - včetně odstranění překlepů. Pro zachování autentičnosti komentářů bylo nářečí ponecháno.

„Hody berou pozitivní názor mých rodičů na mě, když mě vidí vracet se z hodů mimo své možnosti a to ještě nad ránem, kdy rodiče jedou do práce.“

„Folklorních akcí se zúčastňuji podle možností a času. Někdy i 3x týdně, někdy zase vůbec. Nejde odpovědět přesně, záleží to na okolnostech.“

„Byla bych ráda, kdyby se mladiství zamysleli nad dnešní dobou, a uvědomili si, co krásného folklor přináší. A začali se folkloru věnovat se snahou o udržení tradic.“

„Berte na vědomí, že do folklorního kroužku už nechodím a mám více než pár špatných zkušeností... Takže mé odpovědi jsou negativní v některých věcech.“

„Kroj je kromě lásky také velmi o penězích, ale víc si ho váží a víc tradice dodržují a respektují ti, kteří byli až "donuceni" si koupit, pořídit, ušít a namalovat jeho součásti sami. Ti, kteří obětovali své vánoční a narozeninové dárky na barvy a látky, svou výplatu místo k útratě na baru použili na krajky a stuhy a museli si své místo v rodině vydobýt. Ti ostatní, kteří nebyli nuceni nikdy nic takového udělat, si té nádhery nebudou nikdy dostatečně vážit.“

6.7 Shrnutí

Počet respondentů, které jsem zahrnula do svého průzkumu, je 100. Respondenti jsou v zastoupení 52 mužů a 48 žen. Z Podluží se do průzkumu zapojilo 54 respondentů. Nejvyšší počet respondentů je z Lanžhota, a to 28.

Zrealizovaný průzkum přinesl zajímavé výsledky. Všichni respondenti se zúčastňují hodů a rovněž všichni respondenti navštěvují folklorní akce častěji než jedenkrát za rok.

Nejoblíbenější folklorní akcí jsou u respondentů domácí hody.

Folklór primárně dává respondentům mužského pohlaví zábavu. Ženám primárně folklór dává trvalé zážitky a vzpomínky. Respondentům ve věkové kategorii 15 - 19 let, stejně jako starším respondentům (věk 20 let a více), folklór primárně dává zábavu.

Folklór primárně bere respondentům mužského pohlaví peníze a ženám primárně bere játra. Starším respondentům (věk 20 let a více) folklór primárně bere peníze a respondentům ve věkové kategorii 15 - 19 let játra.

Značný počet respondentů, a to 65, se věnuje přípravám muzik, plesů, folklórních akcí. Členem v pěveckém či folklórním souboru je 37 respondentů a pětina respondentů hraje v cimbálové muzice nebo v dechové kapele.

Pro respondenty (ženy i muže) představoval primární motivací zájem o folklór.

Nejvýznamnější motivací k tomu, že se respondenti mužského pohlaví dosud věnují folklóru, je snaha o zachování tradic. Oproti tomu u respondentů ženského pohlaví je to láska k folklóru a tradicím. Pro obě věkové kategorie tuto nevýznamnější motivaci představuje láska k folklóru a tradicím.

Polovina respondentů uvedla, že oba rodiče chodili v kroji a odpověď „jenom jeden“ vybralo 32 respondentů.

Počet respondentů, které rodina podporuje v chození v kroji, je 97.

Většina respondentů vnímá svou budoucnost v souvislosti s folklórem pozitivně.

Potěšilo mě, že se tématem folklóru zabývá nepřehledné množství studentských závěrečných prací.

Poměrně blízká mému tématu je bakalářské práce „Folklórní slavnosti na Podluží a vztah mládeže k nim“ od autorky Anety Balgové. Ačkoliv se ve své práci - na rozdíl ode mě, nezaměřuje výhradně na krojovanou mládež, v teoretické části se věnuje stejným tématům, jako jsou například hody či Podluží. Ze závěru její bakalářské práce lze částečně provést komparaci výsledků našich průzkumů. Aneta Balgová (2010, s. 50) v závěru své práce uvádí: „Dále bych chtěla vyvrátit moje tvrzení o tom, že dospívající mládež se rozhoduje, zda se oblékne či neoblékne do kroje, na základě rodinného tlaku a kamarádů. Kamarádi jsou nejdůležitějším důvodem, jak jsem zjistila z pozorování a při rozhovorech s nimi.“ Oproti tomu, z výsledků mého průzkumu vyplývá, že pro respondenty byl primární motivací zájem o folklór.

O Podluží se v teoretické části své bakalářské práce „Podlužácké hody v Josefově“ zmiňuje také Nela Osičková.

Zaujala mě také diplomová práce „Folklor do škol: regionální učebnice národopisné oblasti Podluží“ od Silvie Markovičové.

Za výborně zpracovanou považuji teoretickou část bakalářské práce s názvem „Využití tradiční lidové kultury v Mateřské škole Lanžhot“ od Ivety Uhrové, ve které obšírně popisuje nositele tradiční lidové kultury v Lanžhotě.

Dle mého názoru, zajímavý dotazník ke své bakalářské práci „Tradice a současnost krojů z Velkých Pavlovic a Rakvic. K historii krojů hanáckého Slovácka.“ vytvořila Klára Vymazalová. K jeho vyhodnocení uvádí: „*Dotazníkové šetření a jeho vyhodnocení potvrdilo mé domněnky o všeobecném povědomí českého národa o zvycích a folklóru hanáckého Slovácka a celé jižní Moravy. Místní obyvatelé mají, z logiky věci, mnohem větší přehled a množství znalostí.*“ (Vymazalová, 2016, s. 56)

ZÁVĚR

Hlavním cílem mojí diplomové práce bylo prostřednictvím průzkumného šetření popsat a zhodnotit význam folklóru jako součásti volnočasových aktivit mládeže na jižní Moravě. Dílčím cílem diplomové práce v empirické rovině bylo analyzovat vztah a motivaci respondentů k folklóru. Dílčím cílem práce v teoretické rovině bylo vymezit a charakterizovat klíčové pojmy související s tématem práce – volný čas, motivace, věková skupina a folklór.

Z výsledků průzkumu vyplynulo, že nejvýznamnější motivací k folklóru je u mužů snaha o zachování tradic, u žen je to láska k folklóru a tradicím. Většinu respondentů rodina podporuje v chození v kroji, a to nejen finančně. Na základě zjištěných výsledků se domnívám, že pro mnohé respondenty nepředstavuje folklór pouze součást jejich volného času, ale i života.

Mým záměrem je seznámit respondenty s výsledky průzkumu a poukázat tak na skutečnost, že ačkoliv si to možná neuvědomují, přispívají k zachování lidových tradic a folklóru - dědictví našich předků.

Věřím, že právě díky takovým lidem, mezi které respondenti patří, folklór jižní Moravy bude jako součást volnočasových aktivit předáván dalším generacím.

SEZNAM LITERATURY A PRAMENŮ

ADAM, Jan. *Ottova všeobecná encyklopedie ve dvou svazcích*. Editor Jiřina BULISOVÁ. Praha: Ottovo nakladatelství, 2003, 735 s. ISBN 807181959X.

BEDNAŘÍKOVÁ, Iveta. *Kapitoly z andragogiky 1*. 3. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2012, 77 s. Texty k distančnímu vzdělávání v rámci kombinovaného studia. ISBN 978-80-244-3248-9.

BENEŠ, Bohuslav. *Úvod do folkloristiky*. 1. vydání. Brno: Univerzita Jana Evangelisty Purkyně, 1980, 131 s. Číslo: 55-018-80.

EMANOVSKÝ, Petr. *Úvod do metodologie pedagogického výzkumu*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2013, 70 s. Skripta. ISBN 978-80-244-3664-7.

GAVORA, Peter. *Úvod do pedagogického výzkumu*. 2., rozš. české vyd. Přeložil Vladimír JŮVA, přeložil Vendula HLAVATÁ. Brno: Paido, 2010, 261 s. ISBN 978-80-7315-185-0.

GIDDENS, Anthony. *Sociologie*. Editor Philip W. SUTTON, přeložil Tereza JIROUTOVÁ KYNČLOVÁ. Praha: Argo, 2013, 1049 s. ISBN 978-80-257-0807-1.

HÁJEK, Bedřich, Břetislav HOFBAUER a Jiřina PÁVKOVÁ. *Pedagogika volného času*. Praha: Univerzita Karlova v Praze - Pedagogická fakulta, 2003, 105 s. ISBN 8072901281.

HOFBAUER, Břetislav. *Děti, mládež a volný čas*. Praha: Portál, 2004, 173 s. ISBN 80-7178-927-5.

CHRÁSKA, Miroslav a Ilona KOČVAROVÁ. *Kvantitativní metody sběru dat v pedagogických výzkumech*. Zlín: Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, 2015, 132 s. Pedagogika. ISBN 978-80-7454-553-5.

CHRÁSKA, Miroslav. *Metody pedagogického výzkumu: základy kvantitativního výzkumu*. Praha: Grada, 2007, 265 s. Pedagogika. ISBN 978-80-247-1369-4.

CHRÁSKA, Miroslav. *Úvod do výzkumu v pedagogice*. 2. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého, 2006, 200 s. Skripta. ISBN 8024413671.

JANČÁŘ, Josef. *Lidová kultura na Moravě*. Brno: Muzejní a vlastivědná společnost, 2000, 373 s. ISBN 8086156311.

- KANTOROVÁ, Jana a Helena GRECMANOVÁ. *Vybrané kapitoly z obecné pedagogiky II*. Olomouc: Hanex, 2010, 182 s. Edukace. ISBN 978-80-7409-030-1.
- KRATOCHVÍLOVÁ, Emília. *Pedagogika voľného času: výchova v čase mimo vyučovania v pedagogickej teórii a v praxi*. Bratislava: Vydavateľstvo UK, 2004, 307 s. ISBN 8022319309.
- KRAUS, Blahoslav a Věra POLÁČKOVÁ. *Člověk - prostředí - výchova: k otázkám sociální pedagogiky*. Brno: Paido, 2001, 199 s. ISBN 8073150042.
- KRAUS, Jiří a Věra PETRÁČKOVÁ. *Akademický slovník cizích slov*. Praha: Academia, 1995, 834 s. ISBN 8020006079.
- KRUŽÍK, Jan. *Lidové zvyky a slavnosti na Podluží*. 1. vydání. Břeclav: OKS Břeclav, 1982, 100 s.
- LANGMEIER, Josef a Dana KREJČÍŘOVÁ. *Vývojová psychologie*. 2., aktualizované vydání. Praha: Grada, 2006, 368 s. Psyché. ISBN 80-247-1284-9.
- MACEK, Petr. *Adolescence*. Vyd. 2., upr. Praha: Portál, 2003, 141 s. ISBN 8071787477.
- MAREŠ, Jiří, Jan PRŮCHA a Eliška WALTEROVÁ. *Pedagogický slovník*. 3. rozš. a aktualiz. vyd. Praha: Portál, 2001, 322 s. ISBN 8071785792.
- MELGOSA, Julián. *Žít naplno: kniha o dospívání*. Přeložil Milan HLOUCH. Praha: Advent-Orion, 2000, 191 s. ISBN 8071723002.
- NAKONEČNÝ, Milan. *Obecná psychologie*. Praha: Stanislav Juhaňák - Triton, 2015, 662 s. ISBN 978-80-7387-929-7.
- NAKONEČNÝ, Milan. *Psychologie: přehled základních oborů*. Praha: Stanislav Juhaňák - Triton, 2011, 863 s. ISBN 978-80-7387-443-8.
- NAKONEČNÝ, Milan. *Obecná psychologie*. Praha: Stanislav Juhaňák - Triton, 2015, 662 s. ISBN 978-80-7387-929-7.
- NAKONEČNÝ, Milan. *Motivace chování*. 3., přepracované vydání. V Praze: Triton, 2014, 599 s. ISBN 978-80-7387-830-6.
- NĚMEC, Jiří. *Kapitoly ze sociální pedagogiky a pedagogiky volného času pro doplňující pedagogické studium*. Brno: Paido, 2002, 119 s. ISBN 8073150123.

PLEVOVÁ, Irena. *Kapitoly z vývojové psychologie*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2006, 57 s. Texty k distančnímu vzdělávání v rámci kombinovaného studia. ISBN 80-244-1412-0.

Psychologie celoživotního vývoje. Editor Marek BLATNÝ. Praha: Univerzita Karlova, nakladatelství Karolinum, 2016, 290 s. ISBN 978-80-246-3462-3.

ŘÍČAN, Pavel. *Psychologie osobnosti*. Praha: Grada Publishing, 2007, 196 s. Psyché. ISBN 9788024711744.

SAK, Petr. *Proměny české mládeže: česká mládež v pohledu sociologických výzkumů*. Praha: Petrklíč, 2000, 291 s. ISBN 8072290428.

SPOUSTA, Vladimír. *Teoretické základy výchovy ve volném čase: (úvod do studia pedagogiky volného času)*. Brno: Vydavatelství Masarykovy univerzity, 1994, 183 s. ISBN 802101007X.

ŠIMÍČKOVÁ-ČÍŽKOVÁ, Jitka, Ivana BINAROVÁ, Kamila HOLÁSKOVÁ, Alena PETROVÁ, Irena PLEVOVÁ a Michaela PUGNEROVÁ. *Přehled vývojové psychologie*. 3., upr. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2010, 189 s. Studijní texty. ISBN 978-80-244-2433-0.

ŠMAHAJ, Jan a Panajotis CAKIRPALOGLU. *Význam motivace v pojetí osobnosti: teoretický, výzkumný a aplikační rozměr = The significance of motivation in the concept of personality: theoretical, research and application dimension*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, Katedra psychologie Filozofické fakulty, 2015, 70 s. Monografie. ISBN 978-80-244-4790-2.

THOROVÁ, Kateřina. *Vývojová psychologie: proměny lidské psychiky od početí po smrt*. Praha: Portál, 2015, 575 s. ISBN 978-80-262-0714-6.

URBANOVSÁ, Eva. *Sociální a pedagogická psychologie*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2006, 97 s. Texty k distančnímu vzdělávání v rámci kombinovaného studia. ISBN 80-244-1410-4.

VÁGNEROVÁ, Marie. *Obecná psychologie: dílčí aspekty lidské psychiky a jejich orgánový základ*. Praha: Univerzita Karlova, nakladatelství Karolinum, 2016, 413 s. ISBN 978-80-246-3268-1.

VÁGNEROVÁ, Marie. *Obecná psychologie: dílčí aspekty lidské psychiky a jejich orgánový základ*. Praha: Univerzita Karlova, nakladatelství Karolinum, 2016, 413 s. ISBN 978-80-246-3268-1.

VÁGNEROVÁ, Marie. *Vývojová psychologie: dětství a dospívání*. Vyd. 2., dopl. a přeprac. Praha: Univerzita Karlova v Praze, nakladatelství Karolinum, 2012, 531 s. ISBN 978-80-246-2153-1.

VÁGNEROVÁ, Marie a Youcef HADJ MOUSSA. *Vývojová psychologie: dětství, dospělost, stáří*. Praha: Portál, 2000, 522 s. ISBN 80-7178-308-0.

VÁŽANSKÝ, Mojmír. *Základy pedagogiky volného času*. 2. dopl. vyd. Brno: Print-Typia, 2001, 175 s. ISBN 8086384004.

BALGOVÁ, Aneta. *Folklórní slavnosti na Podluží a vztah mládeže k nim*. 2010. Bakalářská práce. Univerzita Pardubice, Fakulta filosofická. Vedoucí bakalářské práce: Oldřich Kašpar.

FERSTLOVÁ, Lud'ka. *Možnosti trávení volného času v obci Lanžhot (se zaměřením na dospělé občany)*. 2015. Bakalářská práce. Univerzita Palackého v Olomouci, Pedagogická fakulta. Vedoucí bakalářské práce: Pavla Vyhnálková.

VYMAZALOVÁ, Klára. *Tradice a současnost krojů z Velkých Pavlovic a Rakvic. K historii krojů hanáckého Slovácka*. 2016. Bakalářská práce. Univerzita Hradec Králové, Filozofická fakulta. Vedoucí bakalářské práce: Vlastimil Havlík.

FERSTLOVÁ, Miroslava. Nepublikovaný text a rozhovor o lanžhotské chase a volnočasových aktivitách souvisejících s folklórem ze dne 16. dubna 2018.

CM NOTEČKA. CMNotecka.cz [online]. [cit. 2018-03-25]. Dostupné z:
<http://www.cmnotecka.cz/index.php?id3=notecka>

FOLKLOR. Kultura ve městě. Breclav.eu [online]. [cit. 2018-03-24]. Dostupné z:
<http://breclav.eu/kultura/kultura/folklor>

HODY. Jihomoravský kraj. Jizni-Morava.cz [online]. [cit. 2018-03-24]. Dostupné z:
<http://www.jizni-morava.cz/objekt/35275-hody>

CHASA. Konare.cz [online]. [cit. 2018-03-24]. Dostupné z: <http://www.konare.cz/chasa>

INFORMACE O OBCI. Obecní úřad. Svatoborice-Mistrin.cz [online]. [cit. 2018-03-25]. Dostupné z: <http://www.svatoborice-mistrin.cz/obecni-urad/informace-o-obci/>

KONCERTY. Program Kulturního domu. dkHodonin.eu [online]. [cit. 2018-04-08]. Dostupné z: <https://www.dkhodonin.eu/program/288/serial-koncertu-dechovych-hudeb>

KULTURA. O obci. Nemcicky.cz [online]. [cit. 2018-03-25]. Dostupné z: <http://www.nemcicky.cz/o-obci-kultura>

KULTURA V OBCI. Obec. Pritluky.cz [online]. [cit. 2018-03-25]. Dostupné z: <http://www.pritluky.cz/obec/kultura-v-obci/>

KYJOV DNES. MestoKyjov.cz [online]. [cit. 2018-03-25]. Dostupné z: <http://mestokyjov.cz/kyjov%2Ddnes/ds-1294/p1=29520>

MEZINÁRODNÍ FOLKLÓRNÍ FESTIVAL. Festivaly. folklor-Straznice.estranky.cz [online]. [cit. 2018-04-08]. Dostupné z: <http://www.folklor-straznice.estranky.cz/clanky/festivaly/mezinarodni-folklorni-festival/>

MĚSTO PODIVÍN. Podivin.cz [online]. [cit. 2018-03-25]. Dostupné z: <http://www.podivin.cz/>

MUŽÁCI Z VRBICE. Spolky a sdružení. Vrbice.cz [online]. [cit. 2018-04-02]. Dostupné z: <http://www.vrbice.cz/spolky-a-sdruzeni-muzaci-z-vrbice>

ORGANIZACE A SPOLKY VE STRÁŽNICI. Straznice-mesto.cz [online]. [cit. 2018-04-02]. Dostupné z: http://www.straznice-mesto.cz/vismo/o_utvar.asp?id_org=15665&id_u=1023&n=organizace%2Da%2Dspolky%2Dve%2Dstraznici&p1=18234

O SLOVÁCKÉM KRÚŽKU. Slovackykruzek.cz [online]. [cit. 2018-03-25]. Dostupné z: <http://www.slovackykruzek.cz/o-slovackem-kruzek>

PODLUŽÍ V PÍSNÍ A TANCI 2018. Folklorní festival. Tvrdonice.cz [online]. [cit. 2018-04-03]. Dostupné z: <https://www.tvrdonice.cz/podluzi-v-pisni-a-tanci-2018/>

PUTOVÁNÍ ZA VÍNEM - ZE SKLEPA DO SKLEPA. Turista. Slavnosti ve Velkých Bílovicích. VelkeBilovice.cz [online]. [cit. 2018-04-08]. Dostupné z:

<http://www.velkebilovice.cz/cs/turista/slavnosti-ve-velkych-bilovicich/putovani-za-vinem-ze-sklepa-do-sklepa.html>

REGION PODLUŽÍ. Stanovy svazku obcí. JizniSlovacko.cz [online]. [cit. 2018-02-18].

Dostupné z: http://jiznislovacko.cz/images/dokumenty_podluzi/zakladni-dokumenty/Stanovy_2014

SPOLKY & SDRUŽENÍ. Hlohovec.cz [online]. [cit. 2018-03-25]. Dostupné z:

<http://www.hlohovec.cz/spolky-sdruzeni/>

STÁRCI A CHASA V RAKVICÍCH. Volný čas. Spolky & sdružení. Rakvice.cz [online].

[cit. 2018-04-02]. Dostupné z: <http://www.rakvice.cz/volny-cas/spolky-sdruzeni/starci-a-chasa-v-rakvicich/>

TRADIČNÍ KULTURNÍ AKCE. Město. Kultura. VelkeBilovice.cz [online]. [cit. 2018-04-

02]. Dostupné z: <http://www.velkebilovice.cz/cs/mesto/kultura/tradicni-kulturni-akce.html>

ÚVOD. Podluží. JizniSlovacko.cz [online]. [cit. 2018-02-18]. Dostupné z:

<http://jiznislovacko.cz/podluzi/region-podluzi>

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha č. 1: Otázky pro pilotáž

Příloha č. 2: Dotazník

Příloha č. 3: Fotografie - krojovaný pár z Lanžhota (Podluží)²¹

²¹ Osoby písemně souhlasily se zveřejněním své fotografie.

Příloha č. 1: Otázky pro pilotáž

1. Obec, pohlaví, věk
2. Jakých folklórních akcí se zúčastňujete?
3. Jak často folklórní akce navštěvujete?
4. Jaký typ folklórních akcí Vás nejvíce baví?
5. Co Vám to dává?
6. Co Vám to bere?
7. Jaké jsou Vaše další aktivity související s folklórem?
8. Co Vás k folklóru motivuje?
9. Jak si představujete Vaši budoucnost v souvislosti s folklórem?

Folklór jako součást volnočasových aktivit mládeže

(Strana 1)

Dobrý den,

obracím se na Vás s prosbou o vyplnění dotazníku, který tvoří praktickou část mojí diplomové práce na téma „Folklór jako součást volnočasových aktivit mládeže“.

Prosím o vyplnění pouze v případě, že chodíte v kroji – tedy jste členem chasy.

Možné odpovědi byly vytvořeny ve spolupráci se čtyřmi mladými lidmi s nadšením pro folklór.

Svou účastí přispějete, abychom se o tomto fenoménu dozvěděli více. Odpovídejte proto pravdivě – dotazník je anonymní.

Děkuji za Váš čas.

(Strana 2)

Obec:

.....

Pohlaví:

žena

muž

Věk:

.....

(Strana 3)

Jakých folklórních akcí se zúčastňujete?

- hody
- plesy
- dívčí vínky
- folklórní festivaly (např. ve Strážnici)
- Národopisné slavnosti Tvrdonice
- košty (pálenek, vína)
- krojové výlety
- předhodovní zábavy
- koncerty CM, DH
- besedy u cimbálu
- přehlídky dechových kapel
- posezení s dechovkou

Jak často folklórní akce navštěvujete?

- minimálně 2 x za týden
- 1 x za týden
- 2 x až 3 x za měsíc
- 1 x za měsíc
- méně často než 1 x za měsíc
- 1 x za rok

Jaký typ folklórních akcí Vás baví? (1 - nejméně, 5 - nejvíce)

	1	2	3	4	5
úterní hody	☐	☐	☐	☐	☐
domácí hody	☐	☐	☐	☐	☐
přespolní hody	☐	☐	☐	☐	☐
plesy	☐	☐	☐	☐	☐
dívčí vínky	☐	☐	☐	☐	☐
folklórní festivaly (např. ve Strážnici)	☐	☐	☐	☐	☐
Národopisné slavnosti Tvrdonice	☐	☐	☐	☐	☐
košty (pálenek, vína)	☐	☐	☐	☐	☐
krojový výlet	☐	☐	☐	☐	☐
předhodovní zábavy	☐	☐	☐	☐	☐
koncerty CM, DH	☐	☐	☐	☐	☐
besedy u cimbálu	☐	☐	☐	☐	☐
přehlídky dechových kapel	☐	☐	☐	☐	☐
posezení s dechovkou	☐	☐	☐	☐	☐

Co Vám to dává?

(1 - silně nesouhlasím, 2 - nesouhlasím, 3 - nedokážu se vyjádřit, 4 - souhlasím, 5 - silně souhlasím)

	1	2	3	4	5
radost	()	()	()	()	()
zábava	()	()	()	()	()
nová kamarádství	()	()	()	()	()
partnerský vztah	()	()	()	()	()
známosti	()	()	()	()	()
náplň volného času	()	()	()	()	()
dobrá pocit z udržování tradic	()	()	()	()	()
možnost naučit se tancovat a zpívat	()	()	()	()	()
trvalé zážitky a vzpomínky	()	()	()	()	()
možnost motivovat další lidi k folklóru	()	()	()	()	()
pocit hrdosti	()	()	()	()	()
možnost sdružování a vzájemné spolupráce s lidmi se stejným zájmem	()	()	()	()	()
organizační dovednosti a zkušenosti	()	()	()	()	()
umění jednat s lidmi, umění komunikace	()	()	()	()	()

Co Vám to bere?

(1 - silně nesouhlasím, 2 - nesouhlasím, 3 - nedokážu se vyjádřit, 4 - souhlasím, 5 - silně souhlasím)

	1	2	3	4	5
čas	()	()	()	()	()
peníze	()	()	()	()	()
možnost užívat si „moderního“ způsobu života svých vrstevníků	()	()	()	()	()
játro :)	()	()	()	()	()
další den po akci (nutný spánek, neschopnost pracovat...)	()	()	()	()	()
spánek	()	()	()	()	()

(Strana 4)

Věnujete se dalším aktivitám souvisejícím s folklórem?

- hraní v CM / DH
- správa webu o folklóru
- focení folklórních akcí
- příprava muzik, plesů, folklórních akcí
- tvorba krojů či jeho součástí (například malování mašlí apod.)
- členství v pěveckém / folklórním souboru
- vedení pěveckého / folklórního souboru
- skladba textů písní
- další:

Co Vás namotivovalo začít se věnovat folklóru?

(1 - nejméně, 5 - nejvíce)

	1	2	3	4	5
zájem o folklór a tradice	()	()	()	()	()
přání rodičů / prarodičů	()	()	()	()	()
pokračování v rodinné tradici	()	()	()	()	()
přítel (přítelkyně) / kamarádi chodí v kroji	()	()	()	()	()
okolí / konkrétní lidé, se kterými jsem v kontaktu	()	()	()	()	()

Co Vás motivuje k tomu, že se dosud věnujete folklóru?

(1 - silně nesouhlasím, 2 - nesouhlasím, 3 - nedokážu se vyjádřit, 4 - souhlasím, 5 - silně souhlasím)

	1	2	3	4	5
láska k folklóru a tradicím	()	()	()	()	()
snaha o zachování tradic	()	()	()	()	()
přání rodičů / prarodičů	()	()	()	()	()
přítel (přítelkyně) / kamarádi chodí v kroji	()	()	()	()	()
podpora rodiny	()	()	()	()	()
podpora okolí / konkrétních lidí, se kterými jsem v kontaktu	()	()	()	()	()

Chodili Vaši rodiče v kroji?

- () oba
- () jenom jeden
- () ani jeden

Podporuje Vás rodina v chození v kroji?

- () ne
- () ano – jakým způsobem? (např. finančně, údržba krojů, podpora folklórních akcí)

**Jak si představujete Vaši budoucnost v souvislosti s folklórem?
Jaké místo si myslíte, že bude mít folklór ve Vašem budoucím životě?**

.....
.....
.....

Jestliže chcete doplnit nebo okomentovat cokoliv z předchozích otázek, využijte tento prostor, prosím.

Uvítám jakékoliv Vaše postřehy a názory.

.....
.....
.....

(Strana 5)

Děkuji Vám, že jste se zúčastnili tohoto průzkumu.

Příloha č. 3: Fotografie - krojovaný pár z Lanžhota (Podluží)

SEZNAM GRAFŮ

Graf 1. Věkové složení respondentů

Graf 2. Zastoupení respondentů z jednotlivých obcí

Graf 3. Účast respondentů na folklórních akcích - dle pohlaví

Graf 4. Účast respondentů na folklórních akcích - dle obce

Graf 5. Četnost účasti respondentů na folklórních akcích

Graf 6. Oblíbenost úterních hodů mezi respondenty

Graf 7. Oblíbenost domácích hodů mezi respondenty

Graf 8. Oblíbenost přespolečných hodů mezi respondenty

Graf 9. Oblíbenost plesů mezi respondenty

Graf 10. Oblíbenost Dívčích vínků mezi respondenty

Graf 11. Oblíbenost folklórních festivalů mezi respondenty

Graf 12. Oblíbenost Národopisných slavností Tvrdonice mezi respondenty

Graf 13. Oblíbenost koštů mezi respondenty

Graf 14. Oblíbenost krojového výletu mezi respondenty

Graf 15. Oblíbenost předhodovních zábav mezi respondenty

Graf 16. Oblíbenost koncertů CM, DH mezi respondenty

Graf 17. Oblíbenost besed u cimbálu mezi respondenty

Graf 18. Oblíbenost přehlídek dechových kapel mezi respondenty

Graf 19. Oblíbenost posezení s dechovkou mezi respondenty

Graf 20. Radost (podle pohlaví)

Graf 21. Zábava (podle pohlaví)

Graf 22. Nová kamarádství (podle pohlaví)

- Graf 23. Partnerský vztah (podle pohlaví)
- Graf 24. Známosti (podle pohlaví)
- Graf 25. Náplň volného času (podle pohlaví)
- Graf 26. Dobrý pocit z udržování tradic (podle pohlaví)
- Graf 27. Možnost naučit se tancovat a zpívat (podle pohlaví)
- Graf 28. Trvalé zážitky a vzpomínky (podle pohlaví)
- Graf 29. Možnost motivovat další lidi k folklóru (podle pohlaví)
- Graf 30. Pocit hrdosti (podle pohlaví)
- Graf 31. Možnost sdružování a vzájemné spolupráce s lidmi se stejným zájmem (podle pohlaví)
- Graf 32. Organizační dovednosti a zkušenosti (podle pohlaví)
- Graf 33. Umění jednat s lidmi, umění komunikace (podle pohlaví)
- Graf 34. Co Vám to dává? (muži)
- Graf 35. Co Vám to dává? (ženy)
- Graf 36. Radost (podle věku)
- Graf 37. Zábava (podle věku)
- Graf 38. Nová kamarádství (podle věku)
- Graf 39. Partnerský vztah (podle věku)
- Graf 40. Známosti (podle věku)
- Graf 41. Náplň volného času (podle věku)
- Graf 42. Dobrý pocit z udržování tradic (podle věku)
- Graf 43. Možnost naučit se tancovat a zpívat (podle věku)
- Graf 44. Trvalé zážitky a vzpomínky (podle věku)
- Graf 45. Možnost motivovat další lidi k folklóru (podle věku)

Graf 46. Pocit hrdosti (podle věku)

Graf 47. Možnost sdružování a vzájemné spolupráce s lidmi se stejným zájmem
(podle věku)

Graf 48. Organizační dovednosti a zkušenosti (podle věku)

Graf 49. Umění jednat s lidmi, umění komunikace (podle věku)

Graf 50. Co Vám to dává? (15 - 19 let)

Graf 51. Co Vám to dává? (20+ let)

Graf 52. Čas (podle pohlaví)

Graf 53. Peníze (podle pohlaví)

Graf 54. Možnost užívat si „moderního“ způsobu života svých vrstevníků
(podle pohlaví)

Graf 55. Játra ☺ (podle pohlaví)

Graf 56. Další den po akci (podle pohlaví)

Graf 57. Spánek (podle pohlaví)

Graf 58. Co Vám to bere? (muži)

Graf 59. Co Vám to bere? (ženy)

Graf 60. Čas (podle věku)

Graf 61. Peníze (podle věku)

Graf 62. Možnost užívat si „moderního“ způsobu života svých vrstevníků
(podle věku)

Graf 63. Játra ☺ (podle věku)

Graf 64. Další den po akci (podle věku)

Graf 65. Spánek (podle věku)

Graf 66. Co Vám to bere? (15 - 19 let)

Graf 67. Co Vám to bere? (20+ let)

Graf 68. Co Vás namotivovalo začít se věnovat folklóru? (muži)

Graf 69. Co Vás namotivovalo začít se věnovat folklóru? (ženy)

Graf 70. Co Vás motivuje k tomu, že se dosud věnujete folklóru? (muži)

Graf 71. Co Vás motivuje k tomu, že se dosud věnujete folklóru? (ženy)

Graf 72. Co Vás motivuje k tomu, že se dosud věnujete folklóru? (15 - 19 let)

Graf 73. Co Vás motivuje k tomu, že se dosud věnujete folklóru? (20+ let)

Graf 74. Chodili Vaši rodiče v kroji?

SEZNAM ZKRATEK

CM cimbálová muzika

č. číslo

ČR Česká republika

DH dechová hudba

event. eventuálně

např. například

mj. mimo jiné

resp. respektive

tj. to je

tzn. to znamená

tzv. tak zvaný

VŠ vysoká škola

ANOTACE

Jméno a příjmení:	Lud'ka Ferstlová
Katedra:	Ústav pedagogiky a sociálních studií
Vedoucí práce:	Mgr. Pavla Vyhnálková, Ph.D.
Rok obhajoby:	2018

Název práce:	Folklór jako součást volnočasových aktivit mládeže
Název v angličtině:	Folklore as part of teenagers' leisure time activities
Anotace práce:	Diplomová práce je věnovaná folklóru jako součásti volnočasových aktivit mládeže. Diplomová práce je rozdělena na dvě části - teoretickou a praktickou. Teoretická část je věnována tématům: volný čas, adolescence a časná dospělost, životní styl a teorie motivace. Součástí teoretické části je také kapitola věnovaná folklóru se zaměřením na jižní Moravu. Praktická část obsahuje výsledky realizovaného průzkumu zaměřeného na postoje a názory, k folklóru jako součásti volného času, krojované mládeže z jižní Moravy, a to s důrazem na jejich motivaci k folklóru.
Klíčová slova:	volný čas, životní styl, adolescence a časná dospělost, teorie motivace, folklór, krojovaná mládež
Anotace v angličtině:	This thesis deals with folklore as part of teenagers' leisure time activities. The thesis consists of the theoretical and practical parts. The theoretical part deals with free time, adolescence and early adulthood, lifestyle and theory of motivation. The chapter dealing with folklore, focussed on South Moravia, belongs to the theoretical part. The practical part includes results of the realized survey aimed to approaches and attitudes to folklore as part of youths' free time activities in South Moravia, with the emphasis to their.
Klíčová slova v angličtině:	free time, lifestyle, adolescence and early adulthood, theory of motivation, folklore, youth and folk costumes
Přílohy vázané v práci:	Otázky pro pilotáž Dotazník Fotografie - krojovaný pár z Lanžhota (Podluží)
Rozsah práce:	110
Jazyk práce:	český